

ΟΔΗΓΙΕΣ

ΟΔΗΓΙΑ (ΕΕ) 2019/1 ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

της 11ης Δεκεμβρίου 2018

για την παροχή αρμοδιοτήτων στις αρχές ανταγωνισμού των κρατών μελών ώστε να επιβάλλουν αποτελεσματικότερα τους κανόνες και για τη διασφάλιση της εύρυθμης λειτουργίας της εσωτερικής αγοράς

(Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ)

ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης και ιδίως τα άρθρα 103 και 114,

Έχοντας υπόψη την πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Κατόπιν διαβίβασης του σχεδίου νομοθετικής πράξης στα εθνικά κοινοβούλια,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής ⁽¹⁾,

Αποφασίζοντας σύμφωνα με τη συνήθη νομοθετική διαδικασία ⁽²⁾,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Τα άρθρα 101 και 102 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ) είναι διατάξεις αναγκαστικού δικαίου και θα πρέπει να εφαρμόζονται αποτελεσματικά σε ολόκληρη την Ένωση για να διασφαλίζεται ότι δεν υπάρχει στρέβλωση του ανταγωνισμού στην εσωτερική αγορά. Η αποτελεσματική εφαρμογή των άρθρων 101 και 102 ΣΛΕΕ είναι αναγκαία προκειμένου να εξασφαλιστούν περισσότερο ανοικτές και δίκαιες ανταγωνιστικές αγορές στην Ένωση, στις οποίες οι επιχειρήσεις ανταγωνίζονται περισσότερο σε αξιοκρατική βάση και χωρίς εμπόδια που θέτουν οι επιχειρήσεις για την είσοδο στην αγορά, ώστε να έχουν τη δυνατότητα να παράγουν πλούτο και να δημιουργούν θέσεις εργασίας. Προστατεύει τους καταναλωτές, καθώς και τις επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στην εσωτερική αγορά, από εμπορικές πρακτικές που διατηρούν τις τιμές αγαθών και υπηρεσιών τεχνητά υψηλές και τους βοηθά να επιλέξουν καινοτόμα αγαθά και υπηρεσίες.
- (2) Η δημόσια επιβολή των άρθρων 101 και 102 ΣΛΕΕ διενεργείται από τις εθνικές αρχές ανταγωνισμού (ΕΑΑ) των κρατών μελών παράλληλα με την Επιτροπή δυνάμει του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1/2003 του Συμβουλίου ⁽³⁾. Οι ΕΑΑ και η Επιτροπή, από κοινού, συγκροτούν ένα δίκτυο δημόσιων αρχών που εφαρμόζει τους κανόνες ανταγωνισμού της Ένωσης σε στενή συνεργασία (Ευρωπαϊκό Δίκτυο Ανταγωνισμού).
- (3) Το άρθρο 3 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1/2003 επιβάλλει στις ΕΑΑ και τα εθνικά δικαστήρια υποχρέωση να εφαρμόζουν τα άρθρα 101 και 102 ΣΛΕΕ σε συμφωνίες, αποφάσεις ενώσεων επιχειρήσεων, εναρμονισμένες πρακτικές ή κατάχρηση δεσπόζουσας θέσης, που μπορούν να επηρεάσουν το εμπόριο μεταξύ των κρατών μελών. Στην πράξη, οι περισσότερες ΕΑΑ εφαρμόζουν την εθνική νομοθεσία περί ανταγωνισμού παράλληλα με τα άρθρα 101 και 102 ΣΛΕΕ. Ως εκ τούτου, η παρούσα οδηγία, σκοπός της οποίας είναι να παράσχει στις ΕΑΑ τις απαραίτητες εγγυήσεις ανεξαρτησίας, πόρους και αρμοδιότητες επιβολής της νομοθεσίας και προστίμων, ώστε να μπορούν να εφαρμόζουν αποτελεσματικά τα άρθρα 101 και 102 ΣΛΕΕ, θα έχει αναπόφευκτα αντίκτυπο στην εθνική νομοθεσία περί ανταγωνισμού που εφαρμόζεται παράλληλα από τις ΕΑΑ. Επιπλέον, η εφαρμογή από τις ΕΑΑ της εθνικής νομοθεσίας περί ανταγωνισμού σε συμφωνίες, αποφάσεις ενώσεων επιχειρήσεων ή εναρμονισμένες πρακτικές, που μπορούν να επηρεάσουν το εμπόριο μεταξύ των κρατών μελών δεν θα πρέπει να οδηγήσει σε διαφορετικό αποτέλεσμα από αυτό το οποίο επιτυγχάνεται από τις ΕΑΑ, δυνάμει του δικαίου της Ένωσης, σύμφωνα με το άρθρο 3 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1/2003. Αυτό σημαίνει ότι, σε αυτές τις περιπτώσεις παράλληλης εφαρμογής της εθνικής νομοθεσίας περί ανταγωνισμού και του δικαίου της Ένωσης, οι ΕΑΑ είναι ανάγκη να έχουν τις ίδιες εγγυήσεις ανεξαρτησίας, πόρους και αρμοδιότητες επιβολής της νομοθεσίας και προστίμων για να διασφαλιστεί ότι δεν επιτυγχάνεται διαφορετικό αποτέλεσμα.

⁽¹⁾ ΕΕ C 345 της 13.10.2017, σ. 70.

⁽²⁾ Θέση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 14ης Νοεμβρίου 2018 (δεν έχει ακόμα δημοσιευθεί στην Επίσημη Εφημερίδα) και απόφαση του Συμβουλίου της 4ης Δεκεμβρίου 2018.

⁽³⁾ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1/2003 του Συμβουλίου, της 16ης Δεκεμβρίου 2002, για την εφαρμογή των κανόνων ανταγωνισμού που προβλέπονται στα άρθρα 81 και 82 της συνθήκης (ΕΕ L 1 της 4.1.2003, σ. 1).

- (4) Επιπλέον, η παροχή στις ΕΑΑ της εξουσίας να αποκτούν όλες τις πληροφορίες που συνδέονται με την υπό έρευνα επιχείρηση, ακόμα και σε ψηφιακή μορφή, ανεξαρτήτως του μέσου στο οποίο είναι αποθηκευμένες, αναμένεται να επηρεάσει το πεδίο εφαρμογής των εξουσιών των ΕΑΑ, όταν, στα πρώτα στάδια της διαδικασίας, λαμβάνουν το σχετικό μέτρο έρευνας, επίσης με βάση την εθνική νομοθεσία περί ανταγωνισμού που εφαρμόζεται παράλληλα με τα άρθρα 101 και 102 ΣΔΕΕ. Η παροχή στις ΕΑΑ εξουσιών ελέγχου με διαφορετικό πεδίο εφαρμογής, ανάλογα με το αν τελικά θα εφαρμόσουν μόνο τις διατάξεις της εθνικής νομοθεσίας περί ανταγωνισμού ή παράλληλα και τα άρθρα 101 και 102 ΣΔΕΕ, θα μείωνε την αποτελεσματικότητα της επιβολής της νομοθεσίας περί ανταγωνισμού στην εσωτερική αγορά. Συνεπώς, το πεδίο εφαρμογής της οδηγίας θα πρέπει να καλύπτει αφενός τη μεμονωμένη εφαρμογή των άρθρων 101 και 102 ΣΔΕΕ και αφετέρου την παράλληλη εφαρμογή της εθνικής νομοθεσίας περί ανταγωνισμού στην ίδια υπόθεση. Όσον αφορά την προστασία των δηλώσεων περί επικριτικής μεταχείρισης και των υπομημάτων για διακανονισμό, η παρούσα οδηγία θα πρέπει επίσης να καλύπτει και τη μεμονωμένη εφαρμογή της εθνικής νομοθεσίας περί ανταγωνισμού.
- (5) Το εθνικό δίκαιο δεν παρέχει σε πολλές ΕΑΑ τις αναγκαίες εγγυήσεις ανεξαρτησίας και πόρων, καθώς και εξουσίες εφαρμογής της νομοθεσίας και προστίμων, ώστε να επιβάλλουν αποτελεσματικά την ενωσιακή νομοθεσία περί ανταγωνισμού. Αυτό υπονομεύει την ικανότητά τους να εφαρμόζουν αποτελεσματικά τα άρθρα 101 και 102 ΣΔΕΕ και την εθνική νομοθεσία περί ανταγωνισμού παράλληλα με τα άρθρα 101 και 102 ΣΔΕΕ. Για παράδειγμα, βάσει της εθνικής νομοθεσίας πολλές ΕΑΑ δεν διαθέτουν αποτελεσματικά εργαλεία για τον εντοπισμό αποδεικτικών στοιχείων παραβάσεων των άρθρων 101 και 102 ΣΔΕΕ ή την επιβολή προστίμων σε εταιρείες-παραβάτες ή δεν διαθέτουν επαρκείς ανθρώπινους και οικονομικούς πόρους και τη λειτουργική ανεξαρτησία για την αποτελεσματική εφαρμογή των άρθρων 101 και 102 ΣΔΕΕ. Αυτό μπορεί να τις εμποδίζει εντελώς να αναλάβουν δράση ή να περιορίσει το πεδίο δράσέως τους. Το γεγονός ότι πολλές ΕΑΑ δεν διαθέτουν εγγυήσεις ανεξαρτησίας πόρους, καθώς και εξουσίες επιβολής προστίμων για την αποτελεσματική εφαρμογή των άρθρων 101 και 102 ΣΔΕΕ σημαίνει ότι οι επιχειρήσεις που υιοθετούν αντιανταγωνιστικές πρακτικές μπορεί να βρεθούν αντιμέτωπες με πολύ διαφορετική έκβαση της διαδικασίας ανάλογα με το κράτος μέλος στο οποίο δραστηριοποιούνται: μπορεί να μην υπόκεινται σε εφαρμογή των κανόνων των άρθρων 101 ή 102 ΣΔΕΕ ή να υπόκεινται μόνο σε αναποτελεσματικό έλεγχο. Για παράδειγμα σε ορισμένα κράτη μέλη, οι επιχειρήσεις μπορούν να αποφεύγουν το πρόστιμο προβαίνοντας απλώς σε αναδιάρθρωση.
- (6) Η ανομοιόμορφη επιβολή των άρθρων 101 και 102 ΣΔΕΕ και της εθνικής νομοθεσίας περί ανταγωνισμού, είτε μεμονωμένα ή παράλληλα με την εθνική νομοθεσία περί ανταγωνισμού οδηγεί σε χαμένες ευκαιρίες για την άρση των εμποδίων όσον αφορά την είσοδο στην αγορά και για τη δημιουργία πιο δίκαιων ανταγωνιστικών αγορών σε ολόκληρη την Ένωση όπου οι επιχειρήσεις θα ανταγωνίζονται σε αξιοκρατική βάση. Οι επιχειρήσεις και οι καταναλωτές πλήττονται ιδιαίτερος στα κράτη μέλη στα οποία οι ΕΑΑ είναι λιγότερο εξοπλισμένες για να επιβάλλουν αποτελεσματικά το νόμο. Οι επιχειρήσεις δεν μπορούν να ανταγωνίζονται με αξιοκρατία όπου υπάρχουν ασφαλή καταφύγια για τις αντιανταγωνιστικές πρακτικές, π.χ. επειδή δεν είναι δυνατή η συλλογή αποδεικτικών στοιχείων για αντιανταγωνιστικές πρακτικές ή επειδή οι επιχειρήσεις μπορούν να αποφεύγουν τα πρόστιμα. Ως αποτέλεσμα, δεν έχουν κίνητρο να εισέλθουν σε αυτές τις αγορές και να ασκήσουν εκεί τα δικαιώματα εγκατάστασης και παροχής των αγαθών και των υπηρεσιών τους. Οι καταναλωτές που κατοικούν στα κράτη μέλη με μικρότερο βαθμό επιβολής δεν αξιοποιούν τα οφέλη από την αποτελεσματική επιβολή των κανόνων ανταγωνισμού. Ως εκ τούτου, η ανομοιόμορφη επιβολή των άρθρων 101 και 102 ΣΔΕΕ, είτε μεμονωμένα ή παράλληλα με την εθνική νομοθεσία περί ανταγωνισμού, σε όλη την Ένωση στρεβλώνει τον ανταγωνισμό στην εσωτερική αγορά και υπονομεύει την εύρυθμη λειτουργία της.
- (7) Τα κενά και οι περιορισμοί στα εργαλεία και τις εγγυήσεις των ΕΑΑ υπονομεύουν το σύστημα παράλληλων εξουσιών για την εφαρμογή των άρθρων 101 και 102 ΣΔΕΕ το οποίο έχει σχεδιαστεί ώστε να λειτουργεί ως συνεκτικό σύνολο με βάση τη στενή συνεργασία στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Δικτύου Ανταγωνισμού. Το σύστημα εξαρτάται από την ικανότητα των αρχών να αλληλοϋποστηρίζονται για την εφαρμογή μέτρων εξακρίβωσης πραγματικών περιστατικών, προκειμένου να ενισχυθούν η συνεργασία και η αμοιβαία συνδρομή μεταξύ των κρατών μελών. Ωστόσο, δεν λειτουργεί ικανοποιητικά από τη στιγμή που υπάρχουν ακόμη ΕΑΑ που δεν διαθέτουν τα κατάλληλα εργαλεία εξακρίβωσης πραγματικών περιστατικών. Σε άλλες βασικές πτυχές, οι ΕΑΑ δεν είναι σε θέση να παράσχουν η μία στην άλλη αμοιβαία συνδρομή. Για παράδειγμα στην πλειονότητα των κρατών μελών οι επιχειρήσεις που λειτουργούν σε διασυνοριακό επίπεδο μπορούν να αποφεύγουν την πληρωμή προστίμων απλώς και μόνον μην έχοντας νομική παρουσία σε ορισμένες από τις επικράτειες των κρατών μελών όπου δραστηριοποιούνται. Αυτό μειώνει τα κίνητρα για συμμόρφωση με τα άρθρα 101 και 102 ΣΔΕΕ. Ως αποτέλεσμα, η μη αποτελεσματική επιβολή προκαλεί στρεβλώσεις του ανταγωνισμού για τις νομοταγείς επιχειρήσεις και υπονομεύει την εμπιστοσύνη των καταναλωτών στην εσωτερική αγορά, και ιδίως στο ψηφιακό περιβάλλον.
- (8) Προκειμένου να διασφαλιστεί ένας πραγματικά ενιαίος χώρος επιβολής των κανόνων ανταγωνισμού στην Ένωση ο οποίος παρέχει ακόμα περισσότερο ισότιμους όρους ανταγωνισμού για τις επιχειρήσεις στην εσωτερική αγορά και μειώνει τις ανισότητες για τους καταναλωτές, είναι ανάγκη να θεσπιστούν θεμελιώδεις εγγυήσεις ανεξαρτησίας, κατάλληλοι

οικονομικοί, ανθρώπινοι, τεχνικοί και τεχνολογικοί πόροι, καθώς και ελάχιστες εξουσίες επιβολής της νομοθεσίας και προστίμων κατά την εφαρμογή των άρθρων 101 και 102 ΣΛΕΕ και της εθνικής νομοθεσίας περί ανταγωνισμού παράλληλα με τα εν λόγω άρθρα, ώστε οι εθνικές διοικητικές αρχές ανταγωνισμού να είναι πλήρως αποτελεσματικές.

- (9) Είναι σκόπιμο να βασιστεί η παρούσα οδηγία στη διπλή νομική βάση των άρθρων 103 και 114 ΣΛΕΕ διότι καλύπτει όχι μόνον την εφαρμογή των άρθρων 101 και 102 ΣΛΕΕ και την εφαρμογή της εθνικής νομοθεσίας περί ανταγωνισμού παράλληλα με τα εν λόγω άρθρα, αλλά και τα κενά και τους περιορισμούς που υπάρχουν στα εργαλεία και τις εγγυήσεις των ΕΑΑ για την εφαρμογή των άρθρων 101 και 102 ΣΛΕΕ, διότι τα κενά και οι περιορισμοί θίγουν τόσο τον ανταγωνισμό όσο και την ορθή λειτουργία της εσωτερικής αγοράς.
- (10) Η θέσπιση θεμελιωδών εγγυήσεων προκειμένου να διασφαλιστεί ότι οι ΕΑΑ εφαρμόζουν ομοιόμορφα και αποτελεσματικά τα άρθρα 101 και 102 ΣΛΕΕ δεν θα πρέπει να θίγει την ικανότητα των κρατών μελών να διατηρούν ή να θεσπίζουν πιο εκτεταμένες εγγυήσεις ανεξαρτησίας και περισσότερους πόρους για τις εθνικές διοικητικές αρχές ανταγωνισμού, καθώς και πιο λεπτομερείς κανόνες όσον αφορά τις αρμοδιότητες επιβολής της νομοθεσίας και προστίμων των ΕΑΑ. Πιο συγκεκριμένα, τα κράτη μέλη θα πρέπει να μπορούν να παραχωρούν στις ΕΑΑ πρόσθετες αρμοδιότητες, πέραν της βασικής δέσμης η οποία προβλέπεται στην παρούσα οδηγία, για την περαιτέρω ενίσχυση της αποτελεσματικότητάς τους, όπως εξουσίες επιβολής προστίμων σε φυσικά πρόσωπα ή κατ' εξαίρεση την εξουσία διεξαγωγής ελέγχων με τη συναίνεση των ελεγχόμενων.
- (11) Αντιστρόφως, απαιτούνται λεπτομερείς κανόνες για τις προϋποθέσεις επεικούς μεταχείρισης των μυστικών συμπράξεων. Οι επιχειρήσεις θα είναι διατεθειμένες να αποκαλύψουν μυστικές συμπράξεις στις οποίες έχουν συμμετάσχει, μόνον αν τους προσφέρεται επαρκής ασφάλεια δικαίου σε σχέση με το κατά πόσον θα τύχουν απαλλαγής από την επιβολή προστίμων. Οι σημαντικές διαφορές μεταξύ των προγραμμάτων επεικούς μεταχείρισης που εφαρμόζονται στα κράτη μέλη δημιουργούν ανασφάλεια δικαίου για τους δυνητικούς αιτούντες επείκεια, γεγονός που μπορεί να τους αποθαρρύνει να ζητήσουν επεικίη μεταχείριση. Αν τα κράτη μέλη μπορούσαν να εφαρμόζουν σαφέστερους και εναρμονισμένους κανόνες όσον αφορά την επεικίη μεταχείριση στον τομέα της παρούσας οδηγίας, αυτό όχι μόνο θα συνέβαλλε στον στόχο της διατήρησης των κινήτρων για τους αιτούντες να αποκαλύπτουν μυστικές συμπράξεις με στόχο την αποτελεσματικότερη δυνατή εφαρμογή των κανόνων ανταγωνισμού στην Ένωση, αλλά και θα διασφάλιζε ισότιμους όρους ανταγωνισμού για τις επιχειρήσεις που λειτουργούν στην εσωτερική αγορά. Αυτό δεν θα πρέπει να εμποδίζει τα κράτη μέλη να θέτουν σε εφαρμογή προγράμματα επεικούς μεταχείρισης τα οποία δεν καλύπτουν μόνο τις μυστικές συμπράξεις, αλλά και άλλες παραβάσεις του άρθρου 101 ΣΛΕΕ και των αντίστοιχων διατάξεων της εθνικής νομοθεσίας περί ανταγωνισμού, ή να δέχονται αιτήσεις για επεικίη μεταχείριση από φυσικά πρόσωπα ιδίω ονόματι. Η παρούσα οδηγία δεν θα πρέπει να θίγει επίσης τα προγράμματα επεικούς μεταχείρισης που προβλέπουν αποκλειστικά τη μη επιβολή κυρώσεων σε ποινικές δικαστικές διαδικασίες για την επιβολή του άρθρου 101 ΣΛΕΕ.
- (12) Η παρούσα οδηγία δεν θα πρέπει να εφαρμόζεται στις εθνικές νομοθετικές διατάξεις, στον βαθμό που προβλέπουν την επιβολή ποινικών κυρώσεων σε φυσικά πρόσωπα, με την εξαίρεση των κανόνων που διέπουν την αλληλεπίδραση των προγραμμάτων επεικούς μεταχείρισης με την επιβολή κυρώσεων σε φυσικά πρόσωπα. Επίσης, δεν θα πρέπει να εφαρμόζεται σε εθνικές νομοθετικές διατάξεις οι οποίες προβλέπουν την επιβολή διοικητικών κυρώσεων σε φυσικά πρόσωπα που δεν ενεργούν ως ανεξάρτητος οικονομικός παράγοντας στην αγορά.
- (13) Σύμφωνα με το άρθρο 35 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1/2003, τα κράτη μέλη μπορούν να αναθέτουν την εφαρμογή των άρθρων 101 και 102 ΣΛΕΕ αποκλειστικά σε διοικητική αρχή ανταγωνισμού, όπως συμβαίνει στις περισσότερες δικαιοδοσίες, ή μπορούν να την αναθέτουν τόσο σε δικαστικές όσο και σε διοικητικές αρχές. Στην τελευταία περίπτωση, η διοικητική αρχή είναι τουλάχιστον υπεύθυνη πρωτίτως για τη διεξαγωγή της έρευνας ενώ η δικαστική αρχή έχει συνήθως την εξουσία να λαμβάνει αποφάσεις σχετικά με την επιβολή προστίμων και ενδεχομένως την εξουσία να λαμβάνει και άλλες αποφάσεις, όπως τη διαπίστωση παράβασης των άρθρων 101 και 102 ΣΛΕΕ.
- (14) Η άσκηση των εξουσιών, συμπεριλαμβανομένων των εξουσιών έρευνας που ανατίθενται στις ΕΑΑ με την παρούσα οδηγία θα πρέπει να υπόκειται σε κατάλληλες διασφαλίσεις οι οποίες θα πληρούν τουλάχιστον τα πρότυπα των γενικών αρχών του ενωσιακού δικαίου και του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, σύμφωνα με τη νομολογία του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ιδίως στο πλαίσιο διαδικασιών δυναμενών να οδηγήσουν στην επιβολή κυρώσεων. Οι εν λόγω διασφαλίσεις περιλαμβάνουν το δικαίωμα χρηστής διοίκησης και τον σεβασμό των δικαιωμάτων υπεράσπισης των επιχειρήσεων, βασικό στοιχείο των οποίων είναι το δικαίωμα ακρόασης. Συγκεκριμένα, οι ΕΑΑ θα πρέπει να ενημερώνουν τα υπό έρευνα μέρη σχετικά με τις προκαταρκτικές αιτιάσεις που διατυπώνονται εναντίον τους δυνάμει του άρθρου 101 ή του άρθρου 102 ΣΛΕΕ υπό μορφή κοινοποίησης αιτιάσεων ή παρόμοιου μέτρου πριν από τη λήψη απόφασης διά της οποίας διαπιστούται η παράβαση ενώ τα εν λόγω μέρη θα πρέπει να έχουν την ευκαιρία να εκθέσουν λυσιτελώς τις απόψεις τους επί των αιτιάσεων πριν τη λήψη απόφασης. Τα μέρη στα οποία έχουν κοινοποιηθεί προκαταρκτικές αιτιάσεις για εικαζόμενη παράβαση του άρθρου 101 ή του άρθρου 102 ΣΛΕΕ θα πρέπει να έχουν πρόσβαση στον φάκελο της υπόθεσης της οικείας ΕΑΑ, προκειμένου να ασκήσουν αποτελεσματικά τα δικαιώματα υπεράσπισής τους. Το δικαίωμα πρόσβασης στο φάκελο θα πρέπει να μην θίγει το έννομο συμφέρον των

επιχειρήσεων για την προστασία των επιχειρηματικών τους απορρήτων και να μην εκτείνεται στις εμπιστευτικές πληροφορίες και στα εσωτερικά έγγραφα, ούτε στην αλληλογραφία μεταξύ των ΕΑΑ και της Επιτροπής. Επίσης, όσον αφορά τις αποφάσεις των ΕΑΑ, ιδίως τις αποφάσεις παράβασης του άρθρου 101 ή 102 ΣΛΕΕ, και επιβολής διορθωτικών μέτρων ή προστίμων, οι αποδέκτες θα πρέπει να έχουν αποτελεσματικό δικαίωμα προσφυγής ενώπιον δικαστηρίου, σύμφωνα με το άρθρο 47 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι εν λόγω αποφάσεις των ΕΑΑ θα πρέπει να είναι αιτιολογημένες, ώστε να μπορούν οι αποδέκτες αυτών των αποφάσεων να εξετάζουν το σκεπτικό της απόφασης και να ασκούν το δικαίωμα πραγματικής προσφυγής. Επιπλέον, σύμφωνα με το δικαίωμα στη χρηστή διοίκηση, τα κράτη μέλη θα πρέπει να διασφαλίζουν ότι, κατά την εφαρμογή των άρθρων 101 και 102 ΣΛΕΕ, οι ΕΑΑ διεξάγουν τις διαδικασίες εντός εύλογου χρονικού διαστήματος, λαμβάνοντας υπόψη τις ιδιαίτερες περιστάσεις κάθε περίπτωσης. Ο σχεδιασμός αυτών των διασφαλίσεων θα πρέπει να επιτυγχάνει ισορροπία ανάμεσα στον σεβασμό των θεμελιωδών δικαιωμάτων των επιχειρήσεων και στο καθήκον για αποτελεσματική επιβολή των άρθρων 101 και 102 ΣΛΕΕ.

- (15) Η ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των ΕΑΑ, και η χρήση των πληροφοριών αυτών ως αποδείξεων για την εφαρμογή του άρθρου 101 ή του άρθρου 102 ΣΛΕΕ, θα πρέπει να πραγματοποιούνται σύμφωνα με το άρθρο 12 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1/2003.
- (16) Η παροχή εξουσιών στις εθνικές διοικητικές αρχές ανταγωνισμού ώστε να εφαρμόζουν τα άρθρα 101 και 102 ΣΛΕΕ με αμεροληψία και προς το κοινό συμφέρον της αποτελεσματικής επιβολής των ενωσιακών κανόνων ανταγωνισμού αποτελεί ουσιώδη συνιστώσα αποτελεσματικής και ομοιόμορφης εφαρμογής.
- (17) Η λειτουργική ανεξαρτησία των εθνικών διοικητικών αρχών ανταγωνισμού θα πρέπει να ενισχυθεί προκειμένου να εξασφαλίζεται η αποτελεσματική και ομοιόμορφη εφαρμογή των άρθρων 101 και 102 ΣΛΕΕ. Προς τούτο, η εθνική νομοθεσία θα πρέπει να προβλέπει ρητώς ότι κατά την εφαρμογή των άρθρων 101 και 102 ΣΛΕΕ, οι εθνικές διοικητικές αρχές ανταγωνισμού προστατεύονται έναντι εξωτερικών παρεμβάσεων ή πολιτικών πιέσεων δυναμένων να θέσουν σε κίνδυνο την ανεξάρτητη αξιολόγησή τους για τα θέματα των οποίων επιλαμβάνονται. Για τον σκοπό αυτό, η εθνική νομοθεσία θα πρέπει εκ των προτέρων να ορίζει τους λόγους παύσης από την εθνική διοικητική αρχή ανταγωνισμού των προσώπων που λαμβάνουν αποφάσεις ασκώντας τις εξουσίες των άρθρων 10, 11, 12, 13 και 16 της παρούσας οδηγίας, ώστε να αρθούν τυχόν εύλογες υπόνοιες όσον αφορά την αμεροληψία τους και τη θωράκισή τους έναντι εξωτερικών παραγόντων. Ομοίως, η εθνική νομοθεσία θα πρέπει εκ των προτέρων να ορίζει σαφείς και διαφανείς κανόνες και διαδικασίες για την επιλογή, την πρόσληψη ή τον διορισμό των εν λόγω προσώπων. Επιπλέον, για την αμεροληψία των εθνικών διοικητικών αρχών ανταγωνισμού, τα πρόστιμα τα οποία επιβάλλουν για παραβάσεις των άρθρων 101 και 102 ΣΛΕΕ δεν θα πρέπει να χρησιμοποιούνται για την απευθείας χρηματοδότηση των αρχών αυτών.
- (18) Για να εξασφαλιστεί η λειτουργική ανεξαρτησία των εθνικών διοικητικών αρχών ανταγωνισμού, οι προϊστάμενοι, οι υπάλληλοι και οι υπεύθυνοι λήψης αποφάσεων θα πρέπει να ενεργούν με ακεραιότητα και να απέχουν από κάθε ενέργεια ασυμβίβαστη με την άσκηση των καθηκόντων τους. Για να μην θιγεί η δυνατότητα των προσώπων αυτών να κάνουν ανεξάρτητες αξιολογήσεις, οι προϊστάμενοι, το προσωπικό και οι υπεύθυνοι λήψης αποφάσεων θα πρέπει να απέχουν από ασυμβίβαστες ενέργειες, επικερδείς ή όχι, κατά τη διάρκεια της απασχόλησής τους ή της θητείας τους και για εύλογο χρονικό διάστημα μετά από αυτήν.
- (19) Αυτό σημαίνει ότι, κατά τη διάρκεια της απασχόλησής ή της θητείας τους, οι υπάλληλοι και οι υπεύθυνοι λήψης αποφάσεων δεν θα πρέπει να μπορούν να ασχολούνται με διαδικασίες για την εφαρμογή του άρθρου 101 ή 102 ΣΛΕΕ στις οποίες συμμετέχουν ή οι οποίες αφορούν άμεσα τις επιχειρήσεις ή ενώσεις επιχειρήσεων στις οποίες έχουν απασχοληθεί ή έχουν ασκήσει άλλη επαγγελματική δραστηριότητα, εάν αυτό μπορεί να μειώσει την αμεροληψία τους στην υπόθεση. Ομοίως, οι υπάλληλοι και οι υπεύθυνοι λήψης αποφάσεων και οι στενοί συγγενείς τους δεν θα πρέπει να έχουν συμφέρον σε επιχειρήσεις ή οργανισμούς που υπάγονται σε διαδικασίες για την εφαρμογή του άρθρου 101 ή 102 ΣΛΕΕ στις οποίες συμμετέχουν, εάν αυτό μπορεί να μειώσει την αμεροληψία τους στη συγκεκριμένη υπόθεση. Η εκτίμηση του κατά πόσον η αμεροληψία τους ενδέχεται να έχει μειωθεί θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη τη φύση και την έκταση του ενδιαφέροντος και το επίπεδο της συμμετοχής ή ενασχόλησης του εν λόγω ατόμου. Όταν είναι αναγκαίο για να διασφαλιστεί η αμεροληψία της έρευνας και της διαδικασίας λήψης αποφάσεων, το εν λόγω άτομο θα πρέπει να εξαιρέσει τον εαυτό του από την υπόθεση.
- (20) Αυτό σημαίνει επίσης ότι για εύλογο χρονικό διάστημα μετά την αποχώρηση από την εθνική διοικητική αρχή ανταγωνισμού, όταν πρώην υπάλληλοι ή υπεύθυνοι λήψης αποφάσεων ασκούν επαγγελματική δραστηριότητα που σχετίζεται με τη διαδικασία εφαρμογής του άρθρου 101 ή 102 ΣΛΕΕ με την οποία ασχολούνταν κατά τη διάρκεια της απασχόλησής ή της θητείας τους, δεν θα πρέπει να συμμετέχουν στην ίδια υπόθεση στο πλαίσιο της νέας τους επαγγελματικής δραστηριότητας.

Η διάρκεια της εν λόγω περιόδου μπορεί να καθορίζεται λαμβανομένων υπόψη της φύσης της νέας επαγγελματικής δραστηριότητας των εν λόγω ατόμων καθώς και του επιπέδου της συμμετοχής τους και της ευθύνης τους στο πλαίσιο της ίδιας διαδικασίας κατά τη διάρκεια της απασχόλησης ή της θητείας τους στην εθνική διοικητική αρχή ανταγωνισμού.

- (21) Κάθε εθνική διοικητική αρχή ανταγωνισμού θα πρέπει να δημοσιεύει κώδικα δεοντολογίας, ο οποίος, με την επιφύλαξη αυστηρότερων εθνικών κανόνων, θα καλύπτει τους κανόνες σχετικά με τις συγκρούσεις συμφερόντων.
- (22) Η λειτουργική ανεξαρτησία των εθνικών διοικητικών αρχών ανταγωνισμού δεν θα πρέπει να αποκλείει ούτε τον δικαστικό έλεγχο ούτε την κοινοβουλευτική εποπτεία σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία. Οι απαιτήσεις λογοδοσίας θα πρέπει να συμβάλλουν επίσης στη διασφάλιση της αξιοπιστίας και της νομιμότητας των ενεργειών των εθνικών διοικητικών αρχών ανταγωνισμού. Στις εύλογες απαιτήσεις λογοδοσίας περιλαμβάνεται η δημοσίευση από τις εθνικές διοικητικές αρχές ανταγωνισμού περιοδικών εκθέσεων σχετικά με τις δραστηριότητές τους σε κρατικό ή κοινοβουλευτικό όργανο. Οι εθνικές διοικητικές αρχές ανταγωνισμού μπορεί επίσης να υπόκεινται σε έλεγχο ή σε παρακολούθηση των οικονομικών δαπανών τους, αν αυτό δεν επηρεάζει την ανεξαρτησία τους.
- (23) Οι εθνικές διοικητικές αρχές ανταγωνισμού θα πρέπει να μπορούν να προτεραιοποιούν τις διαδικασίες τους για την επιβολή των άρθρων 101 και 102 ΣΛΕΕ, ώστε να χρησιμοποιούν αποτελεσματικά τους πόρους τους και να εστιάζουν στην πρόληψη και στον τερματισμό της αντιανταγωνιστικής συμπεριφοράς που προκαλεί στρέβλωση του ανταγωνισμού στην εσωτερική αγορά. Για τον σκοπό αυτό, θα πρέπει να μπορούν να απορρίπτουν καταγγελίες με το αιτιολογικό ότι δεν αποτελούν προτεραιότητα, εκτός από εκείνες που υποβάλλονται από τις δημόσιες αρχές που ενδεχομένως έχουν συντρέχουσα αρμοδιότητα με μια εθνική διοικητική αρχή ανταγωνισμού για την επιβολή των άρθρων 101 και 102 ΣΛΕΕ και της εθνικής νομοθεσίας περί ανταγωνισμού. Αυτό δεν θα πρέπει να θίγει την εξουσία των εθνικών διοικητικών αρχών ανταγωνισμού να απορρίπτουν καταγγελίες για άλλους λόγους, όπως η αναρμοδιότητα, ή να αποφασίζουν ότι δεν συντρέχουν λόγοι να αναλάβουν δράση από την πλευρά τους. Σε περίπτωση που η καταγγελία έχει υποβληθεί επισήμως, η εν λόγω απόρριψη θα πρέπει να υπόκειται σε πραγματική προσφυγή σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία. Η εξουσία των εθνικών διοικητικών αρχών ανταγωνισμού να προτεραιοποιούν τις διαδικασίες επιβολής δεν θίγει το δικαίωμα μιας κυβέρνησης κράτους μέλους να εκδίδει γενικούς κανόνες πολιτικής ή κατευθυντήριες γραμμές προτεραιότητας που απευθύνονται στις εθνικές διοικητικές αρχές ανταγωνισμού που δεν σχετίζονται με τομεακές έρευνες ή συγκεκριμένες διαδικασίες για την εφαρμογή των άρθρων 101 και 102 ΣΛΕΕ.
- (24) Οι ΕΑΑ θα πρέπει να διαθέτουν επαρκές ειδικευμένο προσωπικό ικανό να διενεργεί εμπειριστωμένες νομικές και οικονομικές αξιολογήσεις, οικονομικά μέσα και τεχνικό και τεχνολογικό εξοπλισμό και εμπειρογνωμοσύνη, συμπεριλαμβανομένων επαρκών εργαλείων τεχνολογίας των πληροφοριών, προκειμένου να μπορούν να ασκούν αποτελεσματικά τα καθήκοντά τους κατά την εφαρμογή των άρθρων 101 και 102 ΣΛΕΕ. Σε περίπτωση διεύρυνσης των καθηκόντων και των αρμοδιοτήτων τους δυνάμει της εθνικής νομοθεσίας, τα κράτη μέλη θα πρέπει να εξασφαλίζουν στους ΕΑΑ επαρκείς πόρους για την αποτελεσματική άσκηση αυτών των καθηκόντων.
- (25) Η ανεξαρτησία των ΕΑΑ θα πρέπει να ενισχυθεί με την εξασφάλιση της δυνατότητάς τους να αποφασίζουν ανεξάρτητα σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο θα δαπανηθούν τα κονδύλια από τον προϋπολογισμό για την εκπλήρωση των καθηκόντων τους, με την επιφύλαξη των εθνικών δημοσιονομικών κανόνων και διαδικασιών.
- (26) Για να εξασφαλισθεί ότι οι εθνικές διοικητικές αρχές ανταγωνισμού διαθέτουν τους απαιτούμενους πόρους για την εκτέλεση των καθηκόντων τους, μπορεί να εξεταστεί το ενδεχόμενο χρήσης διαφορετικών μέσων χρηματοδότησης, όπως από εναλλακτικές πηγές εκτός του κρατικού προϋπολογισμού.
- (27) Για να διασφαλιστεί αποτελεσματική παρακολούθηση της εφαρμογής της παρούσας οδηγίας, τα κράτη μέλη θα πρέπει να εξασφαλίζουν ότι οι εθνικές διοικητικές αρχές ανταγωνισμού υποβάλλουν περιοδικές εκθέσεις σχετικά με τις δραστηριότητες και τους πόρους τους σε κρατικό ή κοινοβουλευτικό όργανο. Οι εν λόγω εκθέσεις θα πρέπει να περιέχουν πληροφορίες σχετικά με τους διορισμούς και τις παύσεις μελών του οργάνου λήψης αποφάσεων, το ύψος των πόρων που διατέθηκαν το συγκεκριμένο έτος και τυχόν τροποποιήσεις του εν λόγω ποσού σε σύγκριση με τα προηγούμενα έτη. Οι εκθέσεις αυτές θα πρέπει να δημοσιοποιούνται.
- (28) Οι ΕΑΑ χρειάζονται μια ελάχιστη δέσμη κοινών εξουσιών έρευνας και λήψης αποφάσεων ώστε να μπορούν να επιβάλλουν αποτελεσματικά τα άρθρα 101 και 102 ΣΛΕΕ.
- (29) Θα πρέπει να δοθούν αρμοδιότητες στις εθνικές διοικητικές αρχές ανταγωνισμού, ώστε να διαθέτουν αποτελεσματικές εξουσίες έρευνας για τον εντοπισμό συμφωνιών, αποφάσεων ή εναρμονισμένων πρακτικών που απαγορεύονται βάσει του άρθρου 101 ΣΛΕΕ, καθώς και περιπτώσεων κατάχρησης δεσπόζουσας θέσης, η οποία απαγορεύεται βάσει του

άρθρου 102 ΣΛΕΕ, σε όλα τα στάδια των ενώπιόν τους διαδικασιών. Οι ανωτέρω αρχές ανταγωνισμού θα πρέπει να μπορούν να ασκήσουν τις εξουσίες αυτές έναντι επιχειρήσεων και ενώσεων επιχειρήσεων κατά των οποίων έχει κινηθεί διαδικασία για την εφαρμογή των άρθρων 101 και 102 ΣΛΕΕ, καθώς και έναντι άλλων φορέων της αγοράς οι οποίοι μπορεί να κατέχουν πληροφορίες συναφείς με τη διαδικασία. Η χορήγηση τέτοιων αποτελεσματικών εξουσιών έρευνας σε όλες τις εθνικές διοικητικές αρχές ανταγωνισμού θα διασφαλίσει ότι όλες αυτές οι αρχές θα μπορούν να συνεργάζονται αποτελεσματικά όταν τους ζητείται να διενεργήσουν έλεγχο ή να εφαρμόσουν κάθε άλλο μέτρο για την εξακρίβωση περιστατικών στο έδαφός τους εξ' ονόματος και για λογαριασμό άλλης ΕΑΑ σύμφωνα με το άρθρο 22 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1/2003.

- (30) Οι εξουσίες έρευνας των εθνικών διοικητικών αρχών ανταγωνισμού θα πρέπει να είναι επαρκείς, ώστε να ανταποκρίνονται στις προκλήσεις που ενέχει το ψηφιακό περιβάλλον όσον αφορά την επιβολή και θα πρέπει να επιτρέπουν στις ΕΑΑ να παραλαμβάνουν όλες τις πληροφορίες που αφορούν μια υπό έρευνα επιχείρηση ή ένωση αυτών σε ψηφιακή μορφή, συμπεριλαμβανομένων των στοιχείων που προκύπτουν με εγκληματολογικές μεθόδους, ανεξαρτήτως του μέσου στο οποίο οι πληροφορίες είναι αποθηκευμένες, π.χ. σε φορητό υπολογιστή, κινητό τηλέφωνο, άλλες ψηφιακές συσκευές ή αποθήκευση στο υπολογιστικό νέφος.
- (31) Οι εθνικές διοικητικές αρχές ανταγωνισμού θα πρέπει να μπορούν να διενεργούν όλους τους απαραίτητους ελέγχους στις εγκαταστάσεις των επιχειρήσεων και ενώσεων επιχειρήσεων, εφόσον, σύμφωνα με τη νομολογία του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, μπορούν να αποδείξουν εύλογες υπόνοιες για παράβαση του άρθρου 101 ή 102 ΣΛΕΕ. Η παρούσα οδηγία δεν θα πρέπει να εμποδίζει τα κράτη μέλη να απαιτούν προηγούμενη άδεια εθνικής δικαστικής αρχής για τη διενέργεια των εν λόγω ελέγχων.
- (32) Για να είναι αποτελεσματική, η εξουσία διενέργειας ελέγχων των εθνικών διοικητικών αρχών ανταγωνισμού θα πρέπει να τους δίνει πρόσβαση σε πληροφορίες που είναι προσβάσιμες στην επιχείρηση ή στην ένωση επιχειρήσεων ή στο πρόσωπο που αποτελεί αντικείμενο του ελέγχου και σχετίζεται με την υπό έρευνα επιχείρηση ή ένωση. Αυτό θα πρέπει απαραίτητως να περιλαμβάνει την εξουσία αναζήτησης εγγράφων, φακέλων ή δεδομένων σε μέσα που δεν προσδιορίζονται επακριβώς εκ των προτέρων. Χωρίς αυτή την εξουσία θα ήταν αδύνατη η απόκτηση των πληροφοριών που απαιτούνται για την έρευνα, εάν οι επιχειρήσεις ή ενώσεις κωλυσιεργούν ή αρνούνται να συνεργαστούν. Η εξουσία εξέτασης βιβλίων ή αρχείων θα πρέπει να καλύπτει όλες τις μορφές επικοινωνίας, όπως τα ηλεκτρονικά μηνύματα, ανεξαρτήτως εάν φαίνεται ότι δεν έχουν αναγνωσθεί ή έχουν διαγραφεί.
- (33) Για να ελαχιστοποιηθεί η περιττή παράταση της διάρκειας των ελέγχων, οι εθνικές διοικητικές αρχές ανταγωνισμού θα πρέπει να διαθέτουν την εξουσία να συνεχίζουν να αναζητούν και να επιλέγουν αντίγραφα ή αποσπάσματα βιβλίων και αρχείων που σχετίζονται με την επαγγελματική δραστηριότητα της υπό έλεγχο επιχείρησης ή ένωσης επιχειρήσεων στους χώρους της αρχής ή σε άλλους καθορισμένους χώρους. Οι έρευνες δεν θα πρέπει να θίγουν τα δικαιώματα υπεράσπισης των επιχειρήσεων.
- (34) Η πείρα δείχνει ότι αρχεία επιχειρήσεων μπορεί να φυλάσσονται στις κατοικίες των διευθυντών, διοικητικών στελεχών και λοιπών μελών του προσωπικού των επιχειρήσεων ή των ενώσεων επιχειρήσεων, ιδίως λόγω της αυξημένης χρήσης πιο ευέλικτων ρυθμίσεων εργασίας. Για να διασφαλιστεί η αποτελεσματικότητα των ελέγχων, οι εθνικές διοικητικές αρχές ανταγωνισμού θα πρέπει να έχουν την εξουσία να εισέρχονται σε οποιοδήποτε χώρο, συμπεριλαμβανομένων των ιδιωτικών κατοικιών, εφόσον αποδεικνύουν εύλογες υπόνοιες ότι φυλάσσονται εκεί επιχειρηματικά αρχεία δυνάμει να συμβάλουν στη στοιχειοθέτηση παράβασης του άρθρου 101 ή 102 ΣΛΕΕ. Για να ασκηθεί η εξουσία αυτή, θα πρέπει προηγουμένως η εθνική διοικητική αρχή ανταγωνισμού να έχει λάβει άδεια από εθνική δικαστική αρχή, η οποία μπορεί να είναι η εισαγγελία σε ορισμένα εθνικά νομικά συστήματα. Τούτο δεν θα πρέπει να εμποδίζει τα κράτη μέλη σε εξαιρετικά επείγουσες περιπτώσεις να αναθέτουν τα καθήκοντα εθνικής δικαστικής αρχής σε εθνική διοικητική αρχή ανταγωνισμού ενεργούσα ως δικαστική αρχή ή κατ' εξαίρεση να επιτρέπουν τη διενέργεια τέτοιων ελέγχων με τη συγκατάθεση των ελεγχόμενων. Η διενέργεια των ελέγχων αυτών μπορεί να ανατεθεί από εθνική διοικητική αρχή ανταγωνισμού στην αστυνομία ή ισοδύναμη αρχή επιβολής του νόμου, εφόσον ο έλεγχος πραγματοποιείται παρουσία της εθνικής διοικητικής αρχής ανταγωνισμού. Αυτό θα πρέπει να ισχύει με την επιφύλαξη του δικαιώματος της εθνικής διοικητικής αρχής ανταγωνισμού να διενεργεί η ίδια τον έλεγχο και να λαμβάνει την αναγκαία συνδρομή της αστυνομίας ή ισοδύναμης αρχής επιβολής του νόμου, μεταξύ άλλων ως προληπτικό μέτρο, ώστε να κάμπτεται τυχόν αντίσταση των ελεγχόμενων.
- (35) Οι ΕΑΑ θα πρέπει να διαθέτουν αποτελεσματικές εξουσίες να υποχρεώσουν επιχειρήσεις ή ενώσεις επιχειρήσεων να παρέχουν πληροφορίες αναγκαίες για τον εντοπισμό παραβάσεων των άρθρων 101 και 102 ΣΛΕΕ. Προς τούτο, οι ΕΑΑ θα πρέπει να μπορούν να απαιτούν τη γνωστοποίηση πληροφοριών που μπορούν να τους επιτρέπουν να ερευνούν τις

εικαζόμενες παραβάσεις. Εδώ θα πρέπει να περιλαμβάνεται το δικαίωμα να απαιτούνται πληροφορίες σε οποιαδήποτε ψηφιακή μορφή, συμπεριλαμβανομένων των μηνυμάτων που αποστέλλονται μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου και συστημάτων άμεσης ανταλλαγής μηνυμάτων, ανεξαρτήτως του μέσου στο οποίο είναι αποθηκευμένες, π.χ. στο υπολογιστικό νέφος και σε διακομιστές, εφόσον είναι προσβάσιμες στην επιχείρηση ή ένωση επιχειρήσεων- αποδέκτη του αιτήματος παροχής πληροφοριών. Το εν λόγω δικαίωμα δεν θα πρέπει να οδηγεί σε υποχρεώσεις της επιχείρησης ή ένωσης που θα ήταν δυσανάλογες σε σχέση με τις ανάγκες της έρευνας. Για παράδειγμα, η επιχείρηση ή ένωση δεν θα πρέπει να επιβαρύνεται με υπερβολικές δαπάνες ούτε να υποχρεώνεται να καταβάλλει υπερβολικές προσπάθειες. Ενώ το δικαίωμα να απαιτούνται πληροφορίες είναι ζωτικής σημασίας για τον εντοπισμό παραβάσεων, τα εν λόγω αιτήματα θα πρέπει να είναι αναλογικά και να μην υποχρεώνουν μια επιχείρηση ή ένωση να παραδεχθεί ότι έχει διαπράξει μια παράβαση, δεδομένου ότι το βάρος της απόδειξης το φέρουν οι ΕΑΑ. Αυτό θα πρέπει να ισχύει με την επιφύλαξη των υποχρεώσεων των επιχειρήσεων ή ενώσεων να απαντούν στις περί των γεγονότων ερωτήσεις και να παρέχουν έγγραφα. Ομοίως, οι ΕΑΑ θα πρέπει να διαθέτουν αποτελεσματικά εργαλεία για να απαιτούν από οποιοδήποτε άλλο φυσικό ή νομικό πρόσωπο να παρέχει πληροφορίες ενδεχομένως χρήσιμες για την εφαρμογή των άρθρων 101 και 102 ΣΛΕΕ. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να είναι ελεύθερα να προβλέπουν διαδικαστικούς κανόνες σχετικά με τέτοια αιτήματα παροχής πληροφοριών, όπως για τη νομική μορφή τους, εφόσον οι εν λόγω κανόνες επιτρέπουν την αποτελεσματική χρήση του εργαλείου αυτού. Η πείρα αποδεικνύει επίσης ότι οι πληροφορίες που παρέχονται σε εθελοντική βάση, ως ανταπόκριση σε μη υποχρεωτικά αιτήματα παροχής πληροφοριών, μπορούν να αποτελέσουν πολύτιμη πηγή πληροφοριών για τεκμηριωμένη και ισχυρή επιβολή. Ομοίως, η εθελοντική παροχή πληροφοριών από τρίτους, όπως από ανταγωνιστές, πελάτες και καταναλωτές στην αγορά μπορεί να συμβάλλει στην αποτελεσματική επιβολή και οι ΕΑΑ θα πρέπει να ενθαρρύνουν την τάση αυτή.

- (36) Η πείρα έδειξε ότι η εξουσία διενέργειας ακροάσεων αποτελεί χρήσιμο εργαλείο για τη συλλογή αποδεικτικών στοιχείων και την παροχή συνδρομής στις αρχές ανταγωνισμού ώστε να εκτιμούν την αξία των συλλεχθέντων αποδεικτικών στοιχείων. Οι ΕΑΑ θα πρέπει να διαθέτουν αποτελεσματικά μέσα για να καλούν σε συνέντευξη οποιοδήποτε εκπρόσωπο επιχείρησης ή ένωσης επιχειρήσεων, αντιπρόσωπο άλλων νομικών προσώπων και κάθε φυσικό πρόσωπο που μπορεί να κατέχει πληροφορίες σχετικές με την εφαρμογή των άρθρων 101 και 102 ΣΛΕΕ. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να είναι ελεύθερα να προβλέπουν κανόνες που διέπουν τη διεξαγωγή των ακροάσεων, εφόσον οι εν λόγω κανόνες επιτρέπουν την αποτελεσματική χρήση του εργαλείου αυτού.
- (37) Είναι απαραίτητο οι ΕΑΑ να μπορούν να απαιτούν από επιχειρήσεις και ενώσεις επιχειρήσεων να τερματίζουν τις παραβάσεις του άρθρου 101 ή 102 ΣΛΕΕ, μεταξύ άλλων, όταν η παράβαση συνεχίζεται και μετά την επίσημη έναρξη της διαδικασίας των ΕΑΑ. Επίσης, οι ΕΑΑ θα πρέπει να έχουν αποτελεσματικά μέσα για την αποκατάσταση του ανταγωνισμού στην αγορά με την επιβολή μέτρων συμπεριφοράς ή διορθωτικού χαρακτήρα, ανάλογων προς τη διαπραχθείσα παράβαση και αναγκαίων για τον τερματισμό της. Η αρχή της αναλογικότητας απαιτεί ότι, όταν καλούνται να επιλέξουν μεταξύ δύο εξίσου αποτελεσματικών διορθωτικών μέτρων, οι ΕΑΑ θα πρέπει να επιλέγουν το λιγότερο επαχθές για την επιχείρηση. Τα διορθωτικά μέτρα, όπως η υποχρέωση εκχώρησης εταιρικής συμμετοχής σε ανταγωνιστή ή εκποίησης επιχειρηματικής μονάδας, επηρεάζουν τα στοιχεία ενεργητικού μιας επιχείρησης και μπορούν να θεωρηθούν επαχθέστερα για την επιχείρηση σε σύγκριση με τα μέτρα συμπεριφοράς. Ωστόσο, αυτό δεν θα πρέπει να εμποδίζει τις ΕΑΑ να διαπιστώνουν, σε συγκεκριμένη υπόθεση, ότι οι περιστάσεις μιας συγκεκριμένης παράβασης δικαιολογούν την επιβολή διορθωτικού μέτρου διορθωτικού χαρακτήρα, διότι θα ήταν πιο αποτελεσματικό για τον τερματισμό της παράβασης απ' ό,τι ένα διορθωτικό μέτρο συμπεριφοράς.
- (38) Τα προσωρινά μέτρα μπορούν να αποτελέσουν σημαντικό εργαλείο ώστε να εξασφαλίζεται ότι, ενόσω η έρευνα είναι σε εξέλιξη, η υπό έρευνα παράβαση δεν προκαλεί σοβαρή και ανεπανόρθωτη βλάβη στον ανταγωνισμό. Το εργαλείο αυτό είναι σημαντικό για να αποφεύγονται δύσκολα αναστρέψιμες εξελίξεις στην αγορά ως συνέπεια μιας απόφασης που λαμβάνει μια ΕΑΑ κατά το πέρας της διαδικασίας. Οι ΕΑΑ θα πρέπει επομένως να έχουν την εξουσία να επιβάλουν προσωρινά μέτρα με απόφασή τους. Η εξουσία αυτή θα πρέπει να εφαρμόζεται τουλάχιστον όταν μια ΕΑΑ έχει διαπιστώσει εκ πρώτης όψεως παράβαση του άρθρου 101 ή 102 ΣΛΕΕ και υπάρχει κίνδυνος σοβαρής και ανεπανόρθωτης βλάβης του ανταγωνισμού. Τα κράτη μέλη είναι ελεύθερα να παρέχουν στις ΕΑΑ ευρύτερες εξουσίες να επιβάλουν προσωρινά μέτρα. Μια απόφαση περί επιβολής προσωρινών μέτρων θα πρέπει να ισχύει μόνο για συγκεκριμένο χρονικό διάστημα, είτε μέχρι την ολοκλήρωση της διαδικασίας από μια ΕΑΑ, είτε για καθορισμένη χρονική περίοδο η οποία μπορεί να ανανεωθεί αν είναι απαραίτητο και ενδεδειγμένο. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να διασφαλίζουν ότι η νομιμότητα, συμπεριλαμβανομένης της αναλογικότητας, των μέτρων αυτών μπορεί να επανεξετάζεται με ταχείες διαδικασίες προσφυγής ή άλλες διαδικασίες που προβλέπουν επίσης ταχύ δικαστικό έλεγχο. Επιπλέον, τα κράτη μέλη θα πρέπει να δημιουργήσουν τις συνθήκες που απαιτούνται ώστε οι ΕΑΑ να μπορούν να αξιοποιήσουν πρακτικώς τα προσωρινά μέτρα. Υπάρχει ιδιαίτερη ανάγκη να δοθεί η δυνατότητα σε όλες τις αρχές ανταγωνισμού να αντιμετωπίζουν τις συνεχείς εξελίξεις στις αγορές και, ως εκ τούτου, να εξετάζουν στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Δικτύου Ανταγωνισμού τη χρήση προσωρινών μέτρων και να λαμβάνουν υπόψη την εμπειρία αυτή σε κάθε σχετικό ήπιο μέτρο ή μελλοντική αναθεώρηση της παρούσας οδηγίας.

- (39) Όταν, στο πλαίσιο διαδικασίας δυναμένης να οδηγήσει στην απαγόρευση συμφωνίας ή πρακτικής, επιχειρήσεις ή ενώσεις επιχειρήσεων προτείνουν στις ΕΑΑ να αναλάβουν δεσμεύσεις ικανές να παραμερίσουν τις αντιρρήσεις τους, οι εν λόγω ΕΑΑ θα πρέπει να μπορούν να εκδίδουν αποφάσεις που καθιστούν υποχρεωτικές και εκτελεστές τις εν λόγω δεσμεύσεις για τις επιχειρήσεις. Κατ' αρχήν, οι εν λόγω αποφάσεις δέσμευσης δεν ενδείκνυται στην περίπτωση των μυστικών συμπράξεων, όπου οι ΕΑΑ θα πρέπει να επιβάλλουν πρόστιμο. Οι αποφάσεις δέσμευσης θα πρέπει να διαπιστώνουν ότι δεν συντρέχουν πλέον λόγοι ανάληψης δράσης εκ μέρους των ΕΑΑ, δίχως να αποφαινόνται αν υπήρξε παράβαση του άρθρου 101 ή 102 ΣΛΕΕ. Οι ΕΑΑ θα πρέπει να έχουν τη διακριτική ευχέρεια να αποδέχονται ή όχι τις δεσμεύσεις. Οι αποφάσεις δέσμευσης δεν θίγουν την αρμοδιότητα των αρχών ανταγωνισμού και των δικαστηρίων των κρατών μελών να διαπιστώνουν την παράβαση και να αποφασίζουν ως προς μια υπόθεση. Επιπλέον, τα αποτελεσματικά μέσα για την παρακολούθηση της συμμόρφωσης των επιχειρήσεων ή ενώσεων με τις δεσμεύσεις και για την επιβολή κυρώσεων σε περίπτωση μη συμμόρφωσης έχουν αποδειχθεί κατάλληλα για τις αρχές ανταγωνισμού. Στις περιπτώσεις που σημειώνονται ουσιώδεις μεταβολές στα πραγματικά περιστατικά επί των οποίων βασίζεται η απόφαση, ή η επιχείρηση ή ένωση ενεργεί κατά παράβαση των δεσμεύσεών της, ή η απόφαση δέσμευσης έχει βασιστεί σε ελλιπείς, ανακριβείς ή παραπλανητικές πληροφορίες των εμπλεκόμενων μερών, οι ΕΑΑ θα πρέπει να διαθέτουν αποτελεσματικά μέσα προκειμένου να ανακινήσουν τη διαδικασία.
- (40) Για την αποτελεσματική και ομοιόμορφη επιβολή των άρθρων 101 και 102 ΣΛΕΕ, οι εθνικές διοικητικές αρχές ανταγωνισμού θα πρέπει να έχουν την εξουσία να επιβάλλουν αποτελεσματικά, αναλογικά και αποτρεπτικά πρόστιμα σε επιχειρήσεις και ενώσεις επιχειρήσεων για παραβάσεις του άρθρου 101 ή 102 ΣΛΕΕ, είτε απευθείας οι ίδιες στις οικείες διαδικασίες, ιδίως στις διοικητικές, εφόσον οι εν λόγω διαδικασίες επιτρέπουν την άμεση επιβολή αποτελεσματικών, αναλογικών και αποτρεπτικών προστίμων, ή να ζητούν την επιβολή προστίμων σε μη ποινικές δικαστικές διαδικασίες. Αυτό δεν θίγει τις εθνικές νομοθεσίες οι οποίες προβλέπουν την επιβολή κυρώσεων σε επιχειρήσεις και ενώσεις επιχειρήσεων από δικαστήρια σε ποινικές διαδικασίες για την παράβαση των άρθρων 101 και 102 ΣΛΕΕ, όταν η παράβαση συνιστά ποινικό αδίκημα δυνάμει της εθνικής νομοθεσίας και εφόσον αυτό δεν θίγει την αποτελεσματική και ομοιόμορφη επιβολή των άρθρων 101 και 102 ΣΛΕΕ.
- (41) Για να δοθούν κίνητρα σε επιχειρήσεις και ενώσεις επιχειρήσεων ώστε να συμμορφώνονται με τα μέτρα έρευνας και με τις αποφάσεις των ΕΑΑ, οι εθνικές διοικητικές αρχές ανταγωνισμού θα πρέπει να μπορούν να επιβάλλουν αποτελεσματικά πρόστιμα για τη μη συμμόρφωση προς τα μέτρα και τις αποφάσεις των άρθρων 6, 8, 9, 10, 11 και 12, απευθείας, στα πλαίσια των διαδικασιών τους, είτε να ζητούν την επιβολή προστίμων σε μη ποινικές δικαστικές διαδικασίες. Αυτό δεν θίγει τις εθνικές νομοθεσίες οι οποίες προβλέπουν την επιβολή τέτοιων προστίμων σε επιχειρήσεις και ενώσεις επιχειρήσεων από δικαστήρια σε ποινικές δικαστικές διαδικασίες.
- (42) Σύμφωνα με τον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, θα πρέπει να επιβάλλονται πρόστιμα στο πλαίσιο διαδικασίας ενώπιον των εθνικών διοικητικών αρχών ανταγωνισμού ή, ανάλογα με την περίπτωση, σε μη ποινικές δικαστικές διαδικασίες, εφόσον μια παράβαση έχει διαπραχθεί εκ προθέσεως ή εξ αμελείας. Οι έννοιες της πρόθεσης και της αμελείας θα πρέπει να ερμηνεύονται σύμφωνα με τη νομολογία του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης σχετικά με την εφαρμογή των άρθρων 101 και 102 ΣΛΕΕ και όχι σύμφωνα με τις έννοιες της πρόθεσης και της αμελείας στις διαδικασίες που διεξάγονται από ποινικές αρχές σχετικά με ποινικές υποθέσεις. Αυτό ισχύει με την επιφύλαξη της εθνικής νομοθεσίας σύμφωνα με την οποία η διαπίστωση της παραβάσεως στηρίζεται στο κριτήριο της αντικειμενικής ευθύνης, υπό την προϋπόθεση ότι συνάδει με τη νομολογία του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η παρούσα οδηγία δεν θίγει ούτε τους εθνικούς κανόνες για τον απαιτούμενο βαθμό απόδειξης ούτε τις υποχρεώσεις των ΕΑΑ να εξακριβώνουν τα πραγματικά περιστατικά της συγκεκριμένης υπόθεσης, εφόσον οι εν λόγω κανόνες και υποχρεώσεις συνάδουν προς τις γενικές αρχές του ενωσιακού δικαίου.
- (43) Τα πρόστιμα θα πρέπει να καθορίζονται με βάση τον συνολικό παγκόσμιο κύκλο εργασιών των εμπλεκόμενων επιχειρήσεων ή ενώσεων επιχειρήσεων.
- (44) Οι περιοδικές χρηματικές ποινές είναι βασικό εργαλείο που δίνει στις ΕΑΑ αποτελεσματικά μέσα για την αντιμετώπιση της συνεχούς και της μελλοντικής μη συμμόρφωσης επιχειρήσεων και ενώσεων επιχειρήσεων με τα μέτρα και αποφάσεις που αναφέρονται στα άρθρα 6, 8, 9, 10, 11 και 12. Δεν θα πρέπει να εφαρμόζονται στις διαπιστώσεις των παραβάσεων που έχουν διαπραχθεί στο παρελθόν. Η εξουσία επιβολής των ανωτέρω ποινών δεν θίγει την αρμοδιότητα των ΕΑΑ να τιμωρούν τη μη συμμόρφωση με μέτρα του άρθρου 13 παράγραφος 2. Αυτές οι περιοδικές χρηματικές ποινές θα πρέπει να καθορίζονται με βάση τον μέσο ημερήσιο συνολικό παγκόσμιο κύκλο εργασιών των εμπλεκόμενων επιχειρήσεων ή ενώσεων επιχειρήσεων.
- (45) Για τους σκοπούς της επιβολής προστίμων και περιοδικών χρηματικών ποινών, ο όρος «απόφαση» θα πρέπει να περιλαμβάνει κάθε μέτρο το οποίο παράγει δεσμευτικά έννομα αποτελέσματα ικανά να επηρεάσουν τα συμφέροντα του αποδέκτη, μεταβάλλοντας σαφώς τη νομική του κατάσταση.

- (46) Προκειμένου να διασφαλίζεται η αποτελεσματική και ομοιόμορφη εφαρμογή των άρθρων 101 και 102 ΣΛΕΕ, η έννοια της επιχείρησης, όπως περιέχεται στα άρθρα 101 και 102 ΣΛΕΕ, θα πρέπει να εφαρμόζεται σύμφωνα με τη νομολογία του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, δηλαδή οριζόμενη ως οικονομική μονάδα, ακόμη και αν αποτελείται από περισσότερα φυσικά ή νομικά πρόσωπα. Κατά τον ίδιο τρόπο, οι ΕΑΑ θα πρέπει να μπορούν να εφαρμόζουν την έννοια της επιχείρησης ώστε να καθιστούν μια μητρική εταιρεία υπεύθυνη, και να της επιβάλλουν πρόστιμα, για τη συμπεριφορά μίας των θυγατρικών της, όταν η εν λόγω μητρική εταιρεία και η θυγατρική της αποτελούν ενιαία οικονομική μονάδα. Προκειμένου να αποτρέπεται η αποφυγή της ευθύνης για την καταβολή προστίμων τα οποία επιβάλλονται για παραβάσεις των άρθρων 101 και 102 ΣΛΕΕ μέσω νομικών ή οργανωτικών αλλαγών, οι ΕΑΑ θα πρέπει να μπορούν να εντοπίζουν τους νόμιμους ή οικονομικούς διαδόχους των υπόλογων επιχειρήσεων και να τους επιβάλλουν πρόστιμα για παράβαση των άρθρων 101 και 102 ΣΛΕΕ, σύμφωνα με τη νομολογία του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
- (47) Προκειμένου να διασφαλίζεται ότι τα πρόστιμα που επιβάλλονται για παραβάσεις των άρθρων 101 και 102 ΣΛΕΕ αντικατοπτρίζουν την οικονομική σημασία της παράβασης, οι ΕΑΑ θα πρέπει να λαμβάνουν υπόψη τη σοβαρότητα της παράβασης. Οι ΕΑΑ θα πρέπει επίσης να μπορούν να καθορίζουν πρόστιμα αναλογικά προς τη διάρκεια της παράβασης. Οι παράγοντες αυτοί θα πρέπει να εκτιμώνται σύμφωνα με τη συναφή νομολογία του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης και κατά τρόπο που εξασφαλίζει αποτρεπτικό αποτέλεσμα. Η εκτίμηση της σοβαρότητας θα πρέπει να γίνεται ανάλογα με την παράβαση, λαμβανομένων υπόψη όλων των περιστάσεων της υπόθεσης. Οι παράγοντες που μπορούν να λαμβάνονται υπόψη περιλαμβάνουν τη φύση της παράβασης, το συνολικό μερίδιο αγοράς όλων των εμπλεκόμενων επιχειρήσεων, τη γεωγραφική έκταση της παράβασης, το αν η παράνομη συμπεριφορά έχει εκδηλωθεί στην πράξη, την αξία των πωλήσεων των αγαθών και υπηρεσιών της επιχείρησης που συνδέονται άμεσα ή έμμεσα με την παράβαση και το μέγεθος και την ισχύ στην αγορά της επιχείρησης. Η ύπαρξη κατ' επανάληψη παραβάσεων από την ίδια επιχείρηση δείχνει ότι η τελευταία ρέπει προς τέτοιες παραβάσεις και αποτελεί, συνεπώς, πολύ σημαντική ένδειξη ότι η ποινή πρέπει να αυξηθεί, προκειμένου να επιτευχθεί ουσιαστικό αποτρεπτικό αποτέλεσμα. Κατά τον ίδιο τρόπο, οι ΕΑΑ θα πρέπει να έχουν τη δυνατότητα να αυξάνουν το πρόστιμο που επιβάλλεται σε μια επιχείρηση ή ένωση επιχειρήσεων που συνεχίζει την ίδια, ή διαπράττει παρεμφερή, παράβαση, εφόσον έχει προηγουμένως ληφθεί απόφαση από την Επιτροπή ή από ΕΑΑ διά της οποίας διαπιστώνεται ότι η εν λόγω επιχείρηση ή ένωση επιχειρήσεων παραβίασε το άρθρο 101 ή 102 ΣΛΕΕ. Σύμφωνα με την οδηγία 2014/104/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (*), οι ΕΑΑ θα πρέπει να είναι σε θέση να λαμβάνουν υπόψη τυχόν αποζημίωση που καταβάλλεται ως αποτέλεσμα συναινετικού διακανονισμού. Επιπλέον, σε εξαιρετικές περιπτώσεις, οι ΕΑΑ θα πρέπει να μπορούν να λαμβάνουν υπόψη την οικονομική βιωσιμότητα της εν λόγω επιχείρησης.
- (48) Η πείρα έχει δείξει ότι οι ενώσεις επιχειρήσεων διαδραματίζουν συχνά ρόλο σε παραβάσεις που σχετίζονται με τον ανταγωνισμό και οι ΕΑΑ θα πρέπει επομένως να μπορούν να τους επιβάλλουν αποτελεσματικά πρόστιμα. Κατά την εκτίμηση της σοβαρότητας της παράβασης προκειμένου να καθοριστεί το ύψος του προστίμου σε διαδικασίες κατά ενώσεων επιχειρήσεων όταν η παράβαση σχετίζεται με τις δραστηριότητες των μελών τους, θα πρέπει να μπορεί να λαμβάνεται υπόψη το άθροισμα των πωλήσεων, από τις επιχειρήσεις μέλη της ένωσης, των αγαθών και υπηρεσιών που σχετίζονται άμεσα ή έμμεσα με την παράβαση. Όταν επιβάλλεται πρόστιμο όχι μόνο στην ένωση αλλά και στα μέλη της, ο κύκλος εργασιών των μελών στα οποία επιβάλλεται πρόστιμο δεν θα πρέπει να λαμβάνεται υπόψη κατά τον υπολογισμό του προστίμου της ένωσης. Προκειμένου να εξασφαλισθεί η αποτελεσματική είσπραξη των προστίμων που επιβάλλονται στις ενώσεις επιχειρήσεων για παραβάσεις τους, είναι ανάγκη να καθορισθούν οι όροι υπό τους οποίους οι ΕΑΑ, σύμφωνα με τη διακριτική ευχέρειά τους, μπορούν να απαιτούν την πληρωμή του προστίμου από τα μέλη της ένωσης όταν η ένωση δεν είναι αξιόχρηη. Στην περίπτωση αυτή, οι ΕΑΑ θα πρέπει να λαμβάνουν υπόψη το σχετικό μέγεθος των επιχειρήσεων που ανήκουν στην ένωση και ιδίως την κατάσταση των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων. Η πληρωμή του προστίμου από ένα ή περισσότερα μέλη μιας ένωσης πραγματοποιείται με την επιφύλαξη των εθνικών κανόνων περί ανάκτησης του καταβληθέντος ποσού από άλλα μέλη της ένωσης.
- (49) Το αποτρεπτικό αποτέλεσμα των προστίμων διαφέρει σημαντικά στην Ευρώπη και σε ορισμένα κράτη μέλη το ανώτατο ύψος του προστίμου που μπορεί να επιβληθεί είναι πολύ χαμηλό. Για να διασφαλιστεί ότι οι ΕΑΑ μπορούν να επιβάλουν αποτρεπτικά πρόστιμα, το ανώτατο πρόστιμο που μπορεί να επιβληθεί για κάθε παράβαση του άρθρου 101 ή 102 ΣΛΕΕ θα πρέπει να καθορίζεται σε επίπεδο όχι κατώτερο από 10 % του συνολικού παγκόσμιου κύκλου εργασιών της οικείας επιχείρησης. Αυτό δεν θα πρέπει να εμποδίζει τα κράτη μέλη να διατηρούν ή να θεσπίζουν υψηλότερο ανώτατο πρόστιμο που μπορεί να επιβληθεί.

(*) Οδηγία 2014/104/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Νοεμβρίου 2014, σχετικά με ορισμένους κανόνες που διέπουν τις αγωγές αποζημίωσης βάσει του εθνικού δικαίου για παραβάσεις των διατάξεων του δικαίου ανταγωνισμού των κρατών μελών και της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ L 349 της 5.12.2014, σ. 1).

- (50) Τα προγράμματα επεικούς μεταχείρισης αποτελούν σημαντικό εργαλείο για τον εντοπισμό μυστικών συμπράξεων και, ως εκ τούτου, συμβάλλουν στην αποτελεσματική δίωξη και κολασμό των σοβαρότερων παραβάσεων της νομοθεσίας περί ανταγωνισμού. Ωστόσο, υπάρχουν σημαντικές αποκλίσεις μεταξύ των προγραμμάτων επεικούς μεταχείρισης που εφαρμόζονται στα κράτη μέλη. Οι εν λόγω αποκλίσεις δημιουργούν ανασφάλεια δικαίου στις παραβάτριες επιχειρήσεις σχετικά με τις προϋποθέσεις υπό τις οποίες μπορούν να υποβάλλουν αίτηση επείκειας καθώς και σχετικά με το καθεστώς απαλλαγής τους στο πλαίσιο του αντίστοιχου προγράμματος(-ων) επεικούς μεταχείρισης. Η εν λόγω ανασφάλεια μπορεί να αποθαρρύνει δυνητικούς αιτούντες επείκειας από το να υποβάλουν σχετική αίτηση. Αυτό με τη σειρά του μπορεί να οδηγήσει σε λιγότερο αποτελεσματική επιβολή των κανόνων ανταγωνισμού στην Ένωση, καθώς αποκαλύπτονται λιγότερες μυστικές συμπράξεις.
- (51) Οι αποκλίσεις μεταξύ των προγραμμάτων επεικούς μεταχείρισης σε επίπεδο κρατών μελών θέτουν επίσης σε κίνδυνο τους ισότιμους όρους ανταγωνισμού για τις επιχειρήσεις που λειτουργούν στην εσωτερική αγορά. Ως εκ τούτου, είναι σκόπιμο να ενισχυθεί η ασφάλεια δικαίου υπέρ των επιχειρήσεων αυτών στην εσωτερική αγορά και να ενισχυθεί η ελκυστικότητα των προγραμμάτων επεικούς μεταχείρισης σε ολόκληρη την Ένωση με την άμβλυνση αυτών των διαφορών, επιτρέποντας σε όλες τις ΕΑΑ να χορηγούν απαλλαγή από την επιβολή προστίμων και μειώσεις προστίμων και να δέχονται συνοπτικές αιτήσεις υπό τις ίδιες προϋποθέσεις. Στο μέλλον ενδέχεται να χρειαστούν περαιτέρω προσπάθειες από το Ευρωπαϊκό Δίκτυο Ανταγωνισμού σχετικά με την ευθυγράμμιση των προγραμμάτων αυτών.
- (52) Οι ΕΑΑ θα πρέπει να μπορούν να χορηγήσουν στις επιχειρήσεις απαλλαγή από την επιβολή προστίμων, και μειώσεις των εν λόγω προστίμων, αν συντρέχουν ορισμένες προϋποθέσεις. Οι ενώσεις επιχειρήσεων που ασκούν οικονομική δραστηριότητα ιδίω ονόματι θα πρέπει να είναι επιλέξιμες για απαλλαγή από την επιβολή προστίμων ή μείωση προστίμων, εάν συμμετέχουν στην εικαζόμενη σύμπραξη ιδίω ονόματι και όχι εξ ονόματος των μελών τους.
- (53) Για να θεωρείται μια σύμπραξη μυστική, δεν απαιτείται όλες τις πτυχές της συμπεριφοράς να είναι μυστικές. Ειδικότερα, μια σύμπραξη μπορεί να θεωρείται μυστική όταν τα στοιχεία, τα οποία δυσχεραίνουν τον εντοπισμό της πλήρους έκτασης της συμπεριφοράς, δεν είναι γνωστά στο κοινό, στους πελάτες ή στους προμηθευτές.
- (54) Για να είναι επιλέξιμος για επεική μεταχείριση, ο αιτών θα πρέπει να παύσει τη συμμετοχή του στην εικαζόμενη μυστική σύμπραξη, εκτός εάν η ΕΑΑ θεωρεί ότι η συνέχισή της ανάμιξης του είναι ευλόγως αναγκαία για να διαφυλαχθεί η ακεραιότητα της έρευνάς της, φερ' ειπείν, προκειμένου να εξασφαλιστεί ότι άλλοι εικαζόμενοι συμμετέχοντες στη σύμπραξη δεν ανακαλύπτουν ότι η ΕΑΑ ενημερώθηκε σχετικά με την εικαζόμενη σύμπραξη πριν η ΕΑΑ εκτελέσει ερευνητικά μέτρα, όπως αιφνιδιαστικούς ελέγχους.
- (55) Για να είναι επιλέξιμος για επεική μεταχείριση, ο αιτών θα πρέπει να συνεργάζεται ειλικρινώς, πλήρως, συνεχώς και ταχέως με την ΕΑΑ. Αυτό σημαίνει, μεταξύ άλλων, ότι, όταν εξετάζει το ενδεχόμενο υποβολής αίτησης προς την ΕΑΑ, ο αιτών δεν θα πρέπει να καταστρέφει, να παραποιεί ή να αποκρύπτει αποδεικτικά στοιχεία για την εικαζόμενη μυστική σύμπραξη. Όταν μια επιχείρηση εξετάζει το ενδεχόμενο υποβολής αίτησης, υπάρχει κίνδυνος οι διευθυντές, τα διοικητικά στελέχη και το λοιπό προσωπικό της να καταστρέψουν αποδεικτικά στοιχεία με σκοπό την απόκρυψη της συμμετοχής τους στη σύμπραξη, αλλά αυτό θα μπορούσε επίσης να συμβεί για άλλους λόγους. Ως εκ τούτου, οι ΕΑΑ θα πρέπει να λαμβάνουν υπόψη τις ειδικές συνθήκες υπό τις οποίες κατεστράφησαν τα αποδεικτικά στοιχεία και τη σημασία της καταστροφής αυτής, όταν εξετάζεται αν η καταστροφή θέτει υπό αμφισβήτηση την ειλικρινή συνεργασία του αιτούντος.
- (56) Για την τήρηση της προϋπόθεσης της ειλικρινούς, πλήρους, συνεχούς και ταχείας συνεργασίας, όταν εξετάζει το ενδεχόμενο υποβολής αίτησης στην ΕΑΑ, ο αιτών δεν θα πρέπει να έχει αποκαλύψει το γεγονός ή ένα στοιχείο της προβλεπόμενης αίτησής του, παρά μόνο σε άλλες ΕΑΑ, στην Επιτροπή ή σε αρχές ανταγωνισμού τρίτων χωρών. Αυτό δεν εμποδίζει τον αιτούντα να αναφέρει τη συμπεριφορά του σε άλλες δημόσιες αρχές, όπως απαιτείται από τη συναφή νομοθεσία, αλλά μόνο τον εμποδίζει να αποκαλύπτει ότι προτίθεται να υποβάλει αίτηση επεικούς μεταχείρισης και να παραδίδει δηλώσεις επεικούς μεταχείρισης στις εν λόγω αρχές. Ωστόσο, κατά την εκπλήρωση των εκ του νόμου υποχρεώσεών του, ο αιτών θα πρέπει επίσης να λαμβάνει υπόψη ότι είναι σημαντικό να μην επηρεάζει δυσμενώς τη δυνατότητα έρευνας από την ΕΑΑ.
- (57) Οι αιτούντες θα πρέπει να έχουν τη δυνατότητα να υποβάλλουν δηλώσεις επεικούς μεταχείρισης σε σχέση με πλήρεις ή συνοπτικές αιτήσεις εγγράφων και οι ΕΑΑ θα πρέπει να διαθέτουν επίσης σύστημα παραλαβής αυτών των δηλώσεων προφορικά ή με άλλα μέσα που δεν επιτρέπουν στους αιτούντες να έχουν στην κατοχή ή υπό την επίβλεψη ή τον έλεγχό τους υποβληθείσες δηλώσεις επεικούς μεταχείρισης. Οι ΕΑΑ θα πρέπει να είναι σε θέση να επιλέγουν τον τρόπο παραλαβής των δηλώσεων επείκειας.
- (58) Πριν οι επιχειρήσεις υποβάλουν επίσημη αίτηση απαλλαγής, θα πρέπει να είναι σε θέση, αρχικά, να υποβάλουν στις ΕΑΑ αίτηση για αριθμό προτεραιότητας για επεική μεταχείριση, ώστε ο αιτών να έχει χρόνο να συλλέξει τις απαραίτητες

πληροφορίες και αποδεικτικά στοιχεία ώστε να εκπληρώσει τις ελάχιστες προϋποθέσεις όσον αφορά τα στοιχεία αυτά. Αυτό δεν εμποδίζει τα κράτη μέλη να δώσουν δυνατότητα υποβολής αίτησης για αριθμό προτεραιότητας και σε επιχειρήσεις που επιθυμούν να υποβάλουν αίτηση για τη μείωση των προστίμων.

- (59) Επιπλέον, προκειμένου να μειωθούν οι διοικητικές και άλλες σημαντικές επιβαρύνσεις όσον αφορά τον χρόνο, οι αιτούντες θα πρέπει να έχουν τη δυνατότητα να υποβάλουν δηλώσεις επεικειας σε σχέση με πλήρεις ή συνοπτικές αιτήσεις καθώς και αιτήσεις για αριθμό προτεραιότητας είτε στην επίσημη γλώσσα του κράτους μέλους της συγκεκριμένης ΕΑΑ ή, εφόσον έχει συμφωνηθεί διμερώς μεταξύ της ΕΑΑ και του αιτούντος, σε άλλη επίσημη γλώσσα της Ένωσης. Η εν λόγω συμφωνία λογίζεται υφισταμένη όταν οι ΕΑΑ συνήθως δέχονται τέτοιες αιτήσεις στη γλώσσα αυτή.
- (60) Με δεδομένη την κατανομή αρμοδιοτήτων μεταξύ της Επιτροπής και των ΕΑΑ όσον αφορά την εφαρμογή των άρθρων 101 και 102 ΣΛΕΕ, είναι εξαιρετικά σημαντικό να υπάρχει ένα εύρυθμο σύστημα συνοπτικών αιτήσεων. Αιτούντες οι οποίοι έχουν υποβάλει αίτηση επεικούς μεταχείρισης στην Επιτροπή όσον αφορά εικαζόμενη μυστική σύμπραξη θα πρέπει να μπορούν να υποβάλλουν σε ΕΑΑ συνοπτικές αιτήσεις σε σχέση με την εν λόγω σύμπραξη, εφόσον η αίτηση προς την Επιτροπή καλύπτει περισσότερα από τρία κράτη μέλη ως θιγόμενες περιοχές. Αυτό δεν αναιρεί τη δυνατότητα της Επιτροπής να ασχολείται με υποθέσεις συνδεδεμένες στενά με άλλες ενωσιακές διατάξεις που ενδέχεται να εφαρμόζονται αποκλειστικά ή αποτελεσματικότερα από την Επιτροπή, εφόσον το συμφέρον της Ένωσης επιβάλλει την έκδοση απόφασης της Επιτροπής για την ανάπτυξη πολιτικής ανταγωνισμού της Ένωσης, όταν ανακύπτει νέο ζήτημα ανταγωνισμού ή για τη διασφάλιση της αποτελεσματικής επιβολής.
- (61) Το σύστημα συνοπτικών αιτήσεων θα πρέπει να επιτρέπει στις επιχειρήσεις να υποβάλλουν αίτηση επεικούς μεταχείρισης στις ΕΑΑ βάσει περιορισμένων πληροφοριών, όταν έχει υποβληθεί πλήρης αίτηση στην Επιτροπή για μια τέτοια εικαζόμενη σύμπραξη. Ως εκ τούτου, οι ΕΑΑ θα πρέπει να κάνουν δεκτές συνοπτικές αιτήσεις οι οποίες περιέχουν ένα ελάχιστο σύνολο πληροφοριών όσον αφορά την εικαζόμενη σύμπραξη για κάθε ένα από τα στοιχεία που αναφέρονται στο άρθρο 22 παράγραφος 2. Αυτό δεν εμποδίζει τον αιτούντα να παράσχει αναλυτικότερες πληροφορίες αργότερα. Κατόπιν αιτήματος του αιτούντος, οι ΕΑΑ θα πρέπει να του παρέχουν βεβαίωση παραλαβής με αναφορά της ημερομηνίας και ώρας παραλαβής. Εάν η ΕΑΑ δεν έχει παραλάβει μια τέτοια προηγούμενη αίτηση επεικούς μεταχείρισης από έναν άλλο αιτούντα επεική μεταχείριση για την ίδια εικαζόμενη μυστική σύμπραξη και θεωρεί ότι η συνοπτική αίτηση πληροί τις απαιτήσεις του άρθρου 22 παράγραφος 2, η ΕΑΑ θα πρέπει να ενημερώνει σχετικώς τον αιτούντα.
- (62) Ο σκοπός του συστήματος συνοπτικών αιτήσεων είναι να μειωθεί ο διοικητικός φόρτος για τους αιτούντες που υποβάλλουν αίτηση επεικούς μεταχείρισης στην Επιτροπή όσον αφορά εικαζόμενη μυστική σύμπραξη που θίγει περισσότερα από τρία κράτη μέλη. Δεδομένου ότι σε τέτοιες περιπτώσεις η Επιτροπή παραλαμβάνει πλήρη αίτηση, θα πρέπει να είναι ο βασικός συνομιλητής του αιτούντος επεική μεταχείριση, ιδίως όσον αφορά την παροχή οδηγιών σχετικά με την άσκηση κάθε περαιτέρω εσωτερικής έρευνας από τον αιτούντα, κατά την περίοδο πριν διευκρινιστεί αν η Επιτροπή θα δώσει συνέχεια στην υπόθεση εν όλω ή εν μέρει. Η Επιτροπή πρέπει να προσπαθεί να αποφανθεί σχετικά με το θέμα εντός εύλογης προθεσμίας και ενημερώνει τις ΕΑΑ, με την επιφύλαξη του άρθρου 11 παράγραφος 6 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1/2003. Σε εξαιρετικές περιστάσεις, όταν είναι απολύτως απαραίτητο για την οριοθέτηση ή την κατανομή των υποθέσεων, η ΕΑΑ θα πρέπει να μπορεί να ζητήσει από τον αιτούντα να υποβάλει πλήρη αίτηση ήδη πριν υπάρξει τέτοια σαφήνεια. Η δυνατότητα αυτή θα πρέπει να χρησιμοποιείται πολύ σπάνια. Σε άλλες περιπτώσεις, ο αιτών θα πρέπει να κληθεί να υποβάλει πλήρη αίτηση σε ΕΑΑ η οποία έχει παραλάβει συνοπτική αίτηση, εφόσον είναι σαφές ότι η Επιτροπή δεν προτίθεται να δώσει συνέχεια στην υπόθεση εν όλω ή εν μέρει.
- (63) Οι υποψήφιοι θα πρέπει να έχουν την ευκαιρία να υποβάλλουν πλήρεις αιτήσεις επεικειας στις ΕΑΑ στις οποίες έχουν υποβάλει συνοπτικές αιτήσεις. Εάν οι αιτούντες υποβάλλουν πλήρεις αιτήσεις εντός της προθεσμίας που ορίζεται από την ΕΑΑ, οι πληροφορίες που περιέχονται σε αυτές θα πρέπει να λογίζονται υποβληθείσες την ημερομηνία και ώρα υποβολής της συνοπτικής αίτησης, εφόσον αυτή καλύπτει το ίδιο ή τα ίδια θιγόμενα προϊόντα και την ίδια ή τις ίδιες θιγόμενες περιοχές καθώς και την ίδια διάρκεια της εικαζόμενης σύμπραξης με την αίτηση επεικούς μεταχείρισης που υποβλήθηκε στην Επιτροπή, η οποία ενδέχεται να έχει επικαιροποιηθεί. Θα πρέπει να εναπόκειται στους αιτούντες να ενημερώνουν τις ΕΑΑ στις οποίες έχουν υποβάλει συνοπτικές αιτήσεις σε περίπτωση μεταβολής του πεδίου της αίτησης επεικούς μεταχείρισης τους που έχουν υποβάλει στην Επιτροπή, και, κατά συνέπεια, να επικαιροποιούν τις συνοπτικές αιτήσεις. Οι ΕΑΑ θα πρέπει να είναι σε θέση να ελέγχουν αν το πεδίο της συνοπτικής αίτησης αντιστοιχεί στο πεδίο της αίτησης επεικούς μεταχείρισης που υποβλήθηκε στην Επιτροπή μέσω συνεργασίας στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Δικτύου Ανταγωνισμού.

- (64) Η νομική αβεβαιότητα αν πρώην και νυν διευθυντές, διοικητικά στελέχη και λοιπά μέλη του προσωπικού των αιτούντων απαλλαγή προστατεύονται από ατομικές κυρώσεις, όπως πρόστιμα, έκπτωση ή φυλάκιση, μπορεί να αποτρέψει εν δυνάμει αιτούντες από την υποβολή αίτησης επεικούς μεταχείρισης. Επειδή συμβάλλουν στον εντοπισμό και διερεύνηση μυστικών συμπράξεων, τα εν λόγω πρόσωπα θα πρέπει, καταρχήν, να προστατεύονται από κυρώσεις που επιβάλλονται από δημόσιες αρχές σε ποινικές, διοικητικές και μη ποινικές δικαστικές διαδικασίες όσον αφορά τη συμμετοχή τους στη μυστική σύμπραξη που καλύπτεται από την αίτηση βάσει της εθνικής νομοθεσίας η οποία επιδιώκει κατά κύριο λόγο τους ίδιους στόχους με εκείνους που επιδιώκει το άρθρο 101 ΣΛΕΕ, όπως της εθνικής νομοθεσίας περί νόθευσης διαγωνισμών, εφόσον πληρούν τους όρους της παρούσας οδηγίας. Ένας εκ των όρων αυτών είναι ότι η αίτηση απαλλαγής θα πρέπει να προηγείται της χρονικής στιγμής κατά την οποία τα εν λόγω πρόσωπα ενημερώθηκαν από τις αρμόδιες εθνικές αρχές για τις διαδικασίες που θα μπορούσαν να οδηγήσουν στην επιβολή κυρώσεων. Οι διαδικασίες αυτές περιλαμβάνουν τη στιγμή κατά την οποία γεννάται η υποψία της παράβασης της εν λόγω εθνικής νομοθεσίας από τα πρόσωπα αυτά.

Τα κράτη μέλη είναι ελεύθερα να προβλέπουν, σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία, τον συγκεκριμένο τρόπο με τον οποίο τα πρόσωπα αυτά θα πρέπει να συνεργάζονται με τις αρμόδιες αρχές, προκειμένου να εξασφαλιστεί η αποτελεσματική λειτουργία της προστασίας αυτής. Η προστασία από ποινικές κυρώσεις περιλαμβάνει την περίπτωση κατά την οποία οι αρμόδιες εθνικές αρχές δεν ασκούν δίωξη υπό ορισμένες προϋποθέσεις ή οδηγίες ως προς τη μελλοντική συμπεριφορά του προσώπου.

- (65) Κατά παρέκκλιση, προκειμένου να διασφαλιστεί ότι η προστασία από κυρώσεις που επιβάλλονται σε πρόσωπα σε ποινικές διαδικασίες είναι σύμφωνη με τις ισχύουσες βασικές αρχές της έννομης τάξης τους, τα κράτη μέλη δύνανται να προβλέπουν ότι οι αρμόδιες αρχές μπορούν να επιλέγουν μεταξύ της προστασίας ενός προσώπου από κυρώσεις ή του απλού μετριασμού των κυρώσεων ανάλογα με το αν είναι πιο συμφέρουσα η δίωξη και/ή επιβολή κυρώσεων σε συνάρτηση με τη συμβολή τους στον εντοπισμό και τη διερεύνηση της σύμπραξης. Κατά την εκτίμηση αν συμφέρει η δίωξη και/ή η επιβολή κυρώσεων στα εν λόγω πρόσωπα, μπορεί μεταξύ άλλων να λαμβάνεται υπόψη η προσωπική τους ευθύνη ή η συμβολή τους στην παράβαση.
- (66) Τα κράτη μέλη έχουν τη δυνατότητα να παρέχουν προστασία από κυρώσεις ή μετριασμό των κυρώσεων και σε νυν ή πρώην διευθυντές, διοικητικά στελέχη και λοιπά μέλη του προσωπικού των αιτούντων μείωση προστίμων.
- (67) Για να λειτουργήσει η προστασία σε καταστάσεις στις οποίες εμπλέκονται περισσότερες από μία δικαιοδοσίες, τα κράτη μέλη θα πρέπει να προβλέπουν ότι, όταν η αρμόδια για την επιβολή κυρώσεων ή διοικητική αρχή βρίσκεται σε διαφορετική δικαιοδοσία από τη δικαιοδοσία της επιληφθείσας αρχής ανταγωνισμού, οι απαραίτητες επαφές μεταξύ τους θα πρέπει να διασφαλίζονται από την εθνική αρχή ανταγωνισμού της δικαιοδοσίας της αρμόδιας για την επιβολή κυρώσεων ή διοικητικής αρχής.
- (68) Σε ένα σύστημα παράλληλων εξουσιών ΕΕΑ-Επιτροπής για την εφαρμογή των άρθρων 101 και 102 ΣΛΕΕ, απαιτείται στενή συνεργασία μεταξύ των ΕΑΑ και μεταξύ των ΕΑΑ και της Επιτροπής. Ειδικότερα, όταν μια ΕΑΑ διενεργεί έλεγχο ή συνέντευξη βάσει της εθνικής νομοθεσίας επ' ονόματι άλλης ΕΑΑ, δυνάμει του άρθρου 22 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1/2003, θα πρέπει να καθίσταται δυνατή η παρουσία και η συνδρομή των υπαλλήλων της αιτούσας αρχής, ώστε να αυξάνεται η αποτελεσματικότητα αυτών των ελέγχων και συνεντεύξεων με την παροχή πρόσθετων πόρων, γνώσεων και τεχνογνωσίας. Οι ΕΑΑ θα πρέπει, επίσης, να έχουν την εξουσία να ζητούν από άλλες ΕΑΑ συνδρομή στη διαδικασία της διαπίστωσης αν οι επιχειρήσεις ή οι ενώσεις επιχειρήσεων δεν συμμορφώθηκαν με ερευνητικά μέτρα και αποφάσεις που λαμβάνονται από τις αιτούσες ΕΑΑ.
- (69) Θα πρέπει να θεσπιστούν ρυθμίσεις ώστε να μπορούν οι ΕΑΑ να ζητούν αμοιβαία συνδρομή για την κοινοποίηση εγγράφων που σχετίζονται με τη διασυννοριακή εφαρμογή του άρθρου 101 ή 102 ΣΛΕΕ στα μέρη της διαδικασίας ή σε άλλες επιχειρήσεις, ενώσεις επιχειρήσεων ή φυσικά πρόσωπα που μπορεί να είναι οι αποδέκτες αυτών των κοινοποιήσεων. Ομοίως, οι ΕΑΑ θα πρέπει να είναι σε θέση να ζητούν την εκτέλεση των αποφάσεων επιβολής προστίμων ή περιοδικών χρηματικών ποινών από αρχές άλλων κρατών μελών, όταν η αιτούσα αρχή έχει ευλόγως διαπιστώσει εξακριβώσει ότι η επιχείρηση έναντι της οποίας είναι εκτελεστό το πρόστιμο ή η περιοδική χρηματική ποινή δεν διαθέτει επαρκείς πόρους στο κράτος μέλος της αιτούσας αρχής. Τα κράτη μέλη θα πρέπει επίσης να προβλέπουν ότι, συγκεκριμένα, όταν η επιχείρηση έναντι της οποίας είναι εκτελεστό το πρόστιμο ή η περιοδική χρηματική ποινή δεν είναι εγκατεστημένη στο κράτος μέλος της αιτούσας αρχής, η αρχή στην οποία υποβάλλεται η αίτηση μπορεί να εκτελέσει αυτές τις αποφάσεις

που εκδίδει η αιτούσα αρχή, κατόπιν αιτήματος αυτής. Αυτό θα διασφαλίσει την αποτελεσματική επιβολή των άρθρων 101 και 102 ΣΛΕΕ και θα συμβάλει στην εύρυθμη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς. Για να εξασφαλιστεί ότι οι ΕΑΑ αφιερώνουν επαρκείς πόρους στις αιτήσεις αμοιβαίας συνδρομής και προκειμένου να δοθούν κίνητρα για την παροχή της συνδρομής, οι αρχές στις οποίες υποβάλλονται οι αιτήσεις θα πρέπει να μπορούν να ανακτούν το κόστος συνδρομής. Η αμοιβαία συνδρομή δεν θίγει την εφαρμογή της απόφασης-πλαίσου 2005/214/ΔΕΥ του Συμβουλίου ⁽⁵⁾.

- (70) Για να διασφαλιστεί η αποτελεσματική εφαρμογή των άρθρων 101 και 102 ΣΛΕΕ από τις ΕΑΑ, πρέπει να προβλεφθούν οι εφαρμοστέοι κανόνες περί παραγραφής. Ειδικότερα, σε ένα σύστημα παράλληλων εξουσιών, οι εθνικές προθεσμίες παραγραφής θα πρέπει να αναστέλλονται ή να διακόπτονται κατά τη διάρκεια διαδικασιών ενώπιον ΕΑΑ άλλου κράτους μέλους ή της Επιτροπής. Η εν λόγω αναστολή ή διακοπή δεν θα πρέπει να εμποδίζει τα κράτη μέλη να διατηρούν ή να θεσπίζουν απόλυτες προθεσμίες παραγραφής, εφόσον η διάρκεια αυτών δεν καθιστά πρακτικώς αδύνατη, ούτε δυσχεραίνει υπερβολικά, την αποτελεσματική εφαρμογή των άρθρων 101 και 102 ΣΛΕΕ.
- (71) Προκειμένου να εξασφαλιστεί η αποτελεσματική και ουσιαστική αντιμετώπιση των υποθέσεων στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Δικτύου Ανταγωνισμού, στα κράτη μέλη στα οποία τόσο μια εθνική διοικητική αρχή ανταγωνισμού όσο και μια εθνική δικαστική αρχή ανταγωνισμού έχουν χαρακτηριστεί ΕΑΑ για τον σκοπό της εφαρμογής των άρθρων 101 και 102 ΣΛΕΕ, σύμφωνα με τα άρθρα 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13 και 16 της παρούσας οδηγίας, οι εθνικές διοικητικές αρχές ανταγωνισμού θα πρέπει να είναι σε θέση να προσφεύγουν απευθείας ενώπιον της εθνικής δικαστικής αρχής ανταγωνισμού. Επίσης, όταν τα εθνικά δικαστήρια επιλαμβάνονται προσφυγών κατά αποφάσεων των ΕΑΑ για την εφαρμογή του άρθρου 101 ή 102 ΣΛΕΕ, οι εθνικές διοικητικές αρχές ανταγωνισμού θα πρέπει αυτοτελώς να έχουν πλήρες δικαίωμα να συμμετέχουν, ως ενάγουσες, εναγόμενες ή αντίδικοι, στις εν λόγω διαδικασίες και να απολαύουν των ίδιων δικαιωμάτων με τους δημόσιους διαδίκους στις εν λόγω διαδικασίες.
- (72) Ο κίνδυνος δημοσιοποίησης αυτοενοχοποιητικού υλικού εκτός του πλαισίου της έρευνας για τους σκοπούς της οποίας προσκομίζεται μπορεί να αποθαρρύνει δυνητικούς αιτούντες επεική μεταχείριση να συνεργαστούν με τις αρχές ανταγωνισμού. Ως αποτέλεσμα, ανεξαρτήτως της μορφής στην οποία υποβάλλονται οι δηλώσεις επεικούς μεταχείρισης, οι πληροφορίες που προέρχονται από την πρόσβαση σε φακέλους δηλώσεων επεικούς μεταχείρισης θα πρέπει να χρησιμοποιούνται μόνον όπου είναι αναγκαίο για την άσκηση των δικαιωμάτων υπεράσπισης σε διαδικασίες ενώπιον των εθνικών δικαστηρίων των κρατών μελών σε ορισμένες πολύ περιορισμένες υποθέσεις που συνδέονται άμεσα με την υπόθεση στην οποία έχει χορηγηθεί πρόσβαση. Αυτό δεν θα πρέπει να εμποδίζει τις αρχές ανταγωνισμού να δημοσιεύουν τις αποφάσεις τους σύμφωνα με το εφαρμοστέο ενωσιακό ή εθνικό δίκαιο.
- (73) Τα αποδεικτικά στοιχεία αποτελούν σημαντικό στοιχείο κατά την εφαρμογή των άρθρων 101 και 102 ΣΛΕΕ και οι ΕΑΑ θα πρέπει να είναι σε θέση να τα εξετάζουν ανεξαρτήτως αν είναι σε γραπτή, προφορική, ηλεκτρονική ή καταγεγραμμένη μορφή. Θα πρέπει να υπάρχει δυνατότητα να ληφθούν υπόψη οι κρυφές καταγραφές από νομικά ή φυσικά πρόσωπα που δεν είναι δημόσιες αρχές, υπό την προϋπόθεση ότι δεν αποτελούν τη μοναδική πηγή αποδεικτικών στοιχείων. Αυτό θα πρέπει να ισχύει με την επιφύλαξη του δικαιώματος ακρόασης και του παραδεκτού των καταγραφών που πραγματοποιούνται ή λαμβάνονται από τις δημόσιες αρχές. Ομοίως, οι ΕΑΑ θα πρέπει να είναι σε θέση να θεωρούν τα ηλεκτρονικά μηνύματα ως αποδεικτικά στοιχεία, ανεξαρτήτως εάν τα εν λόγω μηνύματα φαίνεται ότι δεν έχουν αναγνωσθεί ή έχουν διαγραφεί.
- (74) Η διασφάλιση ότι οι ΕΑΑ διαθέτουν τις εξουσίες που χρειάζονται ώστε να μπορούν να επιβάλλουν το νόμο πιο αποτελεσματικά αυξάνει την ανάγκη στενής συνεργασίας και αποτελεσματικής πολυμερούς και διμερούς επικοινωνίας στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Δικτύου Ανταγωνισμού. Αυτό θα πρέπει να περιλαμβάνει την ανάπτυξη ήπιων μέτρων για να διευκολυνθεί και να υποστηριχθεί η εφαρμογή της παρούσας οδηγίας.
- (75) Για να υποστηριχθεί η στενή συνεργασία στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Δικτύου Ανταγωνισμού, η Επιτροπή θα πρέπει να αναλάβει τη διατήρηση, ανάπτυξη, φιλοξενία, λειτουργία και υποστήριξη ενός κεντρικού πληροφοριακού συστήματος (σύστημα του Ευρωπαϊκού Δικτύου Ανταγωνισμού) σύμφωνα με τα σχετικά πρότυπα εμπιστευτικότητας, προστασίας και ασφάλειας των δεδομένων. Το Ευρωπαϊκό Δίκτυο Ανταγωνισμού βασίζεται στη διαλειτουργικότητα για την ουσιαστική και αποτελεσματική λειτουργία του. Ο γενικός προϋπολογισμός της Ένωσης θα πρέπει να εωμιστεί το κόστος διατήρησης, ανάπτυξης, φιλοξενίας, λειτουργίας και υποστήριξης των χρηστών του Ευρωπαϊκού Δικτύου Ανταγωνισμού, καθώς και τις λοιπές διοικητικές δαπάνες λειτουργίας του, και ειδικά τις δαπάνες διοργάνωσης των συναντήσεων. Έως το 2020, οι δαπάνες του συστήματος του Ευρωπαϊκού Δικτύου Ανταγωνισμού προβλέπεται να καλυφθούν από το πρόγραμμα σχετικά με λύσεις και κοινά πλαίσια διαλειτουργικότητας για τις ευρωπαϊκές δημόσιες διοικήσεις, τις

⁽⁵⁾ Απόφαση-πλαίσιο 2005/214/ΔΕΥ του Συμβουλίου, της 24ης Φεβρουαρίου 2005, σχετικά με την εφαρμογή της αρχής της αμοιβαίας αναγνώρισης επί χρηματικών ποινών (ΕΕ L 76 της 22.3.2005, σ. 16).

επιχειρήσεις και τους πολίτες (πρόγραμμα ISA²), που θέσπισε η απόφαση (ΕΕ) 2015/2240 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (6) με την επιφύλαξη των διαθέσιμων πόρων και των κριτηρίων επιλεξιμότητας και ιεράρχησης του προγράμματος.

- (76) Δεδομένου ότι οι στόχοι της παρούσας οδηγίας, συγκεκριμένα να διασφαλιστεί ότι οι ΕΑΑ διαθέτουν τις αναγκαίες εγγυήσεις ανεξαρτησίας, τους πόρους, καθώς και εξουσίες επιβολής της νομοθεσίας και προστίμων για την αποτελεσματική εφαρμογή των άρθρων 101 και 102 ΣΛΕΕ και της εθνικής νομοθεσίας περί ανταγωνισμού παράλληλα με τα άρθρα 101 και 102 ΣΛΕΕ και να εξασφαλιστεί η αποτελεσματική λειτουργία της εσωτερικής αγοράς και του Ευρωπαϊκού Δικτύου Ανταγωνισμού, δεν μπορούν να επιτευχθούν επαρκώς μόνον από τα κράτη μέλη, μπορούν όμως, λόγω της απαιτούμενης αποτελεσματικότητας και συνέπειας στην εφαρμογή των άρθρων 101 και 102 ΣΛΕΕ, να επιτευχθούν καλύτερα σε επίπεδο Ένωσης, κυρίως λόγω του γεωγραφικού εύρους της οδηγίας, η Ένωση δύναται να λάβει μέτρα σύμφωνα με την αρχή της επικουρικότητας, όπως προβλέπεται στο άρθρο 5 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση. Σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας, όπως ορίζεται στο εν λόγω άρθρο, η παρούσα οδηγία δεν υπερβαίνει τα αναγκαία όρια για την επίτευξη των εν λόγω στόχων.
- (77) Σύμφωνα με την κοινή πολιτική δήλωση των κρατών μελών και της Επιτροπής σχετικά με τα επεξηγηματικά έγγραφα, της 28ης Σεπτεμβρίου 2011 (7), τα κράτη μέλη ανέλαβαν να συνοδεύουν, σε αιτιολογημένες περιπτώσεις, την κοινοποίηση των μέτρων μεταφοράς στο εθνικό δίκαιο με ένα ή περισσότερα έγγραφα στα οποία θα επεξηγείται η σχέση ανάμεσα στα συστατικά στοιχεία μιας οδηγίας και στα αντίστοιχα μέρη των νομικών πράξεων μεταφοράς στο εθνικό δίκαιο. Όσον αφορά την παρούσα οδηγία, η διαβίβαση τέτοιων εγγράφων θεωρείται δικαιολογημένη,

ΕΞΕΔΩΣΑΝ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΟΔΗΓΙΑ:

ΚΕΦΑΛΑΙΟ I

ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ, ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΚΑΙ ΟΡΙΣΜΟΙ

Άρθρο 1

Αντικείμενο και πεδίο εφαρμογής

1. Η παρούσα οδηγία θεσπίζει ορισμένους κανόνες με στόχο να διασφαλιστεί ότι οι εθνικές αρχές ανταγωνισμού διαθέτουν τις αναγκαίες εγγυήσεις ανεξαρτησίας, πόρους και εξουσίες επιβολής της νομοθεσίας και προστίμων για την αποτελεσματική εφαρμογή των άρθρων 101 και 102 ΣΛΕΕ, ώστε να μην υφίστανται στρεβλώσεις του ανταγωνισμού στην εσωτερική αγορά και να μην περιέρχονται οι επιχειρήσεις και οι καταναλωτές σε μειονεκτική θέση ως αποτέλεσμα εθνικών διατάξεων και μέτρων που εμποδίζουν τις εθνικές αρχές ανταγωνισμού να επιβάλλουν αποτελεσματικά την εφαρμογή των κανόνων.
2. Η παρούσα οδηγία καλύπτει την εφαρμογή των άρθρων 101 και 102 ΣΛΕΕ και την παράλληλη εφαρμογή των διατάξεων της εθνικής νομοθεσίας περί ανταγωνισμού στην ίδια υπόθεση. Όσον αφορά το άρθρο 31 παράγραφοι 3 και 4 της παρούσας οδηγίας, η παρούσα οδηγία καλύπτει επίσης την εφαρμογή της εθνικής νομοθεσίας περί ανταγωνισμού σε μεμονωμένη βάση.
3. Η παρούσα οδηγία θεσπίζει ορισμένους κανόνες αμοιβαίας συνδρομής, προκειμένου να διασφαλιστεί η εύρυθμη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς και του συστήματος στενής συνεργασίας στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Δικτύου Ανταγωνισμού.

Άρθρο 2

Ορισμοί

1. Για τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας, ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί:
 - 1) «εθνική αρχή ανταγωνισμού»: αρχή που έχει οριστεί από κράτος μέλος κατ' εφαρμογή του άρθρου 35 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1/2003 ως αρμόδια για την εφαρμογή των άρθρων 101 και 102 ΣΛΕΕ. Τα κράτη μέλη δύναται να ορίζουν μία ή περισσότερες διοικητικές αρχές ανταγωνισμού (εθνική διοικητική αρχή ανταγωνισμού), καθώς και δικαστικές αρχές (εθνική δικαστική αρχή ανταγωνισμού).
 - 2) «εθνική διοικητική αρχή ανταγωνισμού»: διοικητική αρχή που ορίζεται από κράτος μέλος για να εκτελεί όλα ή ορισμένα από τα καθήκοντα μιας εθνικής αρχής ανταγωνισμού.

(6) Απόφαση (ΕΕ) 2015/2240 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 25ης Νοεμβρίου 2015, για τη θέσπιση προγράμματος σχετικά με λύσεις και κοινά πλαίσια διαλειτουργικότητας για τις ευρωπαϊκές δημόσιες διοικήσεις, τις επιχειρήσεις και τους πολίτες (πρόγραμμα ISA²) ως μέσο εκσυγχρονισμού του δημόσιου τομέα (ΕΕ L 318 της 4.12.2015, σ. 1).

(7) ΕΕ C 369 της 17.12.2011, σ. 14.

- 3) «εθνική δικαστική αρχή ανταγωνισμού»: δικαστική αρχή που ορίζεται από κράτος μέλος για να εκτελεί ορισμένα από τα καθήκοντα μιας εθνικής αρχής ανταγωνισμού·
- 4) «αρχή ανταγωνισμού»: εθνική αρχή ανταγωνισμού, η Επιτροπή ή αμφότερες, ανάλογα με την περίπτωση·
- 5) «Ευρωπαϊκό Δίκτυο Ανταγωνισμού»: το δίκτυο δημόσιων αρχών που αποτελείται από τις εθνικές αρχές ανταγωνισμού και την Επιτροπή με σκοπό να αποτελέσει δημόσιο χώρο συζήτησης και συνεργασίας για την εφαρμογή και επιβολή των άρθρων 101 και 102 ΣΛΕΕ·
- 6) «εθνική νομοθεσία περί ανταγωνισμού»: οι διατάξεις της εθνικής νομοθεσίας οι οποίες επιδιώκουν κατά κύριο λόγο τους ίδιους στόχους με τα άρθρα 101 και 102 ΣΛΕΕ και οι οποίες εφαρμόζονται στην ίδια υπόθεση και παράλληλα με την ενωσιακή νομοθεσία περί ανταγωνισμού, σύμφωνα με το άρθρο 3 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1/2003 καθώς και οι διατάξεις της εθνικής νομοθεσίας που κατά κύριο λόγο έχουν τον ίδιο στόχο με τα άρθρα 101 και 102 ΣΛΕΕ και εφαρμόζονται σε μεμονωμένη βάση όσον αφορά το άρθρο 31 παράγραφοι 3 και 4 της παρούσας οδηγίας, με εξαίρεση των διατάξεων της εθνικής νομοθεσίας που επιβάλλουν ποινικές κυρώσεις σε φυσικά πρόσωπα·
- 7) «εθνικό δικαστήριο»: δικαστήριο ή δικαιοδοτικό όργανο κράτους μέλους κατά την έννοια του άρθρου 267 ΣΛΕΕ·
- 8) «αναθεωρητικό δικαστήριο»: εθνικό δικαστήριο που έχει την αρμοδιότητα να αναθεωρεί, μέσω τακτικών ένδικων μέσων, αποφάσεις εθνικής αρχής ανταγωνισμού ή δικαστικές αποφάσεις που αποφαίνονται επ' αυτών των αποφάσεων, ασχέτως αν αυτό το ίδιο το δικαστήριο έχει την αρμοδιότητα διαπίστωσης παραβάσεων της νομοθεσίας περί ανταγωνισμού·
- 9) «διαδικασία εφαρμογής»: διαδικασία ενώπιον αρχής ανταγωνισμού για την εφαρμογή του άρθρου 101 ή 102 ΣΛΕΕ, η οποία διαρκεί έως ότου η εν λόγω αρχή περατώσει την εν λόγω διαδικασία λαμβάνοντας απόφαση, όπως αναφέρεται στο άρθρο 10, 12 ή 13 της παρούσας οδηγίας στην περίπτωση μιας εθνικής αρχής ανταγωνισμού, ή λαμβάνοντας απόφαση αναφερομένη στα άρθρα 7, 9 ή 10 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1/2003 στην περίπτωση της Επιτροπής, ή ενόσω η αρχή ανταγωνισμού δεν καταλήξει στο συμπέρασμα ότι δεν συντρέχουν λόγοι για περαιτέρω ενέργειες εκ μέρους της·
- 10) «επιχείρηση»: κατά την έννοια των άρθρων 101 και 102 ΣΛΕΕ, οποιαδήποτε οντότητα ασκεί οικονομική δραστηριότητα, ανεξαρτήτως του νομικού καθεστώτος της και του τρόπου με τον οποίο χρηματοδοτείται·
- 11) «σύμπραξη (καρτέλ)»: συμφωνία ή εναρμονισμένη πρακτική μεταξύ δύο ή περισσότερων ανταγωνιστών που αποσκοπεί στον συντονισμό της ανταγωνιστικής τους συμπεριφοράς στην αγορά ή στον επηρεασμό των σημαντικών παραμέτρων του ανταγωνισμού μέσω πρακτικών όπως είναι μεταξύ άλλων ο καθορισμός ή ο συντονισμός των τιμών αγοράς ή πώλησης ή άλλων όρων συναλλαγής, μεταξύ άλλων σε σχέση με τα δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας, η παροχή ποσοστώσεων παραγωγής ή πωλήσεων, η κατανομή των αγορών και πελατών, περιλαμβανομένης της νόθευσης διαγωνισμών, οι περιορισμοί των εισαγωγών ή εξαγωγών ή ενέργειες αθέμιτου ανταγωνισμού σε βάρος άλλων ανταγωνιστών·
- 12) «μυστική σύμπραξη»: σύμπραξη, η ύπαρξη της οποίας αποκρύπτεται εν όλω ή εν μέρει·
- 13) «απαλλαγή από την επιβολή προστίμων»: εξαίρεση από την επιβολή προστίμου, το οποίο θα επιβαλλόταν άλλως σε επιχείρηση για τη συμμετοχή της σε μυστική σύμπραξη, ώστε να επιβραβευθεί για τη συνεργασία της με αρχή ανταγωνισμού στο πλαίσιο προγράμματος επεικούς μεταχείρισης·
- 14) «μείωση προστίμων»: μείωση του ποσού του προστίμου το οποίο θα επιβαλλόταν άλλως σε μια επιχείρηση για τη συμμετοχή της σε μυστική σύμπραξη, ώστε να επιβραβευθεί για τη συνεργασία της με αρχή ανταγωνισμού στο πλαίσιο προγράμματος επεικούς μεταχείρισης·
- 15) «επεικής μεταχείριση»: αφενός η απαλλαγή από την επιβολή προστίμων και αφετέρου η μείωση των προστίμων·
- 16) «πρόγραμμα επεικούς μεταχείρισης»: πρόγραμμα σχετικά με την εφαρμογή του άρθρου 101 ΣΛΕΕ ή αντίστοιχης διάταξης της εθνικής νομοθεσίας περί ανταγωνισμού, βάσει του οποίου ένας συμμετέχων σε μυστική σύμπραξη, ανεξάρτητα από τις άλλες επιχειρήσεις που συμμετέχουν στη σύμπραξη, συνεργάζεται στο πλαίσιο της έρευνας της αρχής ανταγωνισμού, παρέχοντας αυτοβούλως στοιχεία όσον αφορά τη σύμπραξη και τον ρόλο του σε αυτή, έναντι των οποίων ο συμμετέχων εξασφαλίζει, με απόφαση ή με διακοπή της διαδικασίας, απαλλαγή από την επιβολή προστίμων για τη συμμετοχή του στη σύμπραξη ή μείωση των εν λόγω προστίμων·
- 17) «δήλωση επεικούς μεταχείρισης»: η προφορική ή γραπτή αναφορά που υποβάλλεται αυτοβούλως από επιχείρηση ή φυσικό πρόσωπο, ή για λογαριασμό τους, σε αρχή ανταγωνισμού, ή αντίγραφο της, στην οποία περιγράφονται τα στοιχεία που γνωρίζουν για τη σύμπραξη ή επιχείρηση ή το φυσικό πρόσωπο και ο ρόλος τους σε αυτή, και η οποία καταρτίστηκε ειδικά με σκοπό την υποβολή της στην αρχή ανταγωνισμού, προκειμένου να εξασφαλιστεί απαλλαγή από την επιβολή προστίμων ή μείωσή τους κατ' εφαρμογή προγράμματος επεικούς μεταχείρισης, με εξαίρεση αποδεικτικά στοιχεία που υπάρχουν ανεξάρτητα από τη διαδικασία επιβολής, ασχέτως αν οι πληροφορίες αυτές περιλαμβάνονται στον φάκελο αρχής ανταγωνισμού, είναι δηλαδή προϋπάρχουσες πληροφορίες·

- 18) «υπόμνημα για διακανονισμό»: η αναφορά που υποβάλλεται αυτοβούλως από επιχείρηση, ή για λογαριασμό της, σε αρχή ανταγωνισμού, στην οποία η εν λόγω επιχείρηση παραδέχεται ή δεν αμφισβητεί τη συμμετοχή της σε παράβαση του άρθρου 101 ή 102 ΣΛΕΕ ή της εθνικής νομοθεσίας περί ανταγωνισμού και την ευθύνη της για την εν λόγω παράβαση, και η οποία καταρτίστηκε ειδικά με σκοπό να μπορέσει η αρχή ανταγωνισμού να εφαρμόσει απλουστευμένη ή ταχεία διαδικασία·
- 19) «αιτών»: επιχείρηση που υποβάλλει αίτηση για απαλλαγή ή μείωση των προστίμων στο πλαίσιο προγράμματος επεικούς μεταχείρισης·
- 20) «αιτούσα αρχή»: εθνική αρχή ανταγωνισμού η οποία υποβάλλει αίτηση αμοιβαίας συνδρομής κατ' εφαρμογή του άρθρου 24, 25, 26, 27 ή 28;
- 21) «αρχή στην οποία υποβάλλεται η αίτηση»: εθνική αρχή ανταγωνισμού η οποία λαμβάνει αίτηση αμοιβαίας συνδρομής και, στην περίπτωση αίτησης αμοιβαίας συνδρομής που αναφέρεται στο άρθρο 25, 26, 27 ή 28, ενδεχομένως η αρμόδια δημόσια υπηρεσία, αρχή ή τμήμα που έχει την κύρια αρμοδιότητα για την επιβολή αυτών των αποφάσεων βάσει των εθνικών διατάξεων, κανονισμών και διοικητικών πρακτικών·
- 22) «τελεσίδικη απόφαση»: απόφαση η οποία δεν μπορεί ή δεν μπορεί πλέον να υπόκειται σε τακτικό ένδικο μέσο.
2. Όλες οι αναφορές στην εφαρμογή ή τις παραβάσεις, των άρθρων 101 και 102 ΣΛΕΕ στην παρούσα οδηγία θεωρείται ότι περιλαμβάνουν την παράλληλη εφαρμογή της εθνικής νομοθεσίας περί ανταγωνισμού στην ίδια υπόθεση.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ II

ΘΕΜΕΛΙΩΔΗ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ

Άρθρο 3

Διασφαλίσεις

1. Η διαδικασία σχετικά με τις παραβάσεις του άρθρου 101 ή 102 ΣΛΕΕ, συμπεριλαμβανομένης της άσκησης των εξουσιών που αναφέρονται στην παρούσα οδηγία από τις εθνικές αρχές ανταγωνισμού, συνάδει με τις γενικές αρχές του ενωσιακού δικαίου και τον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
2. Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι η άσκηση των εξουσιών που αναφέρονται στην παράγραφο 1 υπόκειται στις κατάλληλες διασφαλίσεις όσον αφορά τα δικαιώματα υπεράσπισης των επιχειρήσεων, συμπεριλαμβανομένων του δικαιώματος ακρόασης και του αποτελεσματικού δικαιώματος άσκησης προσφυγής ενώπιον δικαστηρίου.
3. Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι οι διαδικασίες εκτέλεσης των εθνικών αρχών ανταγωνισμού διεξάγονται εντός εύλογου χρονικού διαστήματος. Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι, πριν από τη λήψη απόφασης σύμφωνα με το άρθρο 10 της παρούσας οδηγίας, οι εθνικές αρχές ανταγωνισμού εκδίδουν κοινοποίηση των αιτιάσεων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ III

ΑΝΕΞΑΡΤΗΣΙΑ ΚΑΙ ΠΟΡΟΙ

Άρθρο 4

Ανεξαρτησία

1. Προκειμένου να διασφαλιστεί η ανεξαρτησία των εθνικών διοικητικών αρχών ανταγωνισμού κατά την εφαρμογή των άρθρων 101 και 102 ΣΛΕΕ, τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι οι αρχές αυτές εκτελούν τα καθήκοντα και ασκούν τις εξουσίες τους με αμεροληψία και προς το συμφέρον της αποτελεσματικής και ομοιόμορφης εφαρμογής των άρθρων αυτών, υποκειμένες σε αναλογικές απαιτήσεις λογοδοσίας και σε στενή συνεργασία μεταξύ των αρχών ανταγωνισμού στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Δικτύου Ανταγωνισμού.
2. Ειδικότερα, τα κράτη μέλη κατ' ελάχιστον διασφαλίζουν ότι το προσωπικό και άτομα που λαμβάνουν αποφάσεις κατά την άσκηση των εξουσιών των άρθρων 10 έως 13 και του άρθρου 16 της παρούσας οδηγίας στις εθνικές διοικητικές αρχές ανταγωνισμού:
 - α) είναι σε θέση να εκτελούν τα καθήκοντα και να ασκούν τις εξουσίες τους για την εφαρμογή των άρθρων 101 και 102 ΣΛΕΕ ανεξάρτητα από πολιτικές και άλλες εξωτερικές παρεμβάσεις·
 - β) δεν ζητούν ούτε λαμβάνουν εντολές από κρατικό ή οποιονδήποτε άλλο δημόσιο ή ιδιωτικό φορέα κατά την εκτέλεση των καθηκόντων και την άσκηση των εξουσιών τους για την εφαρμογή των άρθρων 101 και 102 ΣΛΕΕ, με την επιφύλαξη του δικαιώματος κυβέρνησης κράτους μέλους, κατά περίπτωση, να εγκρίνει γενικούς κανόνες πολιτικής που δεν συνδέονται με τομεακές έρευνες ή συγκεκριμένες διαδικασίες εκτέλεσης· και
 - γ) απέχουν από κάθε πράξη ασυμβίβαστη με την εκτέλεση των καθηκόντων και/ή με την άσκηση των εξουσιών τους για την εφαρμογή των άρθρων 101 και 102 ΣΛΕΕ και υπόκεινται στις διαδικασίες που διασφαλίζουν ότι, για εύλογο χρονικό διάστημα μετά την αποχώρησή τους από την υπηρεσία, δεν ασχολούνται με διαδικασίες εκτέλεσης που θα μπορούσαν να προκαλέσουν συγκρούσεις συμφερόντων·

3. Τα πρόσωπα που λαμβάνουν αποφάσεις ασκώντας τις εξουσίες των άρθρων 10 έως 13 και του άρθρου 16 της παρούσας οδηγίας σε εθνικές διοικητικές αρχές ανταγωνισμού δεν παύονται από τις εν λόγω αρχές για λόγους που συνδέονται με την ορθή εκτέλεση των καθηκόντων τους ή την ορθή άσκηση των εξουσιών τους κατά την εφαρμογή των άρθρων 101 και 102 ΣΛΕΕ, όπως ορίζεται στο άρθρο 5 παράγραφος 2 της παρούσας οδηγίας. Μπορούν να παυθούν μόνον αν δεν πληρούν πλέον τις προϋποθέσεις εκτέλεσης των καθηκόντων ή αν κριθούν ένοχοι σοβαρής παράβασης καθήκοντος βάσει της εθνικής νομοθεσίας. Οι προϋποθέσεις εκτέλεσης των καθηκόντων τους και η έννοια της σοβαρής παράβασης καθήκοντος ορίζονται εκ των προτέρων στην εθνική νομοθεσία, λαμβανομένης υπόψη της ανάγκης διασφάλισης της αποτελεσματικής επιβολής.
4. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι τα μέλη του οργάνου λήψης αποφάσεων των εθνικών διοικητικών αρχών ανταγωνισμού επιλέγονται, προσλαμβάνονται ή διορίζονται με σαφείς και διαφανείς διαδικασίες προβλεπόμενες στην εθνική νομοθεσία.
5. Οι εθνικές διοικητικές αρχές ανταγωνισμού έχουν την εξουσία να καθορίζουν τις προτεραιότητές τους για την εκτέλεση των καθηκόντων για την εφαρμογή των άρθρων 101 και 102 ΣΛΕΕ, όπως ορίζεται στο άρθρο 5 παράγραφος 2 της παρούσας οδηγίας. Εφόσον οι αρχές αυτές υποχρεούνται να εξετάζουν επίσημες καταγγελίες, έχουν και την εξουσία να τις απορρίπτουν όταν δεν τις θεωρούν προτεραιότητα για το σκοπό της επιβολής. Τούτο δεν εμποδίζει τις εθνικές διοικητικές αρχές να απορρίπτουν καταγγελίες και για άλλους λόγους προβλεπόμενους στην εθνική νομοθεσία.

Άρθρο 5

Πόροι

1. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν τουλάχιστον ότι οι εθνικές αρχές ανταγωνισμού διαθέτουν επαρκές ειδικευμένο προσωπικό και οικονομικούς, τεχνικούς και τεχνολογικούς πόρους, αναγκαίους για την αποτελεσματική εκτέλεση των καθηκόντων και την αποτελεσματική άσκηση των εξουσιών τους κατά την εφαρμογή των άρθρων 101 και 102 ΣΛΕΕ, όπως ορίζεται στην παράγραφο 2 του παρόντος άρθρου.
2. Για τους σκοπούς της παραγράφου 1, οι εθνικές αρχές ανταγωνισμού μπορούν, τουλάχιστον, να διενεργούν έρευνες προς εφαρμογή των άρθρων 101 και 102 ΣΛΕΕ, να εκδίδουν αποφάσεις προς εφαρμογή των εν λόγω διατάξεων βάσει του άρθρου 5 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1/2003 και να συνεργάζονται στενά με το Ευρωπαϊκό Δίκτυο Ανταγωνισμού, για την αποτελεσματική και ομοιόμορφη εφαρμογή των άρθρων 101 και 102 ΣΛΕΕ. Στο βαθμό που προβλέπεται από την εθνική νομοθεσία, οι εθνικές αρχές ανταγωνισμού μπορούν επίσης να συμβουλευούν, κατά περίπτωση, τις δημόσιες υπηρεσίες και οργανισμούς για νομοθετικά, κανονιστικά και διοικητικά μέτρα που μπορούν να έχουν αντίκτυπο στον ανταγωνισμό στην εσωτερική αγορά, καθώς και να προάγουν την ευαισθητοποίηση του κοινού σχετικά με τα άρθρα 101 και 102 ΣΛΕΕ.
3. Με την επιφύλαξη των εθνικών δημοσιονομικών κανόνων και διαδικασιών, τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι οι εθνικές αρχές ανταγωνισμού διαθέτουν ανεξαρτησία ως προς τον τρόπο διάθεσης του χορηγούμενου προϋπολογισμού τους για τους σκοπούς εκπλήρωσης των κατά το άρθρο 2 καθηκόντων τους.
4. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι οι εθνικές διοικητικές αρχές ανταγωνισμού υποβάλλουν περιοδικές εκθέσεις σχετικά με τις δραστηριότητες και τους πόρους τους σε κρατικό ή κοινοβουλευτικό όργανο. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι οι εν λόγω εκθέσεις περιέχουν πληροφορίες σχετικά με τους διορισμούς και τις παύσεις μελών του οργάνου λήψης αποφάσεων, το ύψος των πόρων που διατέθηκαν το συγκεκριμένο έτος και τυχόν μεταβολές τους σε σύγκριση με τα προηγούμενα έτη. Οι εκθέσεις αυτές διατίθενται στο κοινό.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ IV

ΕΞΟΥΣΙΕΣ

Άρθρο 6

Εξουσία διενέργειας ελέγχων σε χώρους επιχειρήσεων

1. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι οι εθνικές διοικητικές αρχές ανταγωνισμού μπορούν να διενεργούν όλους τους αναγκαίους αιφνιδιαστικούς ελέγχους σε επιχειρήσεις και ενώσεις επιχειρήσεων για την εφαρμογή των άρθρων 101 και 102 ΣΛΕΕ. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι οι υπάλληλοι και τα λοιπά συνοδεύοντα άτομα που έχουν εξουσιοδοτηθεί ή οριστεί από τις εθνικές αρχές ανταγωνισμού για τη διενέργεια τέτοιων ελέγχων έχουν κατ' ελάχιστο την εξουσία:
- α) να εισέρχονται σε κάθε χώρο, γήπεδο και μεταφορικό μέσο των επιχειρήσεων και ενώσεων επιχειρήσεων·
- β) να ελέγχουν τα βιβλία, καθώς και άλλα αρχεία που σχετίζονται με την επιχειρηματική δραστηριότητα, ανεξαρτήτως του μέσου αποθήκευσής τους και έχουν δικαίωμα πρόσβασης σε όλες τις πληροφορίες στις οποίες έχει πρόσβαση η υπό έλεγχο οντότητα·

- γ) να λαμβάνουν ή να αποκτούν υπό οποιαδήποτε μορφή αντίγραφο ή απόσπασμα των εν λόγω βιβλίων ή αρχείων και, όταν το κρίνουν σκόπιμο, να συνεχίζουν την έρευνα πληροφοριών και να επιλέγουν αντίγραφα ή αποσπάσματα στους χώρους των εθνικών αρχών ανταγωνισμού ή αλλού·
- δ) να σφραγίζουν οποιονδήποτε επαγγελματικό χώρο και βιβλία ή αρχεία κατά την περίοδο και στον βαθμό που απαιτούνται για τον έλεγχο·
- ε) να ζητούν από οποιονδήποτε εκπρόσωπο ή μέλος του προσωπικού της επιχείρησης ή ένωσης επιχειρήσεων εξηγήσεις για τα πραγματικά περιστατικά ή τα έγγραφα που συνδέονται με το αντικείμενο και τον σκοπό του ελέγχου και να καταγράφουν την απάντηση.
2. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι οι επιχειρήσεις και ενώσεις επιχειρήσεων υποχρεούνται να υποβάλλονται στους ελέγχους κατά την παράγραφο 1. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν επίσης ότι, όταν μια επιχείρηση ή ένωση επιχειρήσεων αντιτίθεται σε έλεγχο διαταχθέντα από εθνική διοικητική αρχή ανταγωνισμού και/ή για τον οποίο έχει χορηγηθεί άδεια από εθνική δικαστική αρχή, οι εθνικές αρχές ανταγωνισμού μπορούν να προσφεύγουν στην αναγκαία συνδρομή της αστυνομίας ή ισοδύναμης αρχής επιβολής του νόμου, προκειμένου να καταστεί δυνατή η διενέργεια του ελέγχου. Η εν λόγω συνδρομή μπορεί επίσης να ληφθεί ως προληπτικό μέτρο.
3. Το παρόν άρθρο ισχύει με την επιφύλαξη των απαιτήσεων της εθνικής νομοθεσίας όσον αφορά την προηγούμενη άδεια των εν λόγω ελέγχων από την εθνική δικαστική αρχή.

Άρθρο 7

Εξουσία ελέγχου άλλων χώρων

1. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι, εφόσον υπάρχουν εύλογες υπόνοιες ότι βιβλία ή άλλα αρχεία που συνδέονται με την επιχειρηματική δραστηριότητα και το αντικείμενο του ελέγχου τα οποία ενδέχεται να είναι σημαντικά για την απόδειξη παράβασης του άρθρου 101 ή του άρθρου 102 ΣΛΕΕ φυλάσσονται σε χώρους, σε γήπεδα ή σε μεταφορικά μέσα εκτός εκείνων που αναφέρονται στο άρθρο 6 παράγραφος 1 στοιχείο α) της παρούσας οδηγίας, συμπεριλαμβανομένων των κατοικιών των διευθυντών, διοικητικών στελεχών και λοιπών μελών του προσωπικού των εμπλεκόμενων επιχειρήσεων ή ενώσεων επιχειρήσεων, οι εθνικές διοικητικές αρχές ανταγωνισμού μπορούν να διενεργούν αιφνιδιαστικούς ελέγχους στους εν λόγω χώρους, γήπεδα και μεταφορικά μέσα.
2. Οι εν λόγω έλεγχοι δεν διενεργούνται χωρίς προηγούμενη έγκριση εθνικής δικαστικής αρχής.
3. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι οι υπάλληλοι και τα λοιπά συνοδεύοντα άτομα που έχουν εξουσιοδοτηθεί ή οριστεί από την εθνική αρχή ανταγωνισμού για τη διενέργεια ελέγχου σύμφωνα με την παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου διαθέτουν τουλάχιστον τις εξουσίες που προβλέπονται στο άρθρο 6 παράγραφος 1 στοιχεία α), β) και γ) και στο άρθρο 6 παράγραφος 2.

Άρθρο 8

Αιτήματα παροχής πληροφοριών

Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι οι εθνικές διοικητικές αρχές ανταγωνισμού δύνανται να απαιτούν από επιχειρήσεις και ενώσεις επιχειρήσεων να παράσχουν όλες τις απαραίτητες πληροφορίες για την εφαρμογή των άρθρων 101 και 102 ΣΛΕΕ εντός δεδομένης εύλογης προθεσμίας. Τα αιτήματα είναι αναλογικά και δεν υποχρεώνουν τον αποδέκτη τους να παραδεχθεί την ύπαρξη παράβασης των άρθρων 101 και 102 ΣΛΕΕ. Η υποχρέωση παροχής άλλων των απαραίτητων πληροφοριών καλύπτει τις πληροφορίες στις οποίες η επιχείρηση ή ένωση επιχειρήσεων έχει πρόσβαση. Οι ΕΑΑ έχουν επίσης την εξουσία να απαιτούν από οποιοδήποτε άλλο φυσικό ή νομικό πρόσωπο να παρέχει πληροφορίες ενδεχομένως χρήσιμες για την εφαρμογή των άρθρων 101 και 102 ΣΛΕΕ εντός δεδομένης εύλογης προθεσμίας.

Άρθρο 9

Συνεντεύξεις

Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι οι εθνικές διοικητικές αρχές ανταγωνισμού έχουν κατ' ελάχιστον την εξουσία να καλούν σε συνεντεύξεις οποιοδήποτε εκπρόσωπο επιχείρησης ή ένωσης επιχειρήσεων, εκπροσώπους άλλων νομικών προσώπων, και κάθε φυσικό πρόσωπο, εφόσον οι εν λόγω εκπρόσωποι μπορεί να έχουν πληροφορίες σχετικές με την εφαρμογή των άρθρων 101 και 102 ΣΛΕΕ.

Άρθρο 10

Διαπίστωση και τερματισμός της παράβασης

1. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι όταν οι εθνικές αρχές ανταγωνισμού διαπιστώνουν παράβαση του άρθρου 101 ή 102 ΣΛΕΕ, δύνανται να επιβάλλουν με απόφασή τους στις εμπλεκόμενες επιχειρήσεις και ενώσεις επιχειρήσεων την υποχρέωση να θέσουν τέλος στην παράβαση. Για τον σκοπό αυτό, δύνανται να επιβάλλουν τυχόν διορθωτικά μέτρα συμπεριφοράς ή διορθωτικού χαρακτήρα, αναλογικά προς τη διαπραχθείσα παράβαση και αναγκαία για τον αποτελεσματικό τερματισμό της. Κατά την επιλογή μεταξύ δύο εξίσου αποτελεσματικών διορθωτικών μέτρων, οι ΕΑΑ επιλέγουν το λιγότερο επαχθές για την επιχείρηση, σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας.

Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι οι εθνικές αρχές ανταγωνισμού έχουν την εξουσία να διαπιστώνουν ότι η παράβαση του άρθρου 101 ή 102 ΣΛΕΕ έχει διαπραχθεί κατά το παρελθόν.

2. Όταν, αφού ενημερώσουν την Επιτροπή κατά το άρθρο 11 παράγραφος 3 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1/2003, οι εθνικές αρχές ανταγωνισμού αποφασίζουν ότι δεν υπάρχει λόγος να συνεχιστεί η διαδικασία εκτέλεσης και, ως εκ τούτου, περατώνουν αυτή τη διαδικασία εκτέλεσης, τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι οι ανωτέρω εθνικές αρχές ανταγωνισμού ενημερώνουν σχετικά την Επιτροπή.

Άρθρο 11

Προσωρινά μέτρα

1. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι οι εθνικές αρχές ανταγωνισμού μπορούν αυτεπαγγέλτως να αποφασίσουν την επιβολή προσωρινών μέτρων σε επιχειρήσεις και ενώσεις επιχειρήσεων, τουλάχιστον σε περίπτωση κατεπείγοντος λόγω κινδύνου σοβαρής και ανεπανόρθωτης βλάβης του ανταγωνισμού και με βάση την εκ πρώτης όψης διαπίστωση παράβασης του άρθρου 101 ή 102 ΣΛΕΕ. Η εν λόγω απόφαση είναι αναλογική και εφαρμόζεται είτε για ορισμένο χρονικό διάστημα δυνάμει να παραταθεί εφόσον αυτό κριθεί αναγκαίο και ενδεδειγμένο, είτε έως ότου ληφθεί οριστική απόφαση. Η εθνική αρχή ανταγωνισμού ενημερώνει το Ευρωπαϊκό Δίκτυο Ανταγωνισμού για την επιβολή των εν λόγω προσωρινών μέτρων.

2. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι η νομιμότητα, συμπεριλαμβανομένης της αναλογικότητας, των προσωρινών μέτρων της παραγράφου 1 μπορεί να επανεξετάζεται με ταχείες διαδικασίες προσφυγής.

Άρθρο 12

Δεσμεύσεις

1. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι στο πλαίσιο διαδικασιών εκτέλεσης που έχουν κινηθεί με σκοπό την έκδοση απόφασης με την οποία απαιτείται ο τερματισμός παράβασης του άρθρου 101 ή 102 ΣΛΕΕ, οι εθνικές αρχές ανταγωνισμού, αφού ζητήσουν την άποψη των συμμετεχόντων στην αγορά, επίσημα ή ανεπίσημα, δύνανται, με απόφασή τους, να καθιστούν υποχρεωτικές τις δεσμεύσεις που προσφέρονται να αναλάβουν οι επιχειρήσεις ή οι ενώσεις επιχειρήσεων, όταν οι δεσμεύσεις αυτές ικανοποιούν τις εν λόγω αρχές. Η εν λόγω απόφαση δύνανται να εκδοθεί για συγκεκριμένο χρονικό διάστημα, και διαπιστώνει ότι δεν συντρέχουν πλέον λόγοι ανάληψης δράσης από την οικεία εθνική αρχή ανταγωνισμού.

2. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι οι εθνικές αρχές ανταγωνισμού διαθέτουν αποτελεσματικές εξουσίες για την παρακολούθηση της υλοποίησης των δεσμεύσεων που αναφέρονται στην παράγραφο 1.

3. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι οι εθνικές αρχές ανταγωνισμού είναι σε θέση να ανακινήσουν τη διαδικασία εκτέλεσης, όταν προκύψουν ουσιώδεις αλλαγές σε οποιοδήποτε από τα πραγματικά περιστατικά επί των οποίων στηρίχθηκε η απόφαση της παραγράφου 1, όταν οι επιχειρήσεις ή ενώσεις αυτών αθετούν τις δεσμεύσεις που έχουν αναλάβει ή όταν η απόφαση της παραγράφου 1 στηρίχθηκε σε ελλιπείς, ανακριβείς ή παραπλανητικές πληροφορίες των μερών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ V

ΠΡΟΣΤΙΜΑ ΚΑΙ ΠΕΡΙΟΔΙΚΕΣ ΧΡΗΜΑΤΙΚΕΣ ΠΟΙΝΕΣ

Άρθρο 13

Πρόστιμα σε επιχειρήσεις και ενώσεις επιχειρήσεων

1. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι οι εθνικές διοικητικές αρχές ανταγωνισμού δύνανται είτε να επιβάλλουν με απόφασή τους στο πλαίσιο της οικείας διαδικασίας εκτέλεσης είτε να ζητούν, στο πλαίσιο μιας μη ποινικής διαδικασίας, να επιβάλλονται αποτελεσματικά, αναλογικά και αποτρεπτικά πρόστιμα σε επιχειρήσεις και ενώσεις επιχειρήσεων, όταν αυτές, εκ προθέσεως ή εξ αμελείας, παραβιάζουν το άρθρο 101 ή 102 ΣΛΕΕ.

2. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν τουλάχιστον ότι οι εθνικές διοικητικές αρχές ανταγωνισμού δύνανται είτε να επιβάλλουν με απόφασή τους στο πλαίσιο της οικείας διαδικασίας εκτέλεσης είτε να ζητούν σε μη ποινικές δικαστικές διαδικασίες, να επιβάλλονται αποτελεσματικά, αναλογικά και αποτρεπτικά πρόστιμα σε επιχειρήσεις και ενώσεις επιχειρήσεων. Τα πρόστιμα αυτά καθορίζονται ανάλογα προς τον συνολικό παγκόσμιο κύκλο εργασιών τους, όταν εκ προθέσεως ή εξ αμελείας:

- α) αρνούνται να υποβληθούν σε έλεγχο κατ' εφαρμογή του άρθρου 6 παράγραφος 2,
- β) παραβιάζονται σφραγίδες οι οποίες τοποθετήθηκαν από υπαλλήλους ή λοιπά συνοδευόμενα άτομα που έχουν εξουσιοδοτηθεί ή οριστεί από τις εθνικές αρχές ανταγωνισμού, όπως αναφέρεται στο άρθρο 6 παράγραφος 1 στοιχείο δ),
- γ) σε ερώτηση που αναφέρεται στο άρθρο 6 παράγραφος 1 στοιχείο ε) δίνουν ανακριβή ή παραπλανητική απάντηση, παραλείπουν ή αρνούνται να δώσουν πλήρη απάντηση,
- δ) παρέχουν ανακριβείς, ελλιπείς ή παραπλανητικές πληροφορίες, απαντώντας σε αίτημα που αναφέρεται στο άρθρο 8, ή δεν παρέχουν πληροφορίες εμπροθέσμως,
- ε) δεν παρουσιάζονται στη συνέντευξη που προβλέπεται στο άρθρο 9,
- στ) δεν συμμορφώνονται με απόφαση που αναφέρεται στα άρθρα 10, 11 και 12.

3. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι οι διαδικασίες που αναφέρονται στις παραγράφους 1 και 2 επιτρέπουν την επιβολή αποτελεσματικών, αναλογικών και αποτρεπτικών προστίμων.

4. Το παρόν άρθρο εφαρμόζεται με την επιφύλαξη της εθνικής νομοθεσίας που επιτρέπει την επιβολή κυρώσεων σε ποινικές δικαστικές διαδικασίες, εφόσον η εφαρμογή της νομοθεσίας αυτής δεν θίγει την αποτελεσματική και ομοιόμορφη επιβολή των άρθρων 101 και 102 ΣΛΕΕ.

5. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι για τον σκοπό της επιβολής προστίμων η έννοια της επιχείρησης ισχύει τόσο στις μητρικές εταιρείες όσο και στους νόμιμους και οικονομικούς διαδόχους των επιχειρήσεων.

Άρθρο 14

Υπολογισμός προστίμων

1. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι κατά τον καθορισμό του ύψους του προστίμου από τις εθνικές αρχές ανταγωνισμού για παράβαση του άρθρου 101 ή 102 ΣΛΕΕ, λαμβάνονται υπόψη η σοβαρότητα και η διάρκεια της παράβασης.

2. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι οι εθνικές αρχές ανταγωνισμού μπορούν να λαμβάνουν υπόψη τυχόν αποζημιώσεις που έχουν καταβληθεί ως αποτέλεσμα συναινετικού διακανονισμού κατά τον καθορισμό του ύψους του επιβλητέου προστίμου ως αποτέλεσμα της παράβασης του άρθρου 101 ή 102 ΣΛΕΕ, σύμφωνα με το άρθρο 18 παράγραφος 3 της οδηγίας 2014/104/ΕΕ.

3. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι, σε περίπτωση που επιβάλλεται πρόστιμο σε ένωση επιχειρήσεων για παράβαση του άρθρου 101 ή 102 ΣΛΕΕ, λαμβανομένου υπόψη του κύκλου εργασιών των μελών της και η ένωση δεν είναι αξιόχρηστη, η ένωση υποχρεούται να ζητήσει συνεισφορές από τα μέλη της προκειμένου να καλύψει το ποσό του προστίμου.

4. Όταν οι συνεισφορές της παραγράφου 3 δεν έχουν καταβληθεί στο ακέραιο στην ένωση επιχειρήσεων εντός προθεσμίας ταχθείσας από τις εθνικές αρχές ανταγωνισμού, τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι οι εθνικές αρχές ανταγωνισμού μπορούν να απαιτούν την καταβολή του προστίμου απευθείας από οποιαδήποτε επιχείρηση εκπρόσωποι της οποίας συμμετείχαν στα όργανα λήψης αποφάσεων της ένωσης. Αφού οι εθνικές αρχές ανταγωνισμού απαιτήσουν την πληρωμή από τις εν λόγω επιχειρήσεις, όταν απαιτείται για τη διασφάλιση της πλήρους καταβολής του προστίμου, μπορούν επίσης να απαιτούν την πληρωμή του εκκρεμούντος ποσού του προστίμου από οποιοδήποτε μέλος της ένωσης δραστηριοποιείται στην αγορά στην οποία διαπιστώθηκε η παράβαση. Ωστόσο, δυνάμει της παρούσας παραγράφου δεν απαιτείται πληρωμή από τις επιχειρήσεις που αποδεικνύουν ότι δεν εφάρμοσαν την παράνομη απόφαση της ένωσης και είτε δεν είχαν αντιληφθεί την ύπαρξή της είτε αποστασιοποιήθηκαν ενεργά από αυτήν πριν αρχίσει η διερεύνηση της υπόθεσης.

Άρθρο 15

Ανώτατο ύψος του προστίμου

1. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι οι εθνικές αρχές ανταγωνισμού μπορούν να επιβάλλουν σε κάθε επιχείρηση ή ένωση επιχειρήσεων που συμμετέχει σε παράβαση του άρθρου 101 ή 102 ΣΛΕΕ μέγιστο πρόστιμο ύψους τουλάχιστον 10 % του συνολικού παγκόσμιου κύκλου εργασιών της επιχείρησης ή ένωσης κατά το οικονομικό έτος που προηγείται της απόφασης που αναφέρεται στο άρθρο 13 παράγραφος 1.

2. Όταν η παράβαση που διέπραξε η ένωση επιχειρήσεων συνδέεται με τις δραστηριότητες των μελών της, το ανώτατο ύψος του προστίμου δεν είναι μικρότερο από το 10 % του αθροίσματος του συνολικού παγκόσμιου κύκλου εργασιών κάθε μέλους που δραστηριοποιείται στην αγορά που θίγεται από την παράβαση. Ωστόσο, η οικονομική ευθύνη κάθε επιχείρησης όσον αφορά την καταβολή του προστίμου δεν υπερβαίνει το ανώτατο ποσό που ορίζεται βάσει της παραγράφου 1.

Άρθρο 16

Περιοδικές χρηματικές ποινές

1. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι οι εθνικές διοικητικές αρχές ανταγωνισμού δύνανται με απόφασή τους να επιβάλλουν σε επιχειρήσεις και ενώσεις επιχειρήσεων αποτελεσματικές, αναλογικές και αποτρεπτικές περιοδικές χρηματικές ποινές. Τέτοιες περιοδικές χρηματικές ποινές καθορίζονται αναλογικά προς τον μέσο ημερήσιο συνολικό παγκόσμιο κύκλο εργασιών της κάθε επιχείρησης ή ένωσης επιχειρήσεων κατά το προηγούμενο οικονομικό έτος ανά ημέρα και υπολογίζονται από την ημερομηνία την οποία ορίζει η απόφαση, προκειμένου να υποχρεωθούν αυτές οι επιχειρήσεις ή ενώσεις κατ' ελάχιστον:

α) να παράσχουν τις ζητούμενες πλήρεις και ακριβείς πληροφορίες, όπως αναφέρεται στο άρθρο 8,

β) να προσέλθουν στη συνέντευξη του άρθρου 9.

2. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι οι εθνικές αρχές ανταγωνισμού δύνανται με απόφασή τους να επιβάλλουν αποτελεσματικές, αναλογικές και αποτρεπτικές περιοδικές χρηματικές ποινές σε επιχειρήσεις και ενώσεις επιχειρήσεων. Αυτές οι χρηματικές ποινές καθορίζονται αναλογικά προς τον μέσο ημερήσιο συνολικό παγκόσμιο κύκλο εργασιών αυτών των επιχειρήσεων ή ενώσεων επιχειρήσεων κατά το προηγούμενο οικονομικό έτος ανά ημέρα και υπολογίζονται από την ημερομηνία την οποία ορίζει η απόφαση, προκειμένου να υποχρεωθούν αυτές οι επιχειρήσεις ή ενώσεις κατ' ελάχιστον:

α) να υποβληθούν σε έλεγχο κατά το άρθρο 6 παράγραφος 2,

β) να συμμορφωθούν με απόφαση που αναφέρεται στα άρθρα 10, 11 και 12.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ VI

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΕΠΙΕΙΚΟΥΣ ΜΕΤΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΓΙΑ ΜΥΣΤΙΚΕΣ ΣΥΜΠΡΑΞΕΙΣ

Άρθρο 17

Απαλλαγή από την επιβολή προστίμων

1. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι οι εθνικές αρχές ανταγωνισμού εφαρμόζουν προγράμματα επιεικούς μεταχείρισης τα οποία τους επιτρέπουν να απαλλάσσουν από τα πρόστιμα επιχειρήσεις που αποκαλύπτουν συμμετοχή τους σε μυστικές συμπράξεις. Αυτό δεν εμποδίζει τις εθνικές αρχές ανταγωνισμού να εφαρμόζουν προγράμματα επιεικούς μεταχείρισης για παραβάσεις πλην των μυστικών συμπράξεων ή προγράμματα επιεικούς μεταχείρισης που τους επιτρέπουν να απαλλάσσουν φυσικά πρόσωπα από τα πρόστιμα.

2. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι η απαλλαγή χορηγείται μόνον αν ο αιτών:

α) πληροί τις προϋποθέσεις του άρθρου 19·

β) αποκαλύπτει τη συμμετοχή του σε μυστική σύμπραξη και

γ) είναι ο πρώτος που προσκομίζει αποδεικτικά στοιχεία τα οποία:

i) κατά τον χρόνο παραλαβής της αίτησης από την εθνική αρχή ανταγωνισμού της επιτρέπουν να διενεργήσει στοχευμένο έλεγχο αναφορικά με τη μυστική σύμπραξη, εφόσον η εν λόγω αρχή δεν είχε έως τότε επαρκή αποδεικτικά στοιχεία για διενέργεια ελέγχου αναφορικά με τη μυστική σύμπραξη ή δεν είχε ήδη διενεργήσει τέτοιο έλεγχο· ή

ii) σύμφωνα με την εθνική αρχή ανταγωνισμού, είναι επαρκή για τη διαπίστωση παράβασης που καλύπτεται από το πρόγραμμα επιεικούς μεταχείρισης, εφόσον η αρχή δεν είχε έως τότε επαρκή αποδεικτικά στοιχεία για τη διαπίστωση της παράβασης και καμία άλλη επιχείρηση δεν πληρούσε στο παρελθόν τις προϋποθέσεις απαλλαγής δυνάμει του σημείου i) όσον αφορά την εν λόγω μυστική σύμπραξη.

3. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι όλες οι επιχειρήσεις μπορούν να τύχουν απαλλαγής από την επιβολή προστίμου εκτός από τις επιχειρήσεις που επιχείρησαν να αναγκάσουν άλλες επιχειρήσεις να προσχωρήσουν ή να παραμείνουν σε μυστική σύμπραξη.

4. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι οι εθνικές αρχές ανταγωνισμού ενημερώνουν τον αιτούντα αν του έχει χορηγηθεί απαλλαγή υπό όρους από τα πρόστιμα. Ο αιτών μπορεί να ζητήσει να ενημερωθεί εγγράφως από τις εθνικές αρχές ανταγωνισμού σχετικά με την έκβαση της αίτησής του. Σε περίπτωση απόρριψης του αιτήματός του για απαλλαγή, ο αιτών μπορεί να ζητήσει από την εθνική αρχή ανταγωνισμού να θεωρήσει την αίτησή του ως αίτημα μείωσης του προστίμου.

Άρθρο 18

Μείωση των προστίμων

1. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι οι εθνικές αρχές ανταγωνισμού εφαρμόζουν προγράμματα επιεικούς μεταχείρισης τα οποία τους επιτρέπουν να χορηγούν μείωση των επιβλητέων προστίμων σε επιχειρήσεις που δεν πληρούν τις προϋποθέσεις απαλλαγής. Αυτό δεν εμποδίζει τις εθνικές αρχές ανταγωνισμού να εφαρμόζουν προγράμματα επιεικούς μεταχείρισης για παραβάσεις πλην των μυστικών συμπράξεων ή να εφαρμόζουν προγράμματα επιεικούς μεταχείρισης που θα τους επιτρέψουν να χορηγούν μείωση προστίμων σε φυσικά πρόσωπα.
2. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι μείωση προστίμων χορηγείται μόνον αν ο αιτών:
 - α) πληροί τις προϋποθέσεις του άρθρου 19,
 - β) αποκαλύψει τη συμμετοχή του σε μυστική σύμπραξη, και
 - γ) προσάγει αποδεικτικά στοιχεία για την εικαζόμενη μυστική σύμπραξη τα οποία αντιπροσωπεύουν σημαντική προστιθέμενη αξία όσον αφορά την απόδειξη παράβασης που καλύπτει το πρόγραμμα επιεικούς μεταχείρισης, σε σχέση με τα αποδεικτικά στοιχεία που βρίσκονται ήδη στην κατοχή της εθνικής αρχής ανταγωνισμού όταν υποβάλλεται η αίτηση.
3. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι, εάν ο αιτών υποβάλλει αδιάσειστα στοιχεία τα οποία χρησιμοποιεί η εθνική αρχή ανταγωνισμού για την απόδειξη περαιτέρω πραγματικών περιστατικών τα οποία έχουν ως αποτέλεσμα αύξηση των προστίμων σε σύγκριση με τα πρόστιμα που θα είχαν άλλως πως επιβληθεί στους συμμετέχοντες στη μυστική σύμπραξη, η εθνική αρχή ανταγωνισμού δεν λαμβάνει τέτοια πρόσθετα περιστατικά υπόψη κατά τον καθορισμό του επιβλητέου προστίμου στον αιτούντα μείωση που παρέσχε τα αποδεικτικά στοιχεία.

Άρθρο 19

Γενικές προϋποθέσεις για την επιεική μεταχείριση

Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι, για να είναι επιλέξιμος, για επιεική μεταχείριση, όταν πρόκειται για συμμετοχή σε μυστικές συμπράξεις, ο αιτών πληροί υποχρεωτικώς τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

- α) τερμάτισε τη συμμετοχή του στην εικαζόμενη σύμπραξη το αργότερο αμέσως μετά την υποβολή της αίτησής του, με εξαίρεση ό,τι, κατά την κρίση της εθνικής αρχής ανταγωνισμού, θα ήταν ευλόγως αναγκαίο προκειμένου να διαφυλαχθεί η ακεραιότητα της έρευνάς της·
- β) συνεργάζεται ειλικρινώς, πλήρως, συνεχώς και ταχέως με την εθνική αρχή ανταγωνισμού από την υποβολή της αίτησής του και έως την περάτωση από την εν λόγω αρχή της διαδικασίας εκτέλεσης όσον αφορά όλα τα υπό έρευνα μέρη με την έκδοση απόφασης ή έως την περάτωση της διαδικασίας με άλλο τρόπο από την εν λόγω αρχή. Η εν λόγω συνεργασία περιλαμβάνει τα εξής:
 - i) ο αιτών παρέχει ταχέως στην εθνική αρχή ανταγωνισμού όλες τις πληροφορίες και αποδεικτικά στοιχεία για την εικαζόμενη μυστική σύμπραξη, τα οποία έχει στην κατοχή του ή στα οποία έχει πρόσβαση, ιδίως:
 - το όνομα και τη διεύθυνση του αιτούντος·
 - τα ονόματα όλων των άλλων επιχειρήσεων που συμμετέχουν ή έχουν συμμετάσχει στην εικαζόμενη μυστική σύμπραξη·
 - λεπτομερή περιγραφή της εικαζόμενης μυστικής σύμπραξης, συμπεριλαμβανομένων των διγόμενων προϊόντων και περιοχών, της διάρκειας και της φύσης της σύμπραξης·
 - πληροφορίες σχετικά με οποιαδήποτε αίτηση επείκειας που έχει υποβληθεί στο παρελθόν ή ενδέχεται να υποβληθεί στο μέλλον σε οποιαδήποτε άλλη αρχή ανταγωνισμού ή στις αρχές ανταγωνισμού τρίτων χωρών σε σχέση με την εικαζόμενη μυστική σύμπραξη·
 - ii) ο αιτών παραμένει στη διάθεση της εθνικής αρχής ανταγωνισμού για να απαντήσει σε οποιοδήποτε αίτημα δυνάμενο να συμβάλει στην τεκμηρίωση των πραγματικών περιστατικών·
 - iii) ο αιτών θέτει διευθυντές, διοικητικά στελέχη και λοιπά μέλη του προσωπικού στη διάθεση της εθνικής αρχής ανταγωνισμού για συνέντευξη και καταβάλλει εύλογες προσπάθειες για να θέτει πρώην διευθυντές, διοικητικά στελέχη και λοιπά μέλη του προσωπικού στη διάθεση της εθνικής αρχής ανταγωνισμού για συνέντευξη·
 - iv) ο αιτών δεν καταστρέφει, παραποιεί ή αποκρύπτει πληροφορίες ή αποδεικτικά στοιχεία· και
 - v) ο αιτών δεν αποκαλύπτει την υποβολή, ή το περιεχόμενο, της αίτησης επείκειας προς την εθνική αρχή ανταγωνισμού προτού αυτή εκδώσει αιτιάσεις στο πλαίσιο της κινηθείσας διαδικασίας εκτέλεσης, εκτός αν υπάρξει διαφορετική συμφωνία· και

- γ) όταν εξετάζει το ενδεχόμενο υποβολής αίτησης επείκειας προς την εθνική αρχή ανταγωνισμού, δεν πρέπει:
- να έχει καταστρέψει, παραποιήσει ή αποκρύψει πληροφορίες ή αποδεικτικά στοιχεία για την εικαζόμενη μυστική σύμπραξη· ή
 - να έχει αποκαλύψει την υποβολή της αίτησης, ή οτιδήποτε από το περιεχόμενο της προβλεπόμενης αίτησής του μόνο σε άλλες εθνικές αρχές ανταγωνισμού ή στις αρχές ανταγωνισμού τρίτων χωρών.

Άρθρο 20

Μορφή των δηλώσεων επεικούς μεταχείρισης

- Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι οι αιτούντες μπορούν να υποβάλλουν εγγράφως δηλώσεις επεικούς μεταχείρισης σε σχέση με πλήρεις ή συνοπτικές αιτήσεις, και ότι οι εθνικές αρχές ανταγωνισμού διαθέτουν επίσης σύστημα που καθιστά δυνατή την παραλαβή αυτών των δηλώσεων προφορικά ή με άλλα μέσα που επιτρέπουν στους αιτούντες να μην έχουν στην κατοχή ή υπό την επίβλεψη ή τον έλεγχό τους τέτοιες υποβληθείσες δηλώσεις.
- Κατόπιν αιτήματος των αιτούντων, η παραλαβή των πλήρων ή συνοπτικών αιτήσεων επεικούς μεταχείρισης βεβαιώνεται εγγράφως από τις εθνικές αρχές ανταγωνισμού με αναφορά της ημερομηνίας και του χρόνου παραλαβής.
- Οι αιτούντες έχουν τη δυνατότητα να υποβάλλουν δηλώσεις επεικούς μεταχείρισης σε σχέση με πλήρεις ή συνοπτικές αιτήσεις στην επίσημη ή μία από τις επίσημες γλώσσες του κράτους μέλους της εθνικής αρχής ανταγωνισμού ή σε άλλη επίσημη γλώσσα της Ένωσης που έχουν συμφωνήσει διμερώς η εθνική αρχή ανταγωνισμού και ο αιτών.

Άρθρο 21

Αριθμοί προτεραιότητας για αιτήσεις απαλλαγής από πρόστιμα

- Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι στις επιχειρήσεις που επιθυμούν να υποβάλουν αίτηση απαλλαγής από πρόστιμα μπορεί αρχικά να δοθεί, κατόπιν αιτήματός τους, θέση στην κατάταξη για την επεική μεταχείριση για χρονικό διάστημα οριζόμενο κατά περίπτωση από την εθνική αρχή ανταγωνισμού, προκειμένου ο αιτών να συγκεντρώσει τις αναγκαίες πληροφορίες και αποδεικτικά στοιχεία για να τηρήσει τις ελάχιστες προϋποθέσεις όσον αφορά τα αποδεικτικά στοιχεία για τη χορήγηση απαλλαγής από πρόστιμα.
- Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι οι εθνικές αρχές ανταγωνισμού διαθέτουν διακριτική ευχέρεια όσον αφορά την ικανοποίηση ή όχι του αιτήματος της παραγράφου 1.
Η επιχείρηση που υποβάλλει το εν λόγω αίτημα παρέχει τις τυχόν διαθέσιμες πληροφορίες στην εθνική αρχή ανταγωνισμού, όπως:
 - το όνομα και τη διεύθυνση του αιτούντος·
 - την αιτιολογική βάση υποβολής του αιτήματος·
 - τα ονόματα όλων των άλλων επιχειρήσεων που συμμετέχουν ή έχουν συμμετάσχει στην εικαζόμενη μυστική σύμπραξη·
 - τα διγόμενα προϊόντα και περιοχές·
 - τη διάρκεια και τη φύση της συμπεριφοράς της εικαζόμενης μυστικής σύμπραξης·στ) πληροφορίες σχετικά με οποιαδήποτε αίτηση επείκειας που έχει υποβληθεί στο παρελθόν ή ενδέχεται να υποβληθεί στο μέλλον σε οποιαδήποτε άλλη αρχή ανταγωνισμού, ή αρχή ανταγωνισμού τρίτης χώρας, σε σχέση με την εικαζόμενη μυστική σύμπραξη.
- Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι όλες οι πληροφορίες και τα αποδεικτικά στοιχεία που προσκομίζει ο αιτών εντός της ταχθείσας κατά την παράγραφο 1 προθεσμίας λογίζονται υποβληθέντα κατά τον χρόνο υποβολής του αρχικού αιτήματος.
- Οι αιτούντες μπορούν να υποβάλουν αίτημα σύμφωνα με την παράγραφο 1 στην επίσημη ή σε μία από τις επίσημες γλώσσες του κράτους μέλους της εθνικής αρχής ανταγωνισμού ή σε άλλη επίσημη γλώσσα της Ένωσης που έχουν συμφωνήσει διμερώς η εθνική αρχή ανταγωνισμού και ο αιτών.
- Τα κράτη μέλη μπορούν επίσης να προβλέπουν τη δυνατότητα, για επιχειρήσεις που θέλουν να ζητήσουν μείωση προστίμων, να ζητήσουν αρχικά μια θέση στην κατάταξη για την επεική μεταχείριση.

Άρθρο 22

Συνοπτικές αιτήσεις

- Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι οι εθνικές αρχές ανταγωνισμού δέχονται συνοπτικές αιτήσεις από αιτούντες οι οποίοι έχουν υποβάλει αίτηση επεικούς μεταχείρισης στην Επιτροπή, είτε αιτούμενοι αριθμό προτεραιότητας είτε υποβάλλοντας πλήρη αίτηση όσον αφορά την ίδια εικαζόμενη μυστική σύμπραξη, εφόσον οι αιτήσεις αυτές καλύπτουν περισσότερα από τρία κράτη μέλη ως διγόμενες περιοχές.

2. Οι συνοπτικές αιτήσεις περιλαμβάνουν σύντομη περιγραφή καθενός από τα ακόλουθα:
 - α) το όνομα και τη διεύθυνση του αιτούντος·
 - β) τα ονόματα άλλων συμμετεχόντων στην εικαζόμενη μυστική σύμπραξη·
 - γ) τα θιγόμενα προϊόντα και περιοχές·
 - δ) τη διάρκεια και τη φύση της εικαζόμενης μυστικής σύμπραξης·
 - ε) το ή τα κράτη μέλη όπου είναι πιθανόν να βρίσκονται τα αποδεικτικά στοιχεία της εικαζόμενης μυστικής σύμπραξης και
- στ) πληροφορίες σχετικά με άλλη αίτηση επείκειας που έχει υποβάλει στο παρελθόν ή ενδέχεται να υποβάλει στο μέλλον ο αιτών σε άλλη αρχή ανταγωνισμού, ή αρχή ανταγωνισμού τρίτης χώρας, σε σχέση με την εικαζόμενη μυστική σύμπραξη.
3. Όταν η Επιτροπή παραλαμβάνει πλήρη αίτηση και οι εθνικές αρχές ανταγωνισμού λαμβάνουν συνοπτικές αιτήσεις για την ίδια εικαζόμενη σύμπραξη, η Επιτροπή είναι ο βασικός συνομιλητής του αιτούντος επεικίη μεταχείριση, ιδίως όσον αφορά την παροχή οδηγιών στον αιτούντα σχετικά με τη διενέργεια κάθε περαιτέρω εσωτερικής έρευνας, κατά την περίοδο πριν διευκρινιστεί αν η Επιτροπή θα εξετάσει την υπόθεση εν όλω ή εν μέρει. Κατά την περίοδο αυτή, η Επιτροπή ενημερώνει τις αρμόδιες εθνικές αρχές ανταγωνισμού σχετικά με την πορεία της αίτησής τους.

Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι οι εθνικές αρχές ανταγωνισμού μπορούν να ζητήσουν από τον αιτούντα ειδικές διευκρινίσεις μόνον όσον αφορά τα στοιχεία της παραγράφου 2, πριν απαιτήσουν την υποβολή πλήρους αίτησης κατ' εφαρμογή της παραγράφου 5.

4. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι οι εθνικές αρχές ανταγωνισμού οι οποίες παραλαμβάνουν συνοπτική αίτηση εξακριβώνουν αν έχουν ήδη παραλάβει συνοπτική ή πλήρη αίτηση επεικούς μεταχείρισης από άλλον αιτούντα όσον αφορά την ίδια εικαζόμενη μυστική σύμπραξη κατά τον χρόνο παραλαβής της. Εάν η εθνική αρχή ανταγωνισμού δεν έχει παραλάβει τέτοια αίτηση από άλλον αιτούντα και θεωρεί ότι η συνοπτική αίτηση πληροί τις απαιτήσεις της παραγράφου 2, ενημερώνει αντίστοιχα τον αιτούντα.
5. Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι, όταν η Επιτροπή ενημερώσει τις αρμόδιες εθνικές αρχές ανταγωνισμού ότι δεν προτίθεται να δώσει συνέχεια στην υπόθεση εν όλω ή εν μέρει, οι αιτούντες μπορούν να υποβάλλουν πλήρεις αιτήσεις στις αρμόδιες εθνικές αρχές ανταγωνισμού. Μόνο εξαιρετικώς, όταν είναι απολύτως απαραίτητο για την οριοθέτηση ή την κατανομή των υποθέσεων, η εθνική αρχή ανταγωνισμού μπορεί να ζητήσει από τον αιτούντα να υποβάλει πλήρη αίτηση πριν η Επιτροπή έχει ενημερώσει τις αρμόδιες εθνικές αρχές ανταγωνισμού ότι δεν προτίθεται να δώσει συνέχεια στην υπόθεση εν όλω ή εν μέρει. Οι εθνικές αρχές ανταγωνισμού θα μπορούν να θέσουν εύλογο χρόνο εντός του οποίου ο αιτών θα υποβάλει την πλήρη αίτηση συνοδευόμενη από τα αντίστοιχα αποδεικτικά στοιχεία και πληροφορίες Αυτό ισχύει με την επιφύλαξη του δικαιώματος του αιτούντος να υποβάλει οικειοθελώς πλήρη αίτηση σε προγενέστερο στάδιο.
6. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι, αν ο αιτών υποβάλει την πλήρη αίτηση σύμφωνα με την παράγραφο 5 εντός προθεσμίας που θέτει η εθνική αρχή ανταγωνισμού, οι πληροφορίες που περιέχονται σε αυτή λογίζονται υποβληθείσες κατά το χρόνο υποβολής της συνοπτικής αίτησης, εφόσον η συνοπτική αίτηση καλύπτει το ίδιο ή τα ίδια θιγόμενα προϊόντα και την ίδια ή τις ίδιες θιγόμενες περιοχές καθώς και την ίδια διάρκεια της εικαζόμενης μυστικής σύμπραξης με την αίτηση επεικούς μεταχείρισης που υποβλήθηκε στην Επιτροπή, η οποία ενδέχεται να έχει επικαιροποιηθεί.

Άρθρο 23

Αλληλεπίδραση μεταξύ αιτήσεων απαλλαγής από πρόστιμα και κυρώσεις σε φυσικά πρόσωπα

1. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι οι πρώην και νυν διευθυντές, διοικητικά στελέχη και λοιπά μέλη του προσωπικού όσων επιχειρήσεων υποβάλλουν σε αρχές ανταγωνισμού αίτηση απαλλαγής από πρόστιμα προστατεύονται πλήρως από κυρώσεις που επιβάλλονται σε διοικητικές και μη ποινικές δικαστικές διαδικασίες σε σχέση με τη συμμετοχή τους στη μυστική σύμπραξη που καλύπτεται από την αίτηση, για παραβάσεις της εθνικής νομοθεσίας που επιδιώκουν κυρίως τους ίδιους στόχους με εκείνους του άρθρου 101 ΣΛΕΕ, εφόσον:
 - α) η αίτηση απαλλαγής από πρόστιμα, που υποβάλλει μια επιχείρηση στην αρχή ανταγωνισμού η οποία εξετάζει την υπόθεση, πληροί τις απαιτήσεις του άρθρου 17 παράγραφος 2 στοιχεία β) και γ)·
 - β) οι εν λόγω πρώην και νυν διευθυντές, διοικητικά στελέχη και λοιπά μέλη του προσωπικού συνεργάζονται ενεργά με την αρχή ανταγωνισμού η οποία εξετάζει την υπόθεση και
 - γ) η αίτηση απαλλαγής από πρόστιμα, που υποβάλλει μια επιχείρηση, προηγείται της χρονικής στιγμής κατά την οποία οι εν λόγω πρώην και νυν διευθυντές, διοικητικά στελέχη και λοιπά μέλη του προσωπικού ενημερώθηκαν από τις αρμόδιες αρχές των κρατών μελών σχετικά με τη διαδικασία που οδήγησε στην επιβολή των κυρώσεων της παρούσας παραγράφου.

2. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι οι πρώην και νυν διευθυντές, διοικητικά στελέχη και λοιπά μέλη του προσωπικού όσων επιχειρήσεων υποβάλλουν σε αρχές ανταγωνισμού αίτηση απαλλαγής από την επιβολή προστίμων προστατεύονται πλήρως από κυρώσεις που επιβάλλονται σε ποινικές διαδικασίες σε σχέση με τη συμμετοχή τους στη μυστική σύμπραξη που καλύπτεται από την αίτηση απαλλαγής από πρόστιμα, για παραβάσεις της εθνικής νομοθεσίας που επιδιώκει κυρίως τους ίδιους στόχους με εκείνους του άρθρου 101 ΣΛΕΕ, εφόσον πληρούν τους όρους της παραγράφου 1 και συνεργάζονται ενεργά με την αρμόδια δικαστική αρχή. Εάν ο όρος της συνεργασίας με την αρμόδια δικαστική αρχή δεν πληρούται, η εν λόγω αρχή μπορεί να συνεχίσει την έρευνα.

3. Προκειμένου να διασφαλιστεί η συμμόρφωση με τις ισχύουσες βασικές αρχές της έννομης τάξης τους, τα κράτη μέλη δύνανται να προβλέπουν, κατά παρέκκλιση από την παράγραφο 2 ότι οι αρμόδιες αρχές έχουν τη διακριτική ευχέρεια να μην επιβάλουν κύρωση ή μπορούν απλώς να μετριάσουν την επιβλητέα ποινή σε ποινικές υποθέσεις στον βαθμό που η συμβολή των προσώπων, σύμφωνα με την παράγραφο 2, στον εντοπισμό και στη διερεύνηση της μυστικής σύμπραξης είναι σημαντικότερη από το συμφέρον να διωχθούν τα εν λόγω πρόσωπα και/ή να τους επιβληθεί κύρωση.

4. Για να λειτουργήσει η προστασία που αναφέρεται στις παραγράφους 1, 2 και 3 σε καταστάσεις στις οποίες εμπλέκονται περισσότερες από μία δικαιοδοσίες, τα κράτη μέλη προβλέπουν ότι, όταν η αρμόδια για την επιβολή κυρώσεων ή δικαστική αρχή βρίσκεται σε διαφορετική δικαιοδοσία από τη δικαιοδοσία της επιληφθείσας αρχής ανταγωνισμού, οι απαραίτητες επαφές μεταξύ τους διασφαλίζονται από την εθνική αρχή ανταγωνισμού της δικαιοδοσίας της αρμόδιας για την επιβολή κυρώσεων ή δικαστικής αρχής.

5. Το παρόν άρθρο δεν θίγει το δικαίωμα των θυμάτων που υπέστησαν ζημία από παράβαση της νομοθεσίας περί ανταγωνισμού να αξιώσουν πλήρη αποζημίωση για την εν λόγω ζημία, σύμφωνα με την οδηγία 2014/104/ΕΕ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ VII

ΑΜΟΙΒΑΙΑ ΣΥΝΔΡΟΜΗ

Άρθρο 24

Συνεργασία μεταξύ των εθνικών διοικητικών αρχών ανταγωνισμού

1. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι, όταν οι εθνικές διοικητικές αρχές ανταγωνισμού διενεργούν έλεγχο ή συνέντευξη εξ ονόματος και για λογαριασμό άλλων εθνικών αρχών ανταγωνισμού σύμφωνα με το άρθρο 22 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1/2003, επιτρέπεται στους υπαλλήλους και στα λοιπά συνοδευόμενα άτομα που έχουν εξουσιοδοτηθεί ή ορισθεί από την αιτούσα εθνική αρχή ανταγωνισμού να παρίστανται και να συντρέχουν ενεργά την εθνική αρχή ανταγωνισμού στην οποία υποβάλλεται η αίτηση, υπό την εποπτεία των υπαλλήλων της εθνικής αρχής ανταγωνισμού στην οποία υποβάλλεται η αίτηση, στον έλεγχο ή τη συνέντευξη, όταν η εθνική αρχή ανταγωνισμού στην οποία υποβάλλεται η αίτηση ασκεί τις εξουσίες των άρθρων 6, 7 και 9 της παρούσας οδηγίας.

2. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι οι εθνικές διοικητικές αρχές ανταγωνισμού έχουν το δικαίωμα στην επικράτειά τους να ασκούν τις εξουσίες των άρθρων 6 έως 9 της παρούσας οδηγίας, σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία τους, εξ ονόματος και για λογαριασμό άλλων εθνικών αρχών ανταγωνισμού, προκειμένου να διαπιστώνουν κατά πόσον επιχειρήσεις ή ενώσεις επιχειρήσεων δεν συμμορφώνονται με τα ερευνητικά μέτρα και τις αποφάσεις της αιτούσας εθνικής αρχής ανταγωνισμού, όπως αναφέρεται στα άρθρα 6 και 8 έως 12 της παρούσας οδηγίας. Η αιτούσα εθνική αρχή ανταγωνισμού και η εθνική αρχή ανταγωνισμού στην οποία υποβάλλεται η αίτηση έχουν την εξουσία να ανταλλάσσουν και να χρησιμοποιούν πληροφορίες ως αποδεικτικά στοιχεία για τον σκοπό αυτό, με την επιφύλαξη των εγγυήσεων του άρθρου 12 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1/2003.

Άρθρο 25

Αιτήσεις για την κοινοποίηση προκαταρκτικών αιτιάσεων και άλλων εγγράφων

Με την επιφύλαξη άλλων μορφών κοινοποίησης από αιτούσα αρχή σύμφωνα με τους κανόνες που ισχύουν στο εν λόγω κράτος μέλος, τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι, εφόσον το ζητήσει η αιτούσα αρχή, η αρχή στην οποία υποβάλλεται η αίτηση κοινοποιεί στον αποδέκτη για λογαριασμό της αιτούσας αρχής:

- α) οποιεσδήποτε προκαταρκτικές αιτιάσεις σχετικά με την εικαζόμενη παράβαση του άρθρου 101 ή 102 ΣΛΕΕ και οποιεσδήποτε αποφάσεις για την εφαρμογή των εν λόγω άρθρων,
- β) οποιαδήποτε άλλη διαδικαστική πράξη που εκδίδεται στο πλαίσιο των διαδικασιών εκτέλεσης η οποία θα πρέπει να κοινοποιηθεί σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία και
- γ) κάθε άλλο σχετικό έγγραφο που αφορά την εφαρμογή του άρθρου 101 ή 102 ΣΛΕΕ καθώς και έγγραφα που συνδέονται με την εφαρμογή αποφάσεων που επιβάλλουν πρόστιμα ή περιοδικές χρηματικές ποινές.

Άρθρο 26

Αιτήσεις εκτέλεσης αποφάσεων που επιβάλλουν πρόστιμα ή περιοδικές χρηματικές ποινές

1. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι κατόπιν αιτήματος της αιτούσας αρχής, η αρχή στην οποία υποβάλλεται η αίτηση επιβάλλει αποφάσεις για την επιβολή προστίμων ή περιοδικών χρηματικών ποινών, οι οποίες εκδόθηκαν κατ' εφαρμογή των άρθρων 13 και 16 από την αιτούσα αρχή. Αυτό ισχύει μόνο αν, μετά από εύλογες προσπάθειες στην επικράτεια της, η αιτούσα αρχή έχει βεβαιωθεί ότι η επιχείρηση ή ένωση επιχειρήσεων έναντι των οποίων είναι εκτελεστό το πρόστιμο ή η περιοδική χρηματική ποινή δεν έχουν επαρκείς πόρους στο κράτος μέλος της αιτούσας αρχής, ώστε να είναι δυνατή η είσπραξη του προστίμου ή της ποινής.

2. Για τις περιπτώσεις που δεν καλύπτονται από την παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου, ιδίως όταν η επιχείρηση ή ένωση επιχειρήσεων έναντι των οποίων είναι εκτελεστό το πρόστιμο ή η περιοδική χρηματική ποινή δεν είναι εγκατεστημένες στο κράτος μέλος της αιτούσας αρχής, τα κράτη μέλη προβλέπουν ότι η αρχή στην οποία υποβάλλεται η αίτηση δύναται να εκτελέσει αποφάσεις για την επιβολή προστίμων ή περιοδικών χρηματικών ποινών, οι οποίες εκδόθηκαν κατ' εφαρμογή των άρθρων 13 και 16 από την αιτούσα αρχή, εφόσον το ζητήσει η αιτούσα αρχή.

Το άρθρο 27 παράγραφος 3 στοιχείο δ) δεν εφαρμόζεται για τους σκοπούς της παρούσας παραγράφου.

3. Η αιτούσα αρχή μπορεί να υποβάλλει αίτηση μόνο για εκτέλεση τελεσίδικης απόφασης.

4. Τα θέματα που αφορούν τις προθεσμίες παραγραφής για την εκτέλεση προστίμων ή περιοδικών χρηματικών ποινών διέπονται από την εθνική νομοθεσία του κράτους μέλους της αιτούσας αρχής.

Άρθρο 27

Γενικές αρχές της συνεργασίας

1. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι οι αιτήσεις, όπως αναφέρονται στα άρθρα 25 και 26, διεκπεραιώνονται από την αρχή στην οποία υποβάλλεται η αίτηση σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία του κράτους μέλους της αρχής αυτής.

2. Οι αιτήσεις που αναφέρονται στα άρθρα 25 και 26 διεκπεραιώνονται χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση μέσω ενιαίου τίτλου που συνοδεύεται από αντιγράφο της πράξης που πρέπει να κοινοποιηθεί ή να εκτελεσθεί. Ο ενιαίος αυτός τίτλος ορίζει:

α) το όνομα και τη γνωστή διεύθυνση του αποδέκτη και κάθε άλλο σχετικό στοιχείο ή πληροφορία χρήσιμο για την ταυτοποίηση του αποδέκτη·

β) περιληψη των σχετικών γεγονότων και περιστάσεων·

γ) περιληψη του συνημμένου αντιγράφου της πράξης που πρόκειται να επιδοθεί ή εκτελεστεί·

δ) το όνομα, τη διεύθυνση και άλλα στοιχεία επικοινωνίας όσον αφορά την αρχή στην οποία υποβάλλεται η αίτηση και

ε) την προθεσμία εντός της οποίας πρέπει να πραγματοποιηθεί η κοινοποίηση ή η εκτέλεση, όπως καθορισμένες προθεσμίες ή προθεσμίες παραγραφής.

3. Για αιτήσεις του άρθρου 26, επιπλέον των απαιτήσεων που ορίζονται στην παράγραφο 2 του παρόντος άρθρου, ο ενιαίος τίτλος αναφέρει τα εξής:

α) πληροφορίες σχετικά με την απόφαση που επιτρέπει την εκτέλεση στο κράτος μέλος της αιτούσας αρχής·

β) την ημερομηνία τελεσιδικίας της απόφασης·

γ) το ποσό του προστίμου ή της περιοδικής χρηματικής ποινής και

δ) πληροφορίες που αποδεικνύουν τις εύλογες προσπάθειες τις οποίες κατέβαλε η αιτούσα αρχή για την εκτέλεση της απόφασης στην επικράτεια της.

4. Ο ενιαίος τίτλος που επιτρέπει την εκτέλεση από την αρχή στην οποία υποβάλλεται η αίτηση αποτελεί τη μοναδική βάση των μέτρων επιβολής τα οποία λαμβάνει η αρχή στην οποία υποβάλλεται η αίτηση, εφόσον πληρούνται οι απαιτήσεις της παραγράφου 2. Δεν υπόκειται σε ανανώριση, συμπλήρωση ή αντικατάσταση στο κράτος μέλος της αρχής στην οποία υποβάλλεται η αίτηση. Η αρχή στην οποία υποβάλλεται η αίτηση λαμβάνει όλα τα αναγκαία μέτρα για την εκτέλεση της αίτησης, εκτός αν επικαλείται την παράγραφο 6.

5. Η αιτούσα αρχή εξασφαλίζει ότι ο ενιαίος τίτλος διαβιβάζεται στην αρχή στην οποία υποβάλλεται η αίτηση στην επίσημη γλώσσα, ή μία από τις επίσημες γλώσσες, του κράτους μέλους της αρχής στην οποία υποβάλλεται η αίτηση, εκτός εάν η αρχή στην οποία υποβάλλεται η αίτηση και η αιτούσα αρχή έχουν συμφωνήσει διμερώς, ανά περίπτωση, ότι ο ενιαίος τίτλος μπορεί να αποσταλεί σε άλλη γλώσσα. Εφόσον απαιτείται από την εθνική νομοθεσία του κράτους μέλους της αρχής-αποδέκτη της αίτησης, η αιτούσα αρχή παρέχει μετάφραση της πράξης προς κοινοποίηση ή της απόφασης που επιτρέπει την επιβολή του προστίμου ή της περιοδικής χρηματικής ποινής στην επίσημη ή μία από τις επίσημες γλώσσες του κράτους μέλους της αρχής-στην οποία υποβάλλεται η αίτηση. Τούτο δεν θίγει το δικαίωμα της αρχής στην οποία υποβάλλεται η αίτηση και της αιτούσας αρχής να αποφασίσουν διμερώς, ανά περίπτωση, ότι η μετάφραση αυτή μπορεί να γίνει σε διαφορετική γλώσσα.

6. Η αρχή στην οποία υποβάλλεται η αίτηση δεν υποχρεούται να την εκτελέσει, σύμφωνα με το άρθρο 25 ή 26, εφόσον:

- α) η αίτηση δεν πληροί τις απαιτήσεις του παρόντος άρθρου ή
- β) η αρχή στην οποία υποβάλλεται η αίτηση είναι σε θέση να αποδείξει ευλόγως ότι η εκτέλεση της αίτησης θα ήταν προδήλως αντίθετη προς τη δημόσια τάξη του κράτους μέλους στο οποίο ζητείται η εκτέλεση.

Όταν η αρχή στην οποία υποβάλλεται η αίτηση προτιμάει να απορρίψει αίτηση συνδρομής σύμφωνα με τα άρθρα 25 ή 26 ή απαιτεί πρόσθετες πληροφορίες, έρχεται σε επαφή με την αιτούσα αρχή.

7. Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι, εφόσον το ζητεί η αρχή στην οποία υποβάλλεται η αίτηση, η αιτούσα αρχή αναλαμβάνει πλήρως όλα τα εύλογα πρόσθετα έξοδα, συμπεριλαμβανομένων των μεταφραστικών, εργατικών και διοικητικών εξόδων, σε σχέση με μέτρα που έχουν ληφθεί σύμφωνα με το άρθρο 24 ή 25.

8. Η αρχή στην οποία υποβάλλεται η αίτηση μπορεί να ανακτήσει το πλήρες κόστος σε σχέση με τα μέτρα του άρθρου 26 από τα πρόστιμα ή τις περιοδικές χρηματικές ποινές που έχει εισπράξει εξ ονόματος της αιτούσας αρχής, συμπεριλαμβανομένων των μεταφραστικών, εργατικών και διοικητικών εξόδων. Εάν η αρχή στην οποία υποβάλλεται η αίτηση δεν κατορθώνει να εισπράξει τα πρόστιμα ή τις περιοδικές χρηματικές ποινές, μπορεί να ζητήσει από την αιτούσα αρχή να αναλάβει τα σχετικά έξοδα.

Τα κράτη μέλη είναι ελεύθερα να προβλέπουν ότι η αρχή στην οποία υποβάλλεται η αίτηση μπορεί επίσης να ανακτήσει τα έξοδα εκτέλεσης των εν λόγω αποφάσεων από την επιχείρηση έναντι της οποίας είναι εκτελεστό το πρόστιμο ή περιοδική χρηματική ποινή.

Η αρχή στην οποία υποβάλλεται η αίτηση εισπράττει τα οφειλόμενα ποσά στο νόμισμα του κράτους μέλους της, σύμφωνα με τις νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διαδικασίες ή πρακτικές στο εν λόγω κράτος μέλος.

Η αρχή στην οποία υποβάλλεται η αίτηση, εφόσον απαιτείται, σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία και πρακτική της, μετατρέπει τα πρόστιμα ή τις περιοδικές χρηματικές ποινές στο νόμισμα του κράτους μέλους της αρχής στην οποία υποβάλλεται η αίτηση με τη συναλλαγματική ισοτιμία που ισχύει την ημερομηνία κατά την οποία επιβλήθηκαν τα πρόστιμα ή οι περιοδικές χρηματικές ποινές.

Άρθρο 28

Διαφωνίες όσον αφορά αιτήσεις για κοινοποίηση ή εκτέλεση αποφάσεων που επιβάλλουν πρόστιμα ή περιοδικές χρηματικές ποινές

1. Οι διαφωνίες είναι αρμοδιότητα των αρχών του κράτους μέλους της αιτούσας αρχής και διέπονται από τη νομοθεσία του εν λόγω κράτους μέλους, αν αφορούν:

- α) τη νομιμότητα της πράξης προς κοινοποίηση κατά το άρθρο 25 ή μιας απόφασης εκτελεστέας κατά το άρθρο 26, και
- β) τη νομιμότητα του ενιαίου τίτλου που επιτρέπει την εκτέλεση στο κράτος μέλος της αρχής στην οποία υποβάλλεται η αίτηση.

2. Διαφωνίες όσον αφορά τα μέτρα επιβολής που λαμβάνονται στο κράτος μέλος της αρχής στην οποία υποβάλλεται η αίτηση ή όσον αφορά την εγκυρότητα κοινοποίησης οι οποίες διατυπώνονται από την αρχή στην οποία υποβάλλεται η αίτηση εμπίπτουν στη δικαιοδοσία των αρμόδιων οργάνων του κράτους μέλους της αρχής στην οποία υποβάλλεται η αίτηση και διέπονται από τη νομοθεσία του εν λόγω κράτους μέλους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ VIII

ΠΑΡΑΓΡΑΦΗ

Άρθρο 29

Κανόνες παραγραφής για την επιβολή προστίμων και περιοδικών χρηματικών ποινών

1. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι η παραγραφή για την επιβολή προστίμων και περιοδικών χρηματικών ποινών από τις εθνικές αρχές ανταγωνισμού κατ' εφαρμογή των άρθρων 13 και 16 αναστέλλεται ή διακόπτεται για όσο διάστημα εκκρεμεί διαδικασία εκτέλεσης ενώπιον εθνικών αρχών ανταγωνισμού άλλων κρατών μελών ή της Επιτροπής σχετικά με παράβαση που αφορά την ίδια συμφωνία, απόφαση ένωσης ή εναρμονισμένη πρακτική ή άλλη συμπεριφορά απαγορευμένη από το άρθρο 101 ή 102 ΣΛΕΕ.

Η αναστολή της παραγραφής αρχίζει, ή η διακοπή της παραγραφής επέρχεται, από την κοινοποίηση του πρώτου επισήμου μέτρου έρευνας σε μία τουλάχιστον εκ των επιχειρήσεων που αποτελούν αντικείμενο της διαδικασίας εκτέλεσης. Ισχύει για όλες τις επιχειρήσεις ή ενώσεις επιχειρήσεων που συμμετείχαν στην παράβαση.

Η αναστολή ή η διακοπή παύει την ημέρα κατά την οποία η αρχή ανταγωνισμού περατώνει τη διαδικασία, λαμβάνοντας απόφαση που αναφέρεται στο άρθρο 10, 12 ή 13 της παρούσας οδηγίας ή σύμφωνα με το άρθρο 7, 9 ή 10 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1/2003 ή καταλήγει στο συμπέρασμα ότι δεν συντρέχουν λόγοι για περαιτέρω ενέργειες εκ μέρους της. Η διάρκεια της αναστολής ή διακοπής δεν θίγει τις απόλυτες προθεσμίες παραγραφής βάσει της εθνικής νομοθεσίας.

2. Η παραγραφή για την επιβολή προστίμων ή περιοδικών χρηματικών ποινών από εθνική αρχή ανταγωνισμού αναστέλλεται ή διακόπτεται για όσο διάστημα η απόφαση της εν λόγω εθνικής αρχής ανταγωνισμού εκκρεμεί ενώπιον αναθεωρητικού δικαστηρίου.

3. Η Επιτροπή διασφαλίζει ότι η κοινοποίηση του πρώτου τυπικού μέτρου έρευνας η οποία παραλαμβάνεται από εθνική αρχή ανταγωνισμού δυνάμει του άρθρου 11 παράγραφος 3 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1/2003, τίθεται στη διάθεση των άλλων εθνικών αρχών ανταγωνισμού στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Δικτύου Ανταγωνισμού.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΧ

ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 30

Ρόλος των εθνικών διοικητικών αρχών ανταγωνισμού ενώπιον των εθνικών δικαστηρίων

1. Τα κράτη μέλη που ορίζουν αφενός μια εθνική διοικητική αρχή ανταγωνισμού και αφετέρου μια εθνική δικαστική αρχή ανταγωνισμού υπεύθυνη για την εφαρμογή των άρθρων 101 και 102 ΣΛΕΕ διασφαλίζουν ότι η εθνική διοικητική αρχή ανταγωνισμού μπορεί να προσφύγει απευθείας ενώπιον της εθνικής δικαστικής αρχής ανταγωνισμού.

2. Στον βαθμό που τα εθνικά δικαστήρια δικαιοδοτούν σε διαδικασίες με τις οποίες προσβάλλονται αποφάσεις των εθνικών αρχών ανταγωνισμού κατά την άσκηση των εκ του κεφαλαίου IV και των άρθρων 13 και 16 της παρούσας οδηγίας εξουσιών τους για την εφαρμογή του άρθρου 101 ή 102 ΣΛΕΕ, συμπεριλαμβανομένης της εκτέλεσης προστίμων και περιοδικών χρηματικών ποινών που έχουν επιβληθεί, τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι η εθνική διοικητική αρχή ανταγωνισμού έχει αυτοτελώς πλήρες δικαίωμα να συμμετέχει αναλόγως ως ενάγουσα, εναγόμενη ή αντίδικος στις εν λόγω διαδικασίες, και να απολαύει των ιδίων δικαιωμάτων με τους διαδίκους στις εν λόγω διαδικασίες.

3. Η εθνική διοικητική αρχή ανταγωνισμού είναι αρμόδια να προσφύγει, έχοντας τα δικαιώματα που ορίζονται στην παράγραφο 2, κατά:

- α) αποφάσεων των εθνικών δικαστηρίων που αποφαίνονται επί αποφάσεων των εθνικών αρχών ανταγωνισμού όπως αναφέρεται στο κεφάλαιο IV και στα άρθρα 13 και 16 της παρούσας οδηγίας, σχετικά με την εφαρμογή του άρθρου 101 ή 102 ΣΛΕΕ, περιλαμβανομένης της εκτέλεσης των προστίμων και περιοδικών χρηματικών ποινών που επιβάλλονται στο πλαίσιο αυτό· και
- β) της άρνησης εθνικής δικαστικής αρχής να χορηγήσει την προηγούμενη έγκριση ελέγχου που αναφέρεται στα άρθρα 6 και 7 της παρούσας οδηγίας, εφόσον η έγκριση απαιτείται.

Άρθρο 31

Πρόσβαση των μερών σε φακέλους και περιορισμοί στη χρήση των πληροφοριών

1. Τα κράτη μέλη μπορούν να προβλέπουν ότι, όταν μια εθνική αρχή ανταγωνισμού απαιτεί πληροφορίες από φυσικό πρόσωπο με βάση τα μέτρα που αναφέρονται στο άρθρο 6 παράγραφος 1 στοιχείο ε), το άρθρο 8 ή το άρθρο 9, οι εν λόγω πληροφορίες δεν χρησιμοποιούνται ως αποδεικτικά στοιχεία για την επιβολή κυρώσεων κατά του εν λόγω φυσικού προσώπου ή των στενών συγγενών του.

2. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι οι εθνικές αρχές ανταγωνισμού, οι υπάλληλοί τους, το προσωπικό τους και άλλα άτομα που εργάζονται υπό την εποπτεία των εν λόγω αρχών, δεν κοινοποιούν πληροφορίες που έχουν αποκτηθεί βάσει των εξουσιών της παρούσας οδηγίας και οι οποίες, λόγω της φύσης τους, καλύπτονται από το επαγγελματικό απόρρητο, εκτός εάν η εν λόγω κοινοποίηση επιτρέπεται δυνάμει του εθνικού δικαίου.

3. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι πρόσβαση στις δηλώσεις επεικούς μεταχείρισης ή στα υπομνήματα για διακανονισμό χορηγείται μόνο στους διαδίκους και μόνο για τους σκοπούς της άσκησης των δικαιωμάτων υπεράσπισής τους.

4. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι οι πληροφορίες που προέρχονται από τις δηλώσεις επεικούς μεταχείρισης και από υπομνήματα για διακανονισμό μπορούν να χρησιμοποιούνται από το μέρος που εξασφάλισε πρόσβαση στον φάκελο της διαδικασίας εκτέλεσης των εθνικών αρχών ανταγωνισμού μόνον εφόσον αυτό είναι αναγκαίο για την άσκηση των δικαιωμάτων υπεράσπισής του σε διαδικασίες ενώπιον των εθνικών δικαστηρίων σε υποθέσεις που συνδέονται άμεσα με την υπόθεση για την οποία έχει χορηγηθεί πρόσβαση, και οι οποίες αφορούν:

- α) τον επιμερισμό μεταξύ των συμμετεχόντων στη σύμπραξη προστίμου το οποίο τους επιβλήθηκε από κοινού και αλληλεγγύως από εθνική αρχή ανταγωνισμού· ή

- β) την επανεξέταση απόφασης με την οποία η εθνική αρχή ανταγωνισμού διαπίστωσε παράβαση του άρθρου 101 ή 102 ΣΛΕΕ ή των διατάξεων της εθνικής νομοθεσίας περί ανταγωνισμού.
5. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι οι ακόλουθες κατηγορίες πληροφοριών οι οποίες λαμβάνονται από ένα μέρος στη διάρκεια διαδικασιών εκτέλεσης ενώπιον εθνικής αρχής ανταγωνισμού δεν χρησιμοποιούνται από το μέρος αυτό σε διαδικασίες ενώπιον εθνικών δικαστηρίων έως ότου η εθνική αρχή ανταγωνισμού περατώσει τη διαδικασία εκτέλεσης σε σχέση με όλα τα υπό έρευνα μέρη με την έκδοση απόφασης που αναφέρεται στο άρθρο 10 ή στο άρθρο 12 ή περατώσει με άλλο τρόπο τη διαδικασία της:
- α) πληροφορίες που συγκεντρώθηκαν από άλλα φυσικά ή νομικά πρόσωπα ειδικά για τη διαδικασία εκτέλεσης της εθνικής αρχής ανταγωνισμού·
 - β) πληροφορίες που συγκεντρώθηκαν από την εθνική αρχή ανταγωνισμού και απεστάλησαν στα μέρη κατά τη διάρκεια της διαδικασίας εκτέλεσής της και
 - γ) υπομήματα για διακανονισμό που αποσύρθηκαν.
6. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι οι εθνικές αρχές ανταγωνισμού ανταλλάσσουν δηλώσεις επεικούς μεταχείρισης δυνάμει του άρθρου 12 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1/2003, μόνον:
- α) με τη συγκατάθεση του αιτούντος ή
 - β) όταν η εθνική αρχή ανταγωνισμού στην οποία υποβάλλεται η αίτηση επεικούς μεταχείρισης έχει επίσης παραλάβει αίτηση επείκειας η οποία αφορά στην ίδια παράβαση και προέρχεται από τον ίδιο αιτούντα ο οποίος έχει υποβάλει αίτηση και στη διαβιβάζουσα αρχή, υπό την προϋπόθεση ότι, κατά τον χρόνο διαβίβασης της δήλωσης επεικούς μεταχείρισης, ο αιτών δεν έχει το δικαίωμα να ανακαλέσει τις πληροφορίες που έχει υποβάλει στην εθνική αρχή ανταγωνισμού που παραλαμβάνει τη δήλωση.
7. Το πρότυπο με το οποίο υποβάλλονται οι δηλώσεις επεικούς μεταχείρισης σύμφωνα με το άρθρο 20 δεν επηρεάζει την εφαρμογή των παραγράφων 3 έως 6 του παρόντος άρθρου.

Άρθρο 32

Παραδεκτό των αποδεικτικών στοιχείων ενώπιον των εθνικών αρχών ανταγωνισμού

Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι τα είδη αποδεικτικών στοιχείων που γίνονται δεκτά ως τέτοια ενώπιον εθνικής αρχής ανταγωνισμού περιλαμβάνουν έγγραφα, προφορικές δηλώσεις, ηλεκτρονικά μηνύματα, καταγραφές και κάθε άλλο αντικείμενο το οποίο περιέχει πληροφορίες, ανεξαρτήτως της μορφής του και του μέσου επί του οποίου είναι αποθηκευμένες οι πληροφορίες.

Άρθρο 33

Λειτουργία του Ευρωπαϊκού Δικτύου Ανταγωνισμού

1. Οι δαπάνες στις οποίες υποβάλλεται η Επιτροπή για τη συντήρηση και την ανάπτυξη του κεντρικού συστήματος πληροφοριών του Ευρωπαϊκού Δικτύου Ανταγωνισμού (Σύστημα του Ευρωπαϊκού Δικτύου Ανταγωνισμού) και για τη συνεργασία στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Δικτύου Ανταγωνισμού βαρύνουν τον γενικό προϋπολογισμό της Ένωσης εντός του ορίου των διαθέσιμων πιστώσεων.
2. Το Ευρωπαϊκό Δίκτυο Ανταγωνισμού πρέπει να είναι σε θέση να αναπτύσσει και, κατά περίπτωση, να δημοσιεύει τις βέλτιστες πρακτικές και συστάσεις για θέματα όπως η ανεξαρτησία, οι πόροι, οι εξουσίες, τα πρόστιμα και η αμοιβαία συνδρομή.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ X

ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 34

Μεταφορά στο εθνικό δίκαιο

1. Τα κράτη μέλη θέτουν σε ισχύ τις νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις που απαιτούνται για να συμμορφωθούν με την παρούσα οδηγία έως τις 4 Φεβρουαρίου 2021. Ενημερώνουν αμέσως την Επιτροπή σχετικά.

Όταν τα κράτη μέλη θεσπίζουν τα εν λόγω μέτρα, αυτά περιέχουν αναφορά στην παρούσα οδηγία ή συνοδεύονται από την αναφορά αυτή κατά την επίσημη δημοσίευσή τους. Ο τρόπος της αναφοράς καθορίζεται από τα κράτη μέλη.

2. Τα κράτη μέλη ανακοινώνουν στην Επιτροπή το κείμενο των ουσιωδών μέτρων εσωτερικού δικαίου τα οποία θεσπίζουν στον τομέα που διέπει η παρούσα οδηγία.

Άρθρο 35**Επανεξέταση**

Έως τις 12 Δεκεμβρίου 2024, η Επιτροπή υποβάλλει στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο έκθεση σχετικά με τη μεταφορά στο εθνικό δίκαιο και την εφαρμογή της παρούσας οδηγίας. Όταν κρίνεται σκόπιμο, η Επιτροπή μπορεί να επανεξετάσει την παρούσα οδηγία και, εφόσον απαιτείται, να υποβάλει νομοθετική πρόταση.

Άρθρο 36**Έναρξη ισχύος**

Η παρούσα οδηγία αρχίζει να ισχύει την εικοστή ημέρα από τη δημοσίευσή της στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.

Άρθρο 37**Παραλήπτες**

Η παρούσα οδηγία απευθύνεται στα κράτη μέλη.

Στρασβούργο, 11 Δεκεμβρίου 2018.

Για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο
Ο Πρόεδρος
A. TAJANI

Για το Συμβούλιο
Η Πρόεδρος
J. BOGNER-STRAUSS

Δήλωση της Επιτροπής

Η Επιτροπή λαμβάνει υπόψη το κείμενο του άρθρου 11 που συμφωνήθηκε από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο όσον αφορά τα προσωρινά μέτρα.

Τα προσωρινά μέτρα μπορούν να αποτελέσουν σημαντικό εργαλείο για τις αρχές ανταγωνισμού, προκειμένου να εξασφαλίζουν ότι δεν βλάπτεται ο ανταγωνισμός όσο βρίσκεται σε εξέλιξη έρευνα.

Για να μπορούν οι αρχές ανταγωνισμού να αντιμετωπίζουν αποτελεσματικότερα τις εξελίξεις στις ταχέως μεταβαλλόμενες αγορές, η Επιτροπή δεσμεύεται να αναλύσει αν υπάρχει τρόπος να απλουστευθεί η έγκριση προσωρινών μέτρων στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Δικτύου Ανταγωνισμού εντός δύο ετών από την ημερομηνία μεταφοράς της εν λόγω οδηγίας. Τα σχετικά αποτελέσματα θα υποβληθούν στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο.
